GOODGAME EMPIRE
BIG FARM
Bonusy do gier o wartości 383 zł

Komputer Świat

CHRONI WA PEŁNA WERS

ESET INTERNET SECURITY

NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

Twój Niezbędnik

| Nr 4/2021 (117) | sierpień – wrzesień 2021 | komputerswiat.pl | ksplus.pl |

Najlepsze programy na:

DARMOWY SERWIS

▷ PC ▷ LAPTOP ▷ SMARTFON

▷ diagnostyka ▷ multibootowalny nośnik
▷ odzyskiwanie miejsca ▷ czyszczenie

KOMPLETNY ZESTAW programy i porady

Nie masz napędu DVD? Cyfrowa płyta GRATIS na ksplus.pl

PEŁNE WERSJE
O WARTOŚCI 721 ZŁOTYCH

DO POBRANIA Z KSPLUS.PL

ESET Internet Security
Markowy pakiet bezpieczeństwa

Kerish Doctor 2021
Kompleksowe narzędzie do optymalizacji Windows

Locus Map Pro
Nawigacja online i offline dla turystów na Androida

Ashampoo UnInstaller 9
Usuwa niechciane programy, dodatki i wtyczki

Ashampoo Photo Commander 15
Popularny menedżer i edytor zdjęć

Ashampoo Taskbar Customizer
Dodaje efekty do paska zadań Windows

WINDOWS 11 JUŻ JEST!

Sprawdź, czy zainstalujesz. Przygotuj pecet na nowy system

NOWE STEROWNIKI W MINUTĘ

SUPERPAKIET: ▷ znajdź ▷ pobierz ▷ zainstaluj

POZNAJ NAJLEPSZE PROGRAMY

Na szlak i rower: polecane mobilne **mapy offline**

Życie bez Google: sensowne i bezpieczne zamienniki usług

Przydatne programy, które pozwolą ci **pokonać szkodniki**

NAUCZ SIĘ NOWYCH RZECZY: 3 KURSY EXTRA

EXCEL W PRAKTYCE
Jak tworzyć przydatne makra i skrypty VBA

WŁASNA STRONA WWW
WordPress: poznaj i zainstaluj profesjonalne rozszerzenia

E-URZĘDY W POLSCE
Listy polecone online, prawo jazdy, dla rodziny

12 90 ZŁOTYCH (w tym 8% VAT)

ISSN 1895-8605 NR INDEKSU 357 669

9 771895 860109 04

Bitdefender®

Tego używają eksperci

-25% Z KODEM
TN42021

Wejdź na stronę **bitdefender.pl/kstn**
użyj kodu **TN42021** i zyskaj **25%** rabatu na zakup
Bitdefender Internet Security i Antywirus Plus.

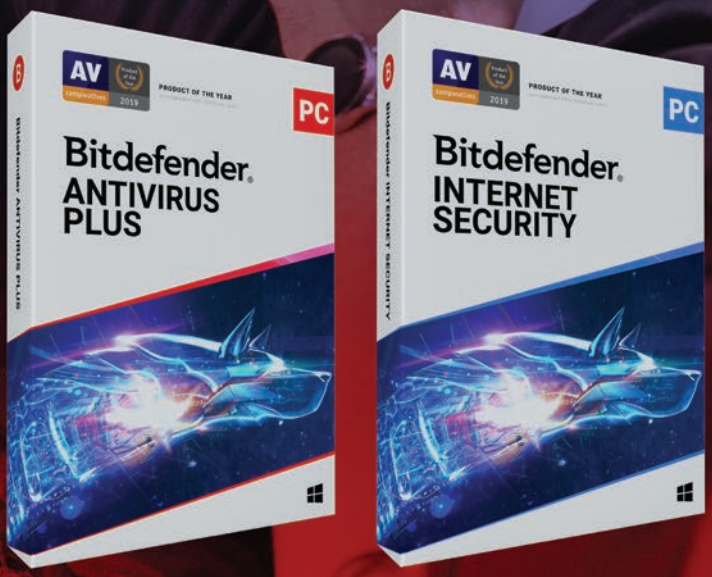

AV TEST av-test.org CERTIFIED WINDOWS 04/2021 **TOP PRODUCT**

Kompleksowa ochrona dla komputerów z systemem Windows.

Promocja trwa do 30 września 2021 r.
Regulamin dostępny na stronie
bitdefender.pl/regulaminy

Oficjalny dystrybutor produktów Bitdefender w Polsce
Marken Systemy Antywirusowe, ul. Armii Krajowej 23/13, 81-366 Gdynia, tel. +48 58 667 49 49
www.marken.com.pl, kontakt@marken.com.pl

JAK OBSŁUGIWAĆ MENU PŁYTY

Na DVD 10 superpakietów: Serwis komputera, Pokonaj szkodniki, Aktualizacja sterowników, Programy do szkoły i pracy, Zamienniki usług Google, Własna strona WWW, Synchronizacja telefonu z PC, Gry retro, Kącik Linuxa, Niezbędne

A TEMATYCZNE DZIAŁY
kategorie programów ułatwiają poruszanie się wśród aplikacji i wyszukiwanie programów do interesujących nas zastosowań

B INFORMACJE
wersja językowa programu, licencja, rozmiar, obsługiwane systemy i strona domowa

C WYGLĄD PROGRAMU
zobacz wygląd danej aplikacji w czasie jej działania

D ZAINSTALUJ / KOPIUJ
z tego miejsca rozpoczynamy instalowanie lub kopiowanie programu z płyty

UWAGA! **PEŁNE WERSJE** DO POBRANIA Z **KŚ+**

Zawartość płyty została sprawdzona za pomocą programów antywirusowych ESET NOD32 i Microsoft Security Essentials

KOLEJNY NUMER Komputer Świat Twój Niezbędnik **5/2021** W SPRZEDAŻY OD **6 PAŹDZIERNIKA 2021 ROKU**

JAK POBRAĆ E-WYDANIE ORAZ PLIK ISO Z OBRAZEM PŁYTY DVD

W serwisie KŚ+ znajdziemy e-wydanie magazynu, zarówno do pobrania na dysk w formacie PDF, jak i do czytania w oknie przeglądarki, oraz obraz płyty DVD dodanej do wydania, który można zamontować w wirtualnym napędzie i korzystać z niego jak ze zwykłej płyty.

1 Otwieramy w przeglądarce stronę o adresie **www.ksplus.pl**. Logujemy się, klikając na **Logowanie**. Jeżeli nie mamy konta, klikamy na **Załóż konto**, aby się zarejestrować.

2 Po zalogowaniu się rejestrujemy unikalny kod nadrukowany na płycie dołączonej do tego wydania magazynu. Wystarczy kliknąć na **Zarejestruj kod** A i przepisać go.

3 Mamy już dostęp do e-wydania – aby je zobaczyć, wystarczy wejść na zakładkę **Moja półka** B i kliknąć na okładkę cyfrowej wersji magazynu.

4 Aby przejrzeć e-wydanie lub pobrać PDF, klikamy na **Czytaj e-wydanie** C. PDF pobierzemy, klikając na D. A jeśli chcemy pobrać obraz ISO płyty dodanej do wydania czy dodatkowe aplikacje, klikamy na **Programy** E. Kody do bonusów i opisy instalacji pełnych wersji znajdziemy, klikając na **Bonusy** F.

OD REDAKCJI

Było miło, ale czas wracać :)

To wydanie Niezbędnika skupia się na kilku tematach. Po pierwsze: po wakacjach, gdy laptopy często z nami podróżowały, warto sprzęt sprawdzić, wyczyścić i przygotować na nasz powrót do pracy lub szkoły. W ramach działań serwisowych łatwo pobierzemy także najnowsze sterowniki, by komputer działał sprawniej, oraz skutecznie wyeliminujemy z dysków różnego rodzaju szkodniki. Po drugie: sprawdzamy, czy da się prowadzić efektywne cyfrowe życie, rezygnując z usług Google. Bo fakt – są świetne, ale płacimy za nie praktycznie całkowitą utratą prywatności. I po trzecie: żeby troszkę relaksu też mieć przy komputerze – prezentujemy możliwości korzystania z retro gier. Hitowe tytuły sprzed lat uruchomimy w przeglądarce lub emulatorze na naszym komputerze. A jeśli ktoś ma jeszcze odrobinę niewykorzystanego urlopu, to zachęcam do robienia fajnych selfie – najlepsze apki polecamy w tym numerze.

RAFAŁ KAMIŃSKI
REDAKTOR NACZELNY

CO TO JEST DVD-KOD?

Aby na płycie Niezbędnika szybko odnaleźć wybrany program, podaną za słowem DVD-KOD liczbę należy wpisać w wyszu kiwarkę w menu krążka i zatwierdzić, wciskając klawisz enter

PROGRAMY W KŚ+

Pełne wersje, wszystkie programy z płyty i wiele dodatkowych są dostępne wraz z e-wydaniem tego Niezbędnika w KŚ+ – **ksplus.pl**

TAK OZNACZAMY WERSJE PROGRAMÓW

PEŁNA WERSJA
Program komercyjny, przygotowany specjalnie dla Czytelników. Mogą go używać tylko posiadacze Twojego Niezbędnika

FREEWARE
Program darmo wy, bez ograniczeń funkcji, którego można legalnie używać bez opłat

TRIAL/DEMO
Funkcjonalne wersje programów z określonym czasem testowania, zwykle 30 dni. Po tym okresie należy program kupić lub odinstalować

SHAREWARE
Program rozpowszechniany z ograniczeniami lub wymagający niewielkiej opłaty, aby uzys kać jego pełną funkcjonalność

PEŁNE KOMERCYJNE WERSJE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Ashampoo Photo Commander 15	PEŁNA WERSJA	KŚ+	8
Ashampoo Taskbar Customizer	PEŁNA WERSJA	KŚ+	8
Ashampoo UnInstaller 9	PEŁNA WERSJA	KŚ+	7
ESET Internet Security	WERSJA SPECJALNA	KŚ+	5
Kerish Doctor 2021	PEŁNA WERSJA	KŚ+	6
Locus Map Pro	PEŁNA WERSJA	KŚ+	7

SERWIS KOMPUTERA	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AdwCleaner 8.3	FREEWARE	004	10
All-in-One Toolbox	FREEWARE	–	17
BleachBit	FREEWARE	–	13
CCleaner Free 5.82 Portable	FREEWARE	008	12
CCleaner Mobile	FREEWARE	–	17
CPU-Z 1.96	FREEWARE	011	14
CPU-Z 1.96 Portable	FREEWARE	012	14
CrystalDiskInfo 8.12.4	FREEWARE	013	14
CrystalDiskInfo 8.12.4 Portable	FREEWARE	014	14
Emsisoft Emergency Kit 2021.4	FREEWARE	018	11
FIles by Google	FREEWARE	–	17
Geek Uninstaller 1.4.7	FREEWARE	023	
GPU-Z 2.40	FREEWARE	024	14
IObit Uninstaller 10.6	FREEWARE	028	13
Open Hardware Monitor 0.9.6	FREEWARE	049	14
PC Health Check	FREEWARE	KŚ+	16
ReadySunValley 0.50 (32-bit)	FREEWARE	053	16
Ventoy 1.0.47	FREEWARE	066	15
WhyNotWin11 2.3.1	FREEWARE	070	16
WinDirStat 1.1.2.80	FREEWARE	071	12
Windows ISO Downloader 8.46	FREEWARE	073	15

NOWE STEROWNIKI	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AMD Driver Auto-detect tool	FREEWARE	007	21
Driver Booster Free 8.5	FREEWARE	016	18
Driver Store Explorer 0.11.72	FREEWARE	017	20
Intel Driver & Support Assistant 21.3	FREEWARE	027	21
Snappy Driver Installer Origin 1.11	FREEWARE	058	19

POKONAJ ZŁOŚLIWE SZKODNIKI	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AdwCleaner 8.3	FREEWARE	003	
Emsisoft Emergency Kit 2021.4	FREEWARE	019	
HitmanPro 3.8.23 (32-bit)	TRIAL	025	23
HitmanPro 3.8.23 (64-bit)	TRIAL	026	23
Kaspersky Virus Removal Tool 20	FREEWARE	034	22
Malwarebytes 4.4.2	FREEWARE	041	23

DO SZKOŁY I PRACY	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Chrome 91	FREEWARE	009	25
Discord	FREEWARE	015	25
LibreOffice 7.1.4 (32-bit)	FREEWARE	037	25
LibreOffice 7.1.4 (64-bit)	FREEWARE	039	25
Microsoft Office 2019	TRIAL	KŚ+	25
Microsoft OneNote 16	FREEWARE	042	
Microsoft Teams 1.4 (32-bit)	FREEWARE	043	24
Microsoft Teams 1.4 (64-bit)	FREEWARE	044	24
Notion 2.0.16	FREEWARE	048	
Zoom 5.7.1 (32-bit)	FREEWARE	079	24
Zoom 5.7.1 (64-bit)	FREEWARE	080	24

ZAMIENNIKI USŁUG GOOGLE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
DuckDuckGo Privacy Browser	FREEWARE	–	28
Firefox 90	FREEWARE	022	27
Maps.me	FREEWARE	–	28
Nextcloud Desktop 3.2.4	FREEWARE	046	26
Nextcloud Server 22	FREEWARE	047	
ProtonMail	FREEWARE	–	29
Thunderbird 78.12 (32-bit)	FREEWARE	063	29
Thunderbird 78.12 (64-bit)	FREEWARE	064	29

APLIKACJE DO SELFIE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Adobe Photoshop Camera	FREEWARE	–	30
AirBrush	FREEWARE	–	31
B612	FREEWARE	–	30
Candy Camera	FREEWARE	–	31
Cymera	FREEWARE	–	31
FaceApp	FREEWARE	–	30
Snapchat	FREEWARE	–	31
Snapseed	FREEWARE	–	30
Sweet Selfie	FREEWARE	–	31
YouCam Perfect	FREEWARE	–	31

SYNCHRONIZACJA TELEFONU Z PC	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AirDroid Basic 3.6.9.1	FREEWARE	006	33
AirMore	FREEWARE	–	33
Pushbullet	FREEWARE	052	33
Send Anywhere 21.4	FREEWARE	056	
SHAREit 4.0.6	FREEWARE	057	
Twój telefon	FREEWARE	–	32
XSplit VCam 2.3.2	FREEWARE	078	33

NAJLEPSZE APLIKACJE Z MAPAMI OFFLINE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Locus Map	FREEWARE	–	35
Mapa Turystyczna	FREEWARE	–	34
Mapy.cz	FREEWARE	–	34
MAPS.ME	FREEWARE	–	35
OsmAnd	FREEWARE	–	35
Windy Maps	FREEWARE	–	35

GRY RETRO	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Grand Theft Auto	FREEWARE	KŚ+	
Grand Theft Auto 2	FREEWARE	KŚ+	
Kodi 19.1 Matrix (32-bit)	FREEWARE	035	37
Kodi 19.1 Matrix (64-bit)	FREEWARE	036	37
RetroArch 1.9.6 (32-bit)	FREEWARE	054	37
RetroArch 1.9.6 (64-bit)	FREEWARE	055	37
Spelunky Classic	FREEWARE	059	
Super Mario Bros X2	FREEWARE	061	
Windows 7 games for Windows 10	FREEWARE	072	

KACIK MACOS: 5 APLIKACJI NA NOWEGO MACA	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Amphetamine	FREEWARE	KŚ+	38
Bitwarden	FREEWARE	KŚ+	39
Spotify	FREEWARE	KŚ+	39
Unarchiver	FREEWARE	KŚ+	38
Windscribe	FREEWARE	KŚ+	39

LINUX	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Etcher 1.5.116	FREEWARE	020	40
Linux Pop!_OS 21.04	FREEWARE	051	40
VirtualBox 6.1.22	FREEWARE	067	

WŁASNA STRONA WWW	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
NetBeans 12 LTS	FREEWARE	045	
WordPress 5.7.2	FREEWARE	076	
XAMPP 8.0.8	FREEWARE	077	

NIEZBĘDNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
7-Zip 19 (32-bit)	FREEWARE	001	
7-Zip 19 (64-bit)	FREEWARE	002	
AIMP 4.70	FREEWARE	005	
Chrome 91	FREEWARE	010	
Firefox 90	FREEWARE	021	
IrfanView 4.58 (32-bit)	FREEWARE	029	
IrfanView 4.58 (64-bit)	FREEWARE	030	
IrfanView 4.58 PL	FREEWARE	031	
IrfanView All Plugins (32-bit)	FREEWARE	032	
IrfanView All Plugins (64-bit)	FREEWARE	033	
LibreOffice 7.1.4 (32-bit)	FREEWARE	038	
LibreOffice 7.1.4 (64-bit)	FREEWARE	040	
Paint.NET 4.2.16	FREEWARE	050	
Spotify Desktop 1.1.63	FREEWARE	060	
Thunderbird 78.12 (32-bit)	FREEWARE	062	
Thunderbird 78.12 (64-bit)	FREEWARE	065	
VLC media player 3.0.16 (32-bit)	FREEWARE	068	
VLC media player 3.0.16 (64-bit)	FREEWARE	069	
WinRAR 6.02 (32-bit)	SHAREWARE	074	
WinRAR 6.02 (64-bit)	SHAREWARE	075	

OCHRONA ANTYWIRUSOWA

NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW NIEZBĘDNIKA

DO POBRANIA Z **KSPLUS.PL**

PEŁNA WERSJA NA ROK O WARTOŚCI **170 zł** DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

Stali Czytelnicy Niezbędnika od numeru 5/2020 do bieżącego mają **zapewnioną ochronę antywirusową na najwyższym poziomie** dzięki przedłużanej z każdym kupionym wydaniem subskrypcji na **ESET Internet Security**

ESET Internet Security to markowy pakiet bezpieczeństwa, zapewniający nowoczesną ochronę komputera podczas codziennego korzystania z internetu. **Zawiera renomowany silnik antywirusowy NOD32**. Korzysta z niego ponad 110 milionów użytkowników na całym świecie.

Jest to pakiet antywirusowy, który chroni przed wszystkimi rodzajami złośliwego oprogramowania: wirusami, zagrożeniami szyfrującymi (ransomware) oraz robakami i programami szpiegującymi. Zapewnia ochronę bankowości internetowej i płatności online. ESET Internet Security ma moduł kontroli rodzicielskiej chroniący dzieci przed nieodpowiednimi treściami w internecie. Zabezpiecza także urządzenia podłączone do Wi-Fi. Oto funkcje ESETA, na które warto zwrócić uwagę.

ANTYWIRUS I ANTYSPYWARE

ESET zapewnia proaktywną ochronę przed wszelkiego typu zagrożeniami, zarówno znanymi, jak również nowymi, dotąd nierozpoznanymi. Powstrzymuje rozprzestrzenianie się infekcji na komputery innych użytkowników.

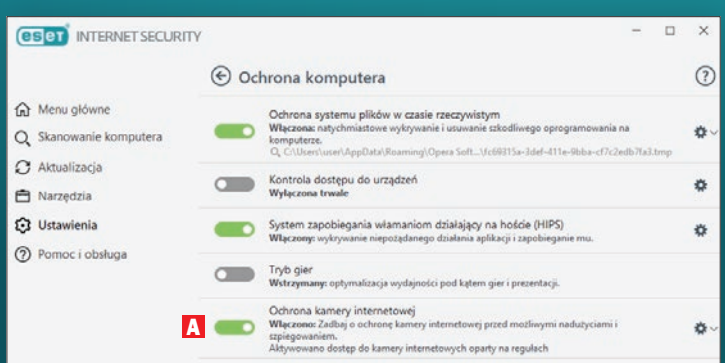

KODY DLA CZYTELNIKÓW I ZASADY AKCJI

Akcja trwa przez sześć numerów Niezbędnika: od wydania 5/2020 do 4/2021 (bieżące wydanie to już ostatni numer objęty tą akcją). Klucze do ESET Internet Security pobieramy z KŚ+ z e-wydania Niezbędnika. Klucze zapewniają ochronę przez dwa miesiące, dając łącznie ochronę na rok. **Uwaga! Kolejny kod należy wpisać do programu w dniu wygaśnięcia poprzedniego.**

1. Zaloguj się na **ksplus.pl** i zarejestruj klucz nadrukowany na płycie z wydania papierowego lub kup e-wydanie.
2. Kliknij na **Moja półka** i na okładkę tego numeru Niezbędnika.
3. Kliknij na **Programy**, znajdź pozycję **ESET Internet Security**.
4. Kliknij na **Opis instalacji** i na **Wyświetl kod**.

Pomoc techniczna dotycząca wyłącznie programu ESET Internet Security jest świadczona przez firmę DAGMA, dystrybutora rozwiązań ESET w Polsce, w dni robocze: **od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00–18.00**, drogą e-mailową pod dedykowanym adresem **gazeta@dagma.pl**

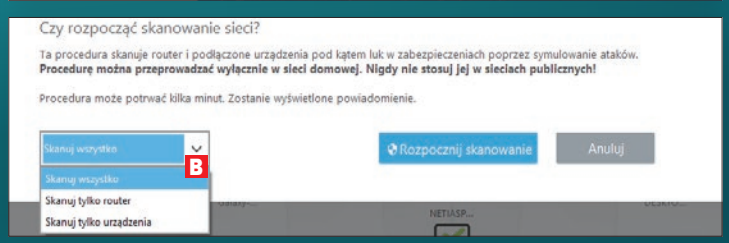

OCHRONA KAMERY

Funkcja ochrony kamery internetowej **A** monitoruje wszystkie procesy i aplikacje uruchomione w komputerze, sprawdzając, które próbują uzyskać dostęp do kamery. Program ostrzega, gdy ktoś niepowołany próbuje z niej skorzystać, i blokuje każdą taką próbę.

MONITOR SIECI DOMOWEJ

Monitor sieci sprawdza, czy domowy router i korzystające z niego urządzenia **B** są podatne na ataki – czy dostęp do nich jest zabezpieczony odpowiednio silnym hasłem i czy urządzenie ma aktualne oprogramowanie. Monitor pokazuje urządzenia podłączone do domowego Wi-Fi **C**.

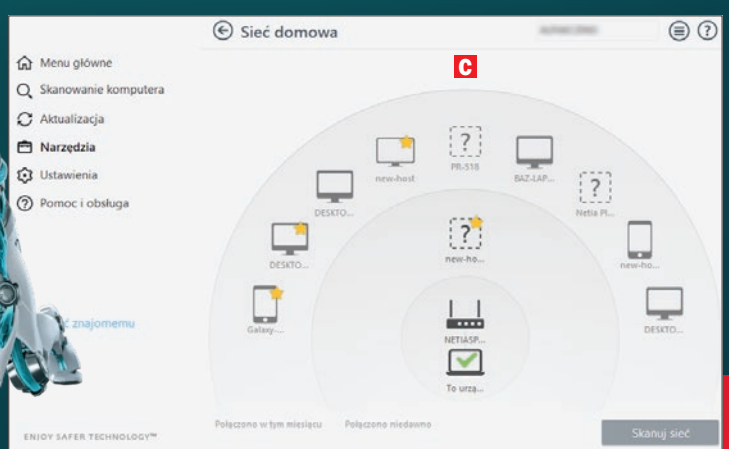

KOMPLEKSOWA KONSERWACJA SYSTEMU

To nowa wersja kompleksowego rozwiązania do automatycznej konserwacji komputera z Windows. **Kerish Doctor 2021** zapewnia ochronę przed szkodliwymi programami, potencjalnymi lukami bezpieczeństwa oraz kontroluje ważne parametry komputera. Program działa w tle i w czasie rzeczywistym zapobiega problemom i awariom systemu, naprawia błędy rejestru, czyści dysk z plików śmieci, optymalizuje i zabezpiecza system. Najważniejsze zadania, jakie wypełnia, to: przyspieszanie pracy komputera, sprawne i skuteczne oczyszczanie dysków, zmniejszanie ryzyka awarii.

Funkcje programu można podzielić na cztery kategorie: naprawa, czyszczenie, optymalizacja, ochrona.

Ma funkcję **Game Booster** do zwiększania wydajności komputera podczas grania.

Optymalizuje też działanie usług systemowych oraz szybkość łącza internetowego. Likwiduje luki bezpieczeństwa w zainstalowanych programach i w systemie.

Działa na zasadzie „zainstaluj i zapomnij" – nie wymaga udziału użytkownika.

TRYB RĘCZNY

Jeśli otworzymy okno Kerish Doctora (w tym celu klikamy prawym przyciskiem myszy na ikonę programu w zasobniku systemowym i wybieramy polecenie **Otwórz interfejs**), możemy zapoznać się z jego możliwościami i ręcznie uruchamiać wybrane narzędzia i skanowanie.

- **Funkcje naprawcze** – zakładka **Konserwacja** A: **Diagnostyka** (skanowanie i czyszczenie z plików śmieci), **Akcesoria** (**Rozwiązywanie problemów**, **Dostosowywanie systemu**, **Aktualizator programów**), **Optymalizacja** (na przykład porządkowanie autostartu), **Praca z dyskiem** (odzyskiwanie plików, wykrywanie duplikatów, dużych plików, pustych folderów).
- **Narzędzia** – zakładka **Narzędzia** B to między innymi: **Poufne dane** (do wymazywania poufnych informacji), **Niszczarka plików** (nieodwracalnie kasuje pliki i foldery), **Menu kontekstowe** (pozwala zarządzać menu dostępnym po kliknięciu prawym przyciskiem myszy), **Zablokowane pliki** (odblokowuje pliki zablokowane przez zawieszone procesy), **Przywracanie systemu** (łatwy dostęp do punktów przywracania).

TRYB AUTOMATYCZNY

Program domyślnie działa w trybie automatycznym – pracuje w tle i sam pilnuje naszego systemu. Ikonę działającego Kerish Doctora znajdziemy w zasobniku systemowym. Gdy najedziemy na nią kursorem myszy, zobaczymy raport o temperaturze procesora, dysku i zużyciu pamięci, a gdy klikniemy

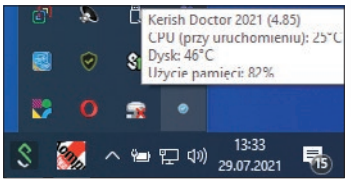

prawym przyciskiem myszy – uzyskamy dostęp do funkcji Kerish Doctora. Poszczególne narzędzia możemy wywołać, klikając na **Konserwacja** i **Narzędzia**. Możemy też włączać i wyłączać działające automatycznie funkcje.

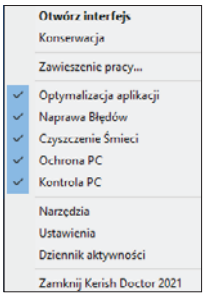

PEŁNE SKANOWANIE

Aby sprawdzić stan naszego systemu oraz usunąć problemy i zbędne pliki, klikamy na **Konserwacja** i **Pełne skanowanie (zalecane)**. Skanowanie może zająć dłuższą chwilę, a w jego trakcie program poprosi nas o zamknięcie przeglądarki, by oczyścić pamięć podręczną. Gdy zobaczymy informację o zakończeniu procesu, klikamy na **Dalej**. Zobaczymy listę wykrytych problemów. Możemy usunąć zaznaczenia przy pozycjach, których nie chcemy naprawiać. Klikamy na **Napraw** C u dołu okna i na koniec na **OK**.

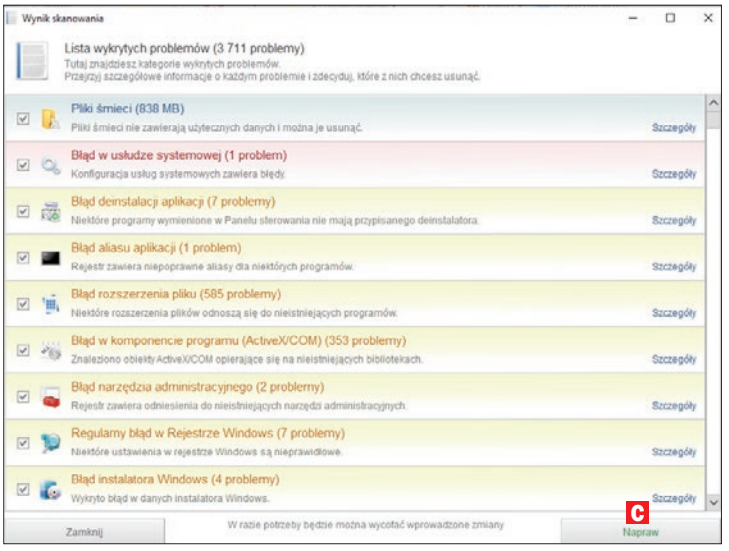

MENU KONTEKSTOWE

Aby uporządkować menu kontekstowe, klikamy na **Narzędzia** i **Menu kontekstowe**. Zostanie wczytana lista poleceń. Klikając, zaznaczamy je. Następnie możemy edytować ich nazwy w menu kontekstowym, klikając na **Edytuj**, oraz usuwać polecenia z menu, klikając na **Usuń**.

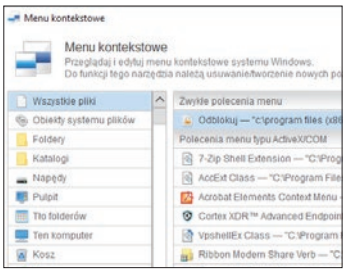

POWIADOMIENIA GŁOSOWE I KOLOR INTERFEJSU

Jeśli nie chcemy, by program informował nas na głos o podejmowanych akcjach, wystarczy kliknięciem na ikonę w prawym górnym rogu okna wyłączyć dźwięk D. A klikając na E, szybko zmienimy kolor programu, na przykład na czarny lub szary.

MAPY DLA AKTYWNYCH

LOCUS MAP PRO

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- trasy dla pieszych, rowerzystów (też górskich), alpinistów, biegaczy, geocacherów
- możliwość nagrywania wycieczek
- opcja szczegółowego planowania

Locus Map Pro to nawigacja dla aktywnych. Sprawdzi się w rękach fana pieszych i rowerowych wycieczek, biegacza, miłośnika górskich wypraw. Zamiast pobierać aplikacje do różnych aktywności, możemy mieć wszystkie mapy w jednym miejscu. Lucas Map Pro pozwala na wyświetlanie aktualnej pozycji, nagrywanie wycieczek, nawigowanie do wybranych celów, planowanie wycieczek, wyszukiwanie wartych odwiedzenia miejsc, a nawet sprawdzić pogodę dla wybranej lokalizacji. **Wersję instalacyjną pełnej wersji aplikacji pobieramy jako plik APK z KŚ+.**

POBIERAMY MAPY

Standardowo dla Polski dostępna jest ogólna mapa, która zawiera wiele tras rowerowych i górskich szlaków. Możemy pobrać bardziej szczegółowe mapy innych regionów, jeśli planujemy podróż za granicę.

1 Po uruchomieniu aplikacji klikamy w górnym lewym rogu na trzy kreski **A**. Wybieramy **Sklep Locus.**

2 Korzystając z narzędzia wyszukiwania, odnajdujemy region, którego mapy chcemy pobrać.

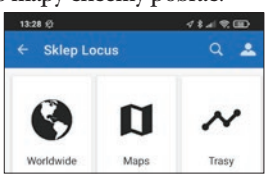

3 Klikamy na **Logowanie**. Podajemy dane logowania, możemy skorzystać z kont społecznościowych.

4 Po zalogowaniu i zaakceptowaniu regulaminu uzyskamy dostęp do trzech darmowych pobrań – możemy pobrać dowolne trzy mapy ze sklepu Locus. Klikamy na **Pobierz B**.

5 Po wybraniu mapy, klikając na **Ekran**, możemy zapoznać się z bardzo szczegółowymi mapami, które zawierają atrakcje i trasy turystyczne oraz ważne punkty, takie jak szpitale. Mapa jest dostępna w trybie offline, więc nie musimy się martwić danymi pakietowymi czy słabym internetem.

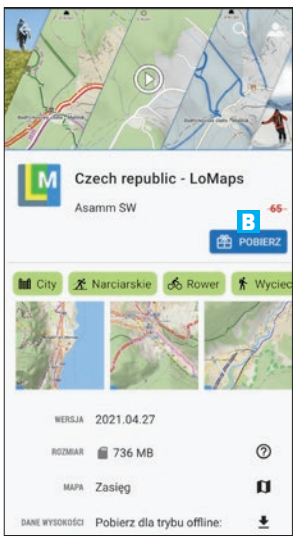

DOBRZE ODINSTALOWUJE

ASHAMPOO UNINSTALLER 9

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- dokładnie, bez pozostałości, odinstalowuje zbędne programy
- usuwa wiele programów naraz
- monitoruje nowe instalacje

Ashampoo UnInstaller 9 dokładnie usuwa zbędne już oprogramowanie, korzystając z czterech uzupełniających się metod, w tym głębokiego czyszczenia (pozwala ono uniknąć wymuszania restartów). Aby zwiększyć swoją skuteczność, program może monitorować nowe instalacje. Usuwa też nieużywane aplikacje Windows i niepotrzebne wtyczki z popularnych przeglądarek – Internet Explorera, Google Chrome, Firefoxa, Edge, Opery. Wspiera odinstalowywanie wsadowe – pozwala na usuwanie wielu aplikacji naraz. Obsługuje szybkie odinstalowywanie metodą przeciągnij i upuść. Zawiera narzędzia do optymalizacji i oczyszczania systemu, między innymi: **Drive Cleaner** do odzyskiwania miejsca na dysku, **Registry Optimizer** do naprawiania błędów rejestru, **Defragmentuj rejestr** do sprzątania rejestru, **Internet Cleaner** do usuwania internetowych śladów, **StartUp Tuner** do porządkowania autostartu Windows, **Undeleter** do przywracania omyłkowo usuniętych plików, **File Wiper** do nieodwracalnego wymazywania danych.

ODINSTALOWUJEMY

1 Klikamy na **Programy A** z lewej strony okna.

2 Program wczytuje listę aplikacji zainstalowanych w naszym systemie. Możemy ją sortować, klikając na nazwy kolumn u góry okna lub na przyciski z lewej strony, na przykład **Ostatnio zainstalowane B** czy **Rozmiar C**.

3 Zaznaczamy pola przy programach, które chcemy usunąć, i klikamy na **Odinstaluj** u dołu okna. W kolejnym oknie zostawiamy zaznaczone domyślnie pole przy opcji **Przeprowadź dodatkowe głębokie skanowanie**, możemy też zaznaczyć **Stwórz punkt przywracania systemu przed dezinstalacją**. Raz jeszcze klikamy na **Odinstaluj**. Ashampoo UnInstaller odinstalowuje wskazane programy bez restartów komputera.

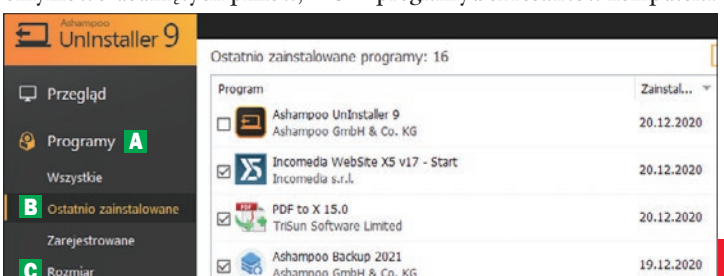

MENEDŻER I EDYTOR

ASHAMPOO PHOTO COMMANDER 15

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- łatwa edycja, także wielu zdjęć naraz
- wygodne zarządzanie zdjęciami
- tworzenie pocztówek, kalendarzy, kolaży, panoram

Ashampoo Photo Commander to funkcjonalny program do przeglądania zdjęć, edycji i zarządzania ich zbiorami. Ciekawostką jest funkcja geolokalizacji, która potrafi wykorzystywać dane dotyczące miejsca wykonania zdjęcia zapisywane przez smartfony i tablety z GPS. **Photo Commander** nie tylko odczytuje te dane i pozwala na ich podstawie katalogować, wyszukiwać i filtrować zdjęcia **A**, ale też potrafi zamieniać długość i szerokość geograficzną w użyteczne adresy. Umożliwia zarówno wygodne zarządzanie zbiorami fotografii i ich przeglądanie, jak i łatwą edycję, także wsadową. Na uwagę zasługuje szczególnie łatwe dodawanie efektów do zdjęć oraz tworzenie projektów, takich jak pocztówki, panoramy, miksy zdjęć, kalendarze, kolaże czy pokazy z muzyką (można je nagrywać na CD/DVD). Potrafi wyszukiwać duplikaty zdjęć. Umożliwia korekcję – poprawianie jasności i kontrastu, wyostrzanie czy usuwanie zbędnych obiektów. Domyślnie otwiera się w widoku menedżera. Wystarczy dwukrotnie kliknąć na zdjęcie albo wcisnąć enter, by przełączyć się do widoku edycji. A w oknie edycji na zakładce **Quick-Fix** **B** znajdziemy narzędzia do szybkiej poprawy zdjęć i do dodawania efektów **C**. Aby ustawić widok pozwalający na porównywanie zdjęcia przed dodaniem efektu i po modyfikacji, wybieramy jedną z opcji u dołu okna **D**.

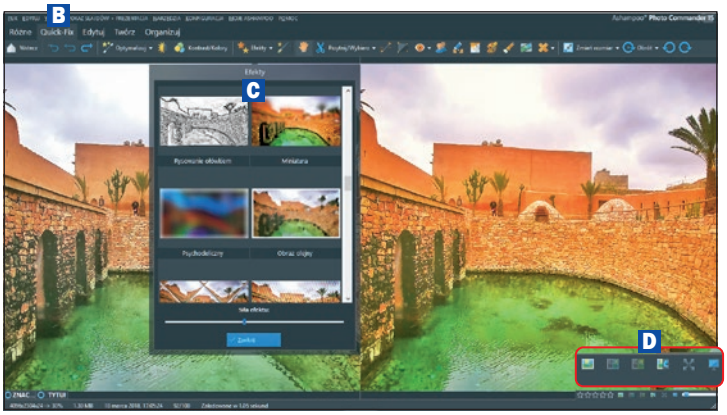

PASEK ZADAŃ NA NOWO

ASHAMPOO TASKBAR CUSTOMIZER

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- dopasowanie przezroczystości
- swobodny wybór koloru paska zadań
- możliwość ukrycia paska zadań
- opcjonalnie automatyczny start z Windows

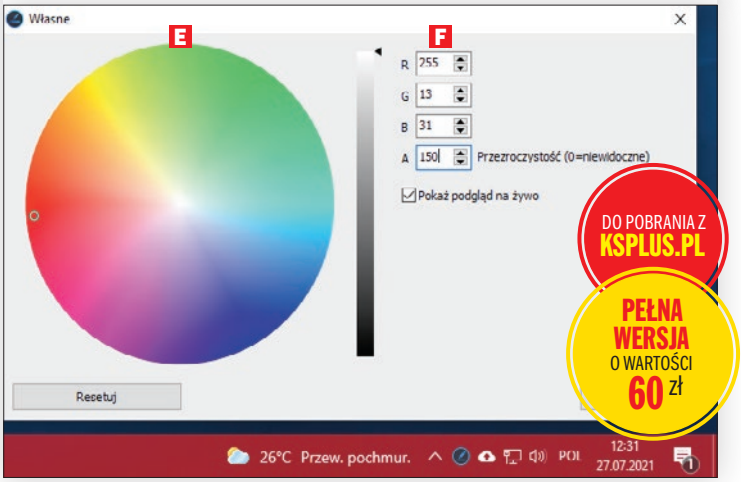

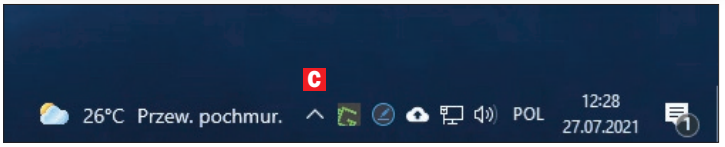

Pasek zadań w Windows jest stałym, dobrze znanym elementem systemu, ale często nie zachwyca wizualnie w zestawieniu z kolorowymi tapetami. **Ashampoo Taskbar Customizer** udostępnia narzędzia do zarządzania kolorem i przezroczystością paska, pozwala go nawet ukryć. To bardzo łatwe w obsłudze narzędzie, dzięki któremu możemy jednym kliknięciem odmienić wygląd paska zadań.

PRZEZROCZYSTY PASEK

1 Po zainstalowaniu programu i aktywowaniu licencji uruchamiamy program. Jego ikona **A** pojawi się na naszym pasku zadań w zasobniku systemowym.

2 W celu zarządzania programem należy kliknąć na jego ikonę prawym przyciskiem myszy. Następnie z okna dialogowego wybieramy opcję wyglądu paska zadań. Po wybraniu opcji **Prześwitujący** **B** nasz pasek zadań będzie idealnie komponował się z tapetą **C**, jaką mamy na ekranie. Nawet przy menu Start i innych ikonach będzie przezroczysty.

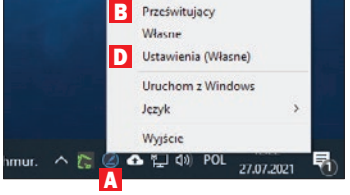

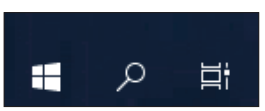

USTAWIAMY WŁASNE KOLORY

1 Przechodzimy do menu dialogowego i wybieramy opcję – **Ustawienia (Własne)** **D**.

2 Następnie, korzystając z widoku modelu koła **E**, możemy wybierać ręcznie kolor, klikając na odpowiednią barwę. Możemy również ręcznie manipulować parametrami **R**, **G**, **B** **F** w zakresie od 0 do 255. Dodatkowo, manipulując parametrem **A**, możemy uzyskać różne efekty przezroczystości. **kd**

GAME PLANET

LATO NA FARMIE

KOD DO GRY
O WARTOŚCI
225 ZŁ
DLA NOWYCH GRACZY
AKTYWACJA DO
31.10.2021

W tym numerze Niezbędnika zapraszamy Czytelników do **BAJKOWEJ FARMY W GRZE GOODGAME BIG FARM**. Kod pozwoli zdobyć wiele cennych przedmiotów!

W przeglądarkowej grze farmerskiej **Goodgame Big Farm** wcielamy się w początkującego farmera, który odziedziczył po wujku George'u niewielkie gospodarstwo. Dzięki pracy i biznesowym umiejętnościom możemy je zamienić w sprawnie działające przedsiębiorstwo rolnicze. Musimy dbać o zwierzęta, uprawy, budynki oraz o to, by farma przynosiła zyski – potrzebna jest do tego pracowitość, a także talent handlowca. Podstawowym zadaniem gracza jest sianie, uprawianie oraz zbieranie warzyw i owoców, hodowla zwierząt, a następnie sprzedaż gotowych produktów na rynku. Zarobione w ten sposób pieniądze pomagają rozwijać rodzinną farmę.

JAK ZDOBYĆ PREZENTY

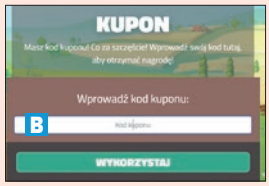

- Aby otrzymać prezenty w grze, otwieramy w przeglądarce stronę **gameplanet.onet.pl**
- Za pomocą wyszukiwarki znajdujemy grę Big Farm.
- Rejestrujemy się w grze i logujemy.
- Przechodzimy samouczek.
- W oknie gry klikamy na ikonę sklepu **A**.
- W oknie sklepu klikamy z lewej strony na zakładkę **Kupon**.
- Wpisujemy w pole **B** na kod hasło – GAMEPLANET2021 – i zatwierdzamy, klikając na **Wykorzystaj**.

PREZENTY W GRZE

- dolary x450 000
- hamak x1
- humus z wodorostów x50
- karma z wodorostów x250
- kosmiczny wyścig x1
- łowienie kaczuszek x1
- naturalne źródło x1
- nawóz z wodorostów x50
- specjalne nasiona kapusty x6
- specjalne nasiona kukurydzy x20
- statua jednorożca x1
- superhumus 15
- żeton x16

Wartość bonusu to 225 złotych

ZOSTAŃ WŁADCĄ IMPERIUM

KOD DO GRY
O WARTOŚCI
158 ZŁ
DLA NOWYCH GRACZY
AKTYWACJA DO
30.11.2021

Gra Goodgame Empire pozwala zostać władcą **WŁASNEGO KRÓLESTWA**, a kod bonusowy z Niezbędnika ułatwi nam jego rozbudowę – niewielkie państwo zmienimy w potężne imperium. Dobrej zabawy!

Goodgame Empire to przeglądarkowa gra strategiczna z elementami ekonomicznymi i z trybem multiplayer umożliwiającym zawieranie sojuszy i uczestnictwo w bitwach. Przenosimy się w niej do średniowiecznej barwnej krainy pełnej rycerzy, warowni i machin oblężniczych.

Zaczynamy zabawę od rozbudowy niewielkiej drewnianej warowni i od tego, by zadbać o rozwój naszej wioski.

Musimy zająć się organizowaniem podstawowych surowców, rozbudową budynków, a potem rekrutowaniem żołnierzy i szkoleniem wojsk. Mamy do dyspozycji ponad 50 różnych jednostek wojskowych (kawaleria, maszyny oblężnicze, piechota itp.).

W grze jest też dostępnych ponad 60 różnych budynków oraz wiele ulepszeń i dekoracji. Im więcej mamy domów, tym więcej ludzi mieszka w naszej osadzie i większe podatki (w złocie) może dla nas zebrać nasz poborca podatkowy.

JAK ZDOBYĆ PREZENTY

- Otwieramy serwis **gameplanet.onet.pl** i znajdujemy grę **Goodgame Empire**.
- Zakładamy nowe konto w grze.
- Zaczynamy grę i przechodzimy samouczek.
- Klikamy na ikonę z napisem **Wyprzedaże** z lewej strony okna.
- Klikamy na napis **Kupon** z lewej strony okna.
- Pokazuje się pole, w które wpisujemy kod – GP2021 – i zatwierdzamy, klikając na **Wykorzystaj**.

PREZENTY W GRZE

Kod od Komputer Świata to prezenty w grze o wartości 158 złotych:

- czas VIP x5
- królewski wartownik x300
- królewski zwiadowca x300
- losy x450
- łuk triumfalny honoru x1
- łuk triumfalny siły x1
- monety x140 000
- ogród wieczności x1
- pomiń 1 godzinę x100
- punkty VIP x10 000
- żywność x6000

NAJLEPSZE PROGRAMY DO SERWISOWANIA

W tym dziale znajdziemy programy, które pomogą w wykonaniu serwisu komputera i smartfona. Między innymi **OCZYSZCZĄ KOMPUTER Z ZAGROŻEŃ I ZBĘDNYCH ELEMENTÓW**, zwolnią miejsce na dysku, rozwiążą problemy z rejestrem

Zdaniem autora

SAMODZIELNY SERWIS

Krzysztof Dziedzic

Często po dłuższym czasie użytkowania komputera wszystko spowalnia. Właśnie wtedy należy wykonać podstawowe czynności konserwacyjne. Diagnostyka i oczyszczanie mogą pomóc uniknąć wizyty w serwisie i płacenia za czynności, które jesteśmy w stanie wykonać sami, korzystając z właściwych narzędzi. Postępując według porad z tego działu, poprawimy komfort pracy z komputerem, a nawet zdiagnozujemy źle działający sprzęt. Warto próbować samemu radzić sobie z komputerowymi problemami.

MAŁY WIELKI PROGRAM DO USUWANIA SZKODNIKÓW

Popularny program do oczyszczania systemu Windows z niechcianego oprogramowania o charakterze reklamowym. **AdwCleaner** usuwa z przeglądarek instalujące się po cichu dodatki reklamowe, które zmieniają jej ustawienia, paski narzędziowe i innego rodzaju potencjalnie niechciane oprogramowanie, które nieświadomie zainstalowaliśmy w komputerze. Proces usuwania niechcianego oprogramowania zakończony jest restartem systemu – przed jego rozpoczęciem należy zamknąć działające aplikacje i zapisać pracę.

KORZYSTAMY Z PROGRAMU

Dzięki temu, że program działa bez instalacji, możemy go przenieść na nośnik USB i z tego nośnika uruchamiać na zainfekowanych urządzeniach. To ważne, bo zdarza się, że szkodniki nie pozwalają instalować oprogramowania antywirusowego. **Uwaga!** Do poprawnej pracy AdwCleanera wymagane jest połączenie z internetem.

1 Po uruchomieniu programu wystarczy kliknąć na **Skanuj teraz** A, a rozpocznie się proces skanowania z wykorzystaniem bazy danych znajdującej się w chmurze. AdwCleaner skupia się na nieco innych typach zagrożeń niż główne oprogramowanie Malwarebytes (patrz strona 23), dzięki czemu potrafi znaleźć dość sporo dodatkowych zagrożeń, jak niechciane paski i dodatki w przeglądarkach lub inne programy, które sprawiają, że na ekranie pojawia się wiele okien z reklamami.

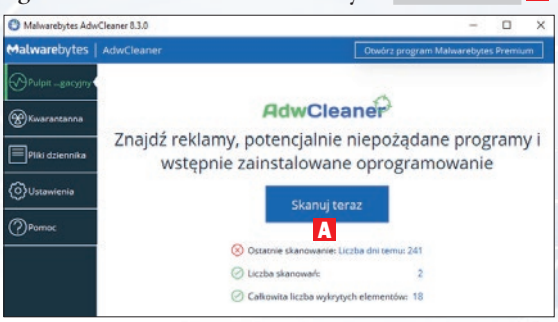

2 Po zakończeniu skanowania przeglądamy znalezione zagrożenia i klikamy na **Kwarantanna** B.

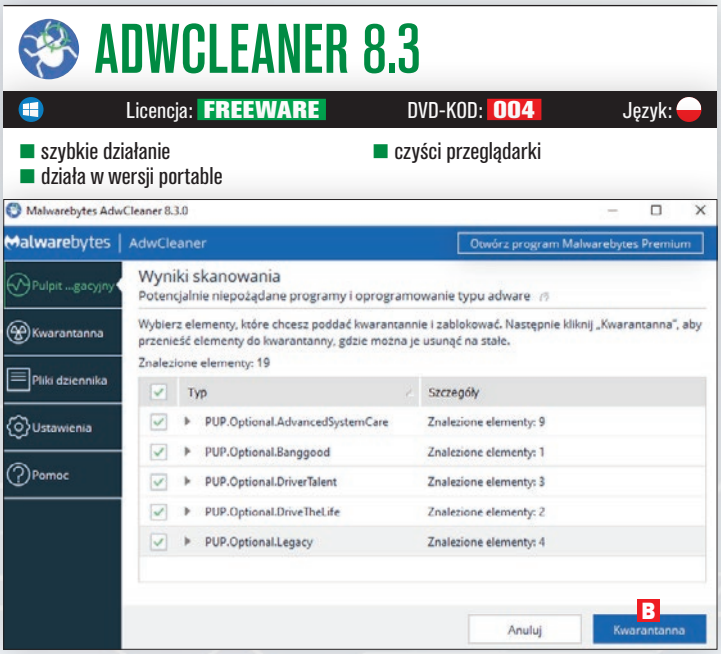

3 Zanim nastąpi naprawa, musimy przygotować się do zamknięcia komputera. Najlepiej od razu zapisać całą pracę i wybrać opcję **Kontynuuj** C, ponieważ część zagrożeń można usunąć tylko w trakcie uruchamiania systemu.

4 Po ponownym uruchomieniu systemu pojawi się okno programu z informacją o neutralizacji zagrożeń.

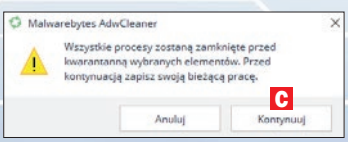

Fot. ArtHead/iStockphoto.com

SKANOWANIE WPROST Z USB

Emsisoft Emergency Kit to ceniony, bezpłatny przenośny skaner do leczenia zainfekowanych komputerów, którego można używać bez potrzeby instalacji, na przykład z pendrive'a. Program wykrywa i usuwa zarówno niebezpieczne oprogramowanie (wirusy, trojany, spyware), jak i niepożądane aplikacje, takie jak moduły reklamowe. Wymaga do działania połączenia z internetem w celu aktualizowania bazy zagrożeń. Jest on znacznie bardziej rozbudowany w stosunku do AdwCleanera.

PRZENOSIMY PROGRAM NA NOŚNIK USB

1 Podłączamy nośnik USB do komputera.

2 Kopiujemy na nośnik USB całą zawartość folderu **EEK** wypakowanego z instalatora programu.

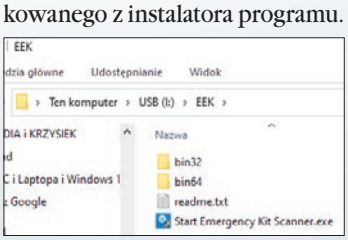

3 Od tej chwili możemy korzystać z narzędzia w wersji przenośnej – wystarczy dwukrotnie kliknąć na **Start Emergency Kit Scanner**.

SZYBKIE SKANOWANIE

1 Po uruchomieniu programu akceptujemy umowę licencyjną i uruchamiamy aktualizacje bazy danych sygnatur zagrożeń. Klikamy na **Aktualizuj teraz**.

2 Po zakończeniu aktualizowania kafelek **Scan & Clean** zmieni kolor na zielony – wtedy na niego klikamy.

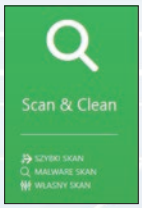

3 Następnie klikamy na **Szybki skan**.

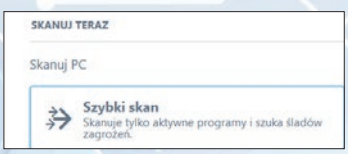

4 Po zakończeniu skanowania zostanie zaprezentowany raport **A** – jeśli zostaną wykryte zagrożenia, będziemy mogli przenieść je do kwarantanny, by ochronić nasz komputer.

ZAAWANSOWANE SKANOWANIE

Emsisoft Emergency Kit pozwala również na dostosowywanie ustawień skanowania do własnych potrzeb, dzięki czemu samo skanowanie może być bardziej dopasowane do naszych potrzeb, może być również bardziej szczegółowe.

1 Na ekranie wyboru skanowania klikamy na **Własny skan** **B**.

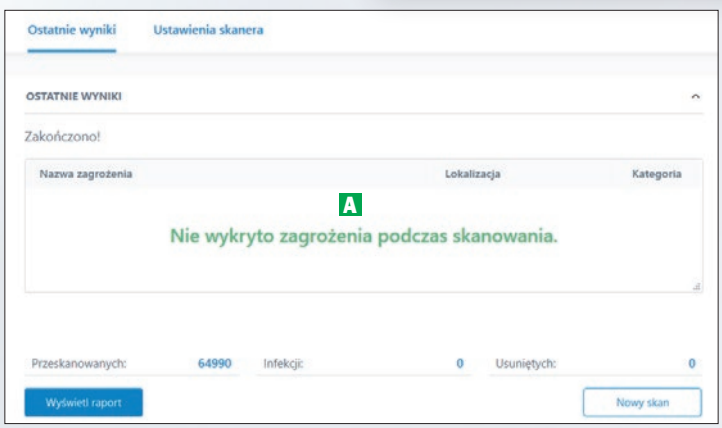

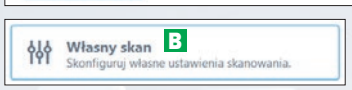

2 Następnie wskazujemy lokalizację do przeskanowania – nie musimy skanować całych dysków – możemy przeskanować wybrane katalogi lub pliki. Wystarczy kliknąć na **Dodaj plik** **C** lub **Dodaj folder**.

3 Przewijając widok niżej, uzyskamy dostęp do opcji skanowanych obiektów i ustawień skanowania. W celu zwiększenia ochrony zaznaczamy wszystkie dostępne opcje po lewej stronie, a następnie po prawej zaznaczamy przynajmniej opcję wykrywania programów typu **PNP (PUP)** **D**. Na koniec klikamy na **Dalej**, by rozpocząć skanowanie.

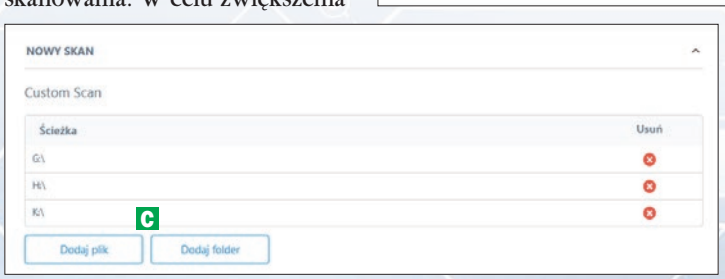

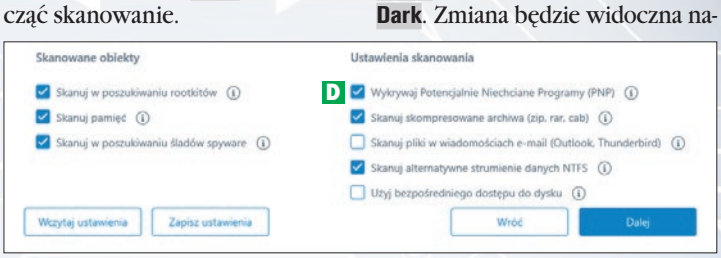

4 Tak dokładne skanowanie pozwala na znalezienie znacznie większej liczby zagrożeń oraz programów typu PUP. Jeśli nie wiemy, z jakim zagrożeniem mamy do czynienia, najbezpieczniej jest wybrać opcję **Poddaj kwarantannie**.

TRYB CIEMNY

Jeśli przeszkadza nam zbyt jasny motyw graficzny programu Emsisoft Emergency Kit, możemy zmienić go na ciemny. W głównym oknie programu klikamy w lewym górnym rogu na trzy kreski, a następnie klikamy na **Ustawienia**. Na górnym pasku klikamy na **Advanced**, przewijamy widok niżej do pola **Appearance** i wybieramy z listy motyw **Dark**. Zmiana będzie widoczna natychmiast **E**. Jeśli chcemy wrócić do motywu jasnego, należy z menu dialogowego wybrać opcję **Bright**.

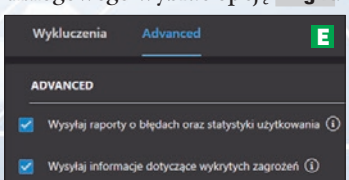

EMSISOFT EMERGENCY KIT

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **018** Język:

- usuwa wirusy i moduły reklamowe
- możliwość przeniesienia na nośnik USB
- opcja analizy zagrożeń
- wiele opcji konfiguracyjnych

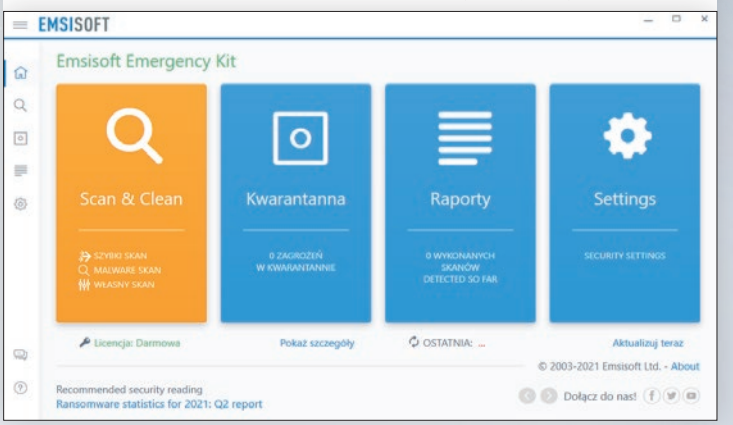

SPRZĄTA DYSK I REJESTR

CCLEANER FREE 5.82 PORTABLE

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **008** Język:

- naprawa i czyszczenie rejestru
- kontrola autostartu i menu kontekstowego
- skuteczne oczyszczanie dysku z plików śmieci

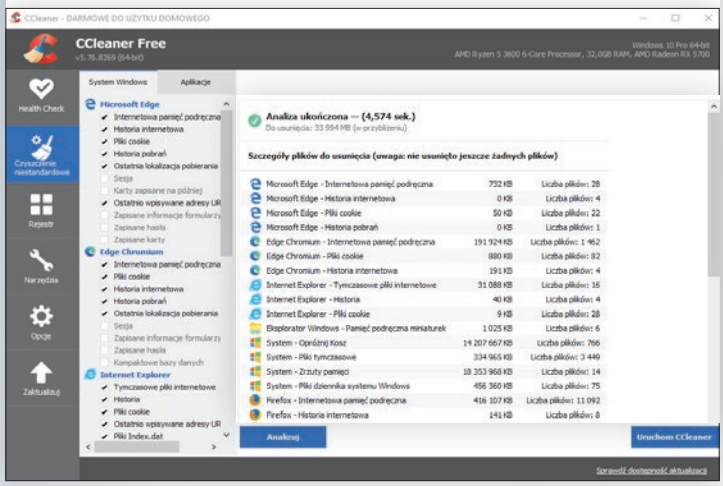

Jest to jeden z najlepszych programów do oczyszczania dysku z plików śmieci. Pozwala szybko i efektywnie odzyskać dużo wolnego miejsca na dysku, usuwając niepotrzebne pliki tymczasowe, historię przeglądania internetu, pliki cookies, zawartość Kosza, zrzuty pamięci, punkty przywracania systemu, fragmenty plików, pliki dziennika, pamięć podręczną systemu, dane aplikacji oraz także historię automatycznego uzupełniania. Dodatkowo **CCleaner** oferuje wyszukiwanie duplikatów, zarządzanie autostartem i menu kontekstowym, naprawę rejestru.

USUWAMY PLIKI ŚMIECI

1 Uruchamiamy CCleaner i w zakładce **Czyszczenie niestandardowe** po prawej stronie zaznaczamy pozycje do oczyszczenia, następnie klikamy na **Aplikacje**, ponownie zaznaczamy, co ma być oczyszczone, i klikamy na polecenie **Analizuj**.

2 Po chwili pojawi się komunikat z informacją, ile miejsca może zostać odzyskane z poszczególnych obszarów – klikamy na **Uruchom CCleaner**. Zatwierdzamy, klikając na **Kontynuuj**, informację o bezpowrotnym usunięciu zaznaczonych plików.

NAPRAWIAMY REJESTR

Wiele błędów systemu powodowanych jest przez błędy nagromadzone w rejestrze systemu. Oto jak się ich pozbyć.

1 Po lewej stronie okna klikamy na **Rejestr**, a później na **Skanuj w poszukiwaniu problemów**.

2 Po zakończeniu skanowania klikamy na **Napraw zaznaczone problemy**.

3 Wyrażamy zgodę na utworzenie kopii zapasowej rejestru i wskazujemy miejsce do zapisu na dysku.

4 Następnie klikamy na **Napraw wszystkie zaznaczone problemy**.

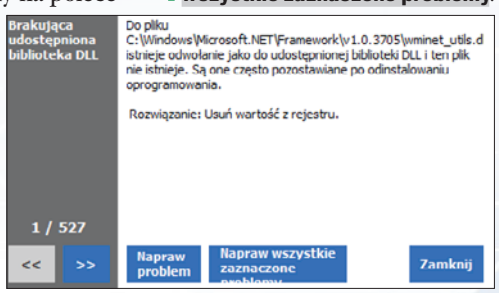

WIĘCEJ MIEJSCA

WINDIRSTAT 1.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **071** Język:

- graficzny obraz zajętości dysku
- opcja usuwania plików na trwałe
- filtrowanie po typach plików
- skanowanie dysków różnego typu

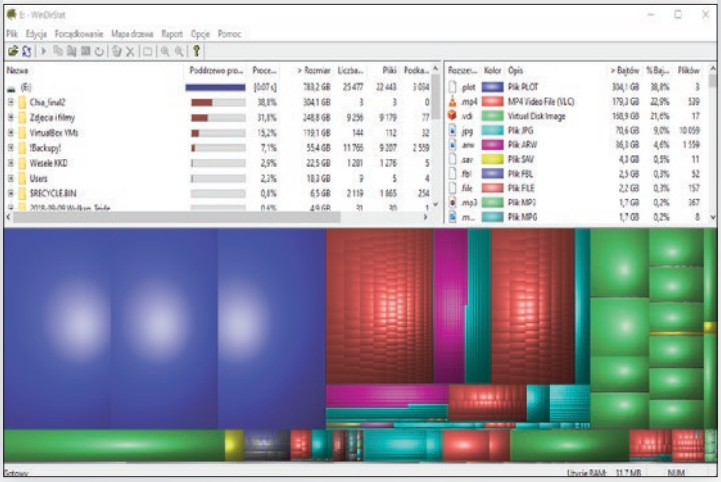

Dzięki **WinDirStat** będziemy mogli szybko zapanować nad naszymi dyskami i efektywnie usunąć niepotrzebne nam już pliki, korzystając z praktycznego interfejsu programu. Szybko zobaczymy, jakie typy plików zajmują najwięcej miejsca i gdzie znajdują się największe pliki na każdym dysku.

SZUKAMY NAJWIĘKSZYCH PLIKÓW NA DYSKU

Dzięki graficznej reprezentacji plików na dysku łatwo odnaleźć te największe – im większy czworokąt, tym więcej miejsca na dysku zajmuje dany plik.

1 Po uruchomieniu programu wybieramy dyski, które chcemy przeskanować, i klikamy na **OK**.

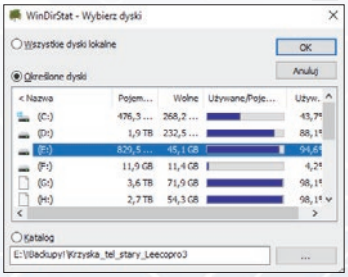

2 Po chwili skanowania ekran zostanie podzielony na kilka stref: dolna reprezentuje pliki na dyskach w formie graficznej, a górna w formie tekstowej w widoku drzewa. Po kliknięciu w dolnym oknie na wybrany czworokąt, w górnym zobaczymy lokalizację danego pliku.

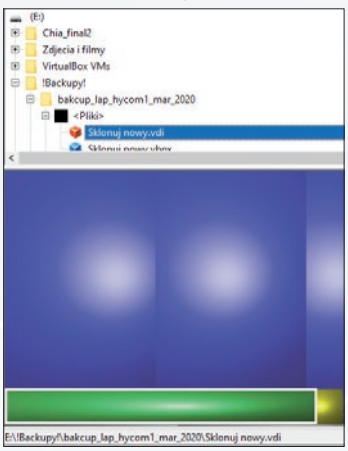

3 Możemy od razu usunąć dany plik, korzystając z przycisków na górnym pasku. Alternatywnie możemy kliknąć na plik prawym przyciskiem myszy i wybrać **Eksploruj** – zostanie uruchomiony Eksplorator. Możemy wtedy przenieść plik do innej lokalizacji.

Uwaga! Nie usuwamy plików **hiberfil.sys**, **pagefile.sys** ani innych plików systemowych, gdyż może spowodować to awarię systemu.

PORZĄDKI W PROGRAMACH

IOBIT UNINSTALLER 10.6

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **028** Język:

- dokładna deinstalacja zbędnych programów
- tworzenie punktów przywracania
- możliwość usuwania aplikacji Windows

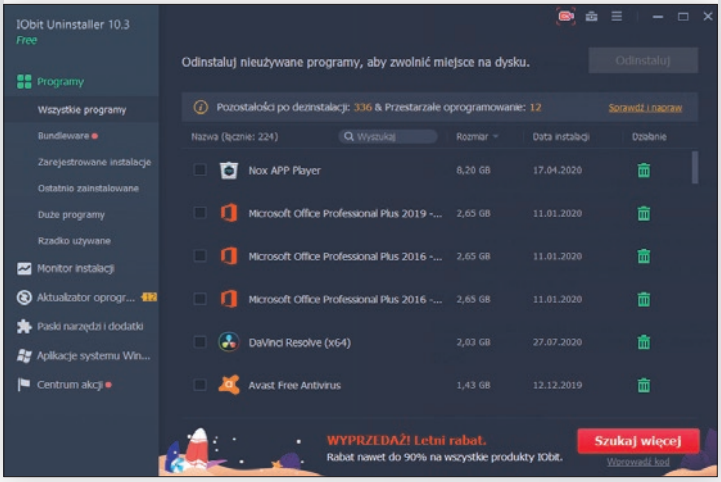

IObit Uninstaller to narzędzie, które pozwala na dokładną deinstalację wybranych programów wraz z wszelkimi plikami i wpisami do rejestru. Umożliwia odinstalowanie programów, których nie da się usunąć, korzystając ze standardowych narzędzi systemu Windows. Możemy go też wykorzystać do usuwania zbędnych pasków z przeglądarek, narzędzi, wtyczek i innych niechcianych elementów. Co ważne, podczas deinstalacji tworzony jest punkt przywracania systemu, dzięki czemu można przywrócić system do stanu sprzed zmian, gdyby coś poszło nie po naszej myśli.

USUWAMY NAJWIĘKSZE PROGRAMY

1 Po uruchomieniu programu klikamy po lewej stronie na **Programy**, a następnie po prawej stronie klikamy na **Rozmiar** w celu posortowania listy programów. (Możemy również korzystać z innych filtrów, na przykład **Rzadko używane**).

2 Teraz będziemy mogli szybko zorientować się, które programy zainstalowane w naszym systemie zajmują najwięcej miejsca. By usunąć wybrane programy, zaznaczamy je i w górnym prawym rogu klikamy na **Odinstaluj**.

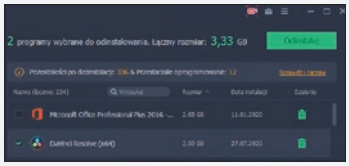

3 W kolejnym oknie ponownie klikamy na **Odinstaluj**. **Uwaga!** Należy upewnić się, czy jest zaznaczona opcja tworzenia punktu przywracania.

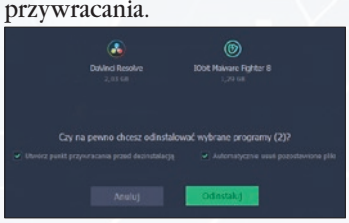

4 Po chwili rozpocznie się proces odinstalowywania wybranych aplikacji – będziemy musieli ręcznie potwierdzać odinstalowanie każdego z nich. Po zakończeniu całego procesu pojawi się okno z informacją, ile miejsca zwolniono z dysku.

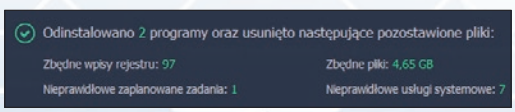

WYMAZYWANIE DYSKU

BLEACHBIT

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z ksplus.pl Język:

- zaawansowana funkcja niszczenia plików
- prosta obsługa
- rozpoznaje wiele popularnych programów

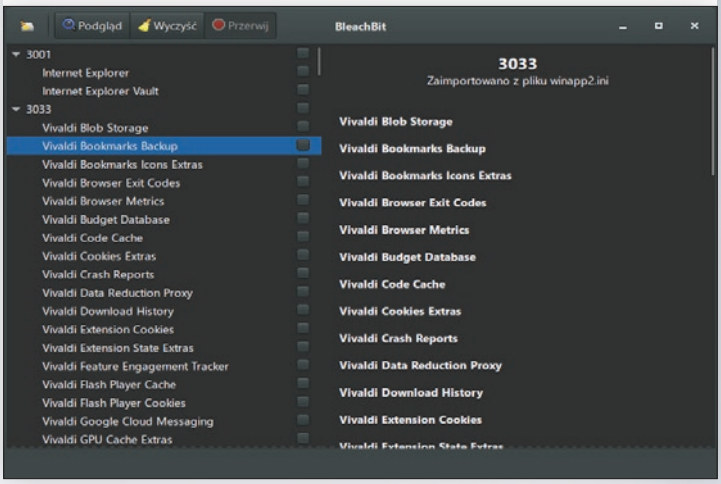

BleachBit rozpoznaje i kasuje pliki tymczasowe tworzone przez system Windows i ponad 90 popularnych programów, takich jak przeglądarki internetowe, programy pocztowe, pakiety biurowe, odtwarzacze multimedialne i wiele innych. Program oferuje również zaawansowane funkcje do niszczenia plików, by nie można było ich odzyskać.

WYMAZYWANIE DANYCH NA STAŁE

Jeśli okaże się, że musimy oddać nasz komputer do serwisu, warto wykonać kopię zapasową dysku z wszystkimi danymi, a następnie wymazać z niego wszystkie dane. Dzięki temu nikt w serwisie nie uzyska do nich dostępu.

1 W celu usunięcia danych z dysku na stałe należy kliknąć w lewym górnym rogu na przycisk **BleachBit**, a następnie na **Wyczyść zawartość plików** lub **Wyczyść zawartość folderów**.

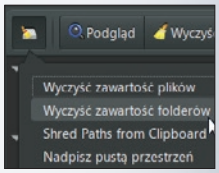

2 Następnie wskazujemy plik lub folder do wymazania i klikamy na **Usuń** w celu potwierdzenia operacji.

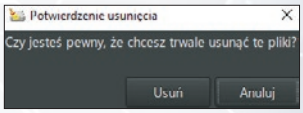

3 Plików usuniętych tą metodą nie da się odzyskać narzędziami do odzyskiwania danych.

AKTUALIZACJA STEROWNIKÓW

Zanim przejdziemy do diagnostyki komputera, warto sprawdzić, czy wszystkie sterowniki w naszym urządzeniu są aktualne. Brak zainstalowanego poprawnego sterownika lub jego nieaktualna wersja może sprawiać wiele kłopotów – od losowych restartów, poprzez spowolnioną pracę aż po niepoprawne działanie urządzeń, jak na przykład drukarka. Dlatego warto zastosować się do wskazówek opisanych na stronach 18–21, gdzie krok po kroku dowiemy się, w jaki sposób dbać o sterowniki.

CRYSTALDISKINFO

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **013/014** * Język:

To idealne narzędzie, które pomoże nam sprawdzić stan zdrowia naszych dysków – HDD, SSD, a nawet tych podpiętych przez USB. Program w czasie rzeczywistym monitoruje stan zdrowia dysków oraz ich temperaturę. Jako podstawę program wykorzystuje dane z systemu S.M.A.R.T., czyli specjalnej technologii samodiagnozującej, w którą wyposażone są nośniki danych. Pozwala ona na sprawdzenie liczby uruchomień dysku, czasu pracy, zużycia nośnika czy też stanu błędów.

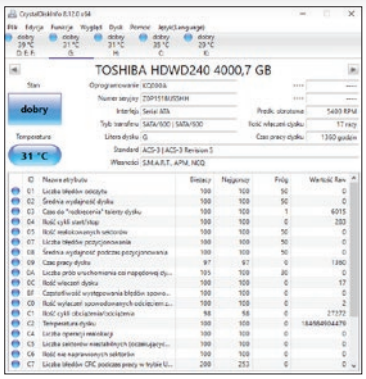

A oto najważniejsze parametry S.M.A.R.T. wskazujące nadchodzącą awarię dysku HDD (znajdziemy je po uruchomieniu programu w kolumnie ID po lewej stronie):

05 – Liczba relokowanych sektorów – Im więcej relokowanych sektorów, tym większe ryzyko awarii. Są one widoczne w kolumnie Raw Values.

BB – Zgłoszone nienaprawialne błędy – Liczba błędów, które nie mogą zostać naprawione przy wykorzystaniu sprzętowej technologii ECC.

BC – Limit czasu dla komendy – Liczba przerwanych operacji z powodu nieodpowiadania dysku na komendy. Normalnie ten parametr powinien wynosić zero.

C5 – Liczba sektorów niestabilnych – Liczba niestabilnych sektorów, które oczekują na relokowanie (remapowanie).

C6 – Liczba nienaprawionych sektorów – Jeśli ten parametr będzie inny niż 0, możemy spodziewać się nadchodzącej awarii.

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: do instalacji na dysku i przenośnej (portable).

CPU-Z

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **011/012** * Język:

Bardzo dobry program do szczegółowego sprawdzenia modelu procesora, płyty głównej, chipsetu oraz pamięci w każdym komputerze. **CPU-Z** wyświetla informacje wraz z nazwą kodową, co czasem może znacznie przyspieszyć wyszukiwanie w internecie opisów problemów z danym sprzętem. Informacje dotyczące płyty głównej są równie szczegółowe – możemy na przykład dowiedzieć się, jaka aktualnie wersja BIOS-u jest na niej zainstalowana. Dodatkowo możemy zweryfikować parametry dotyczące pamięci RAM, karty graficznej i wykonać różne testy procesora pozwalające na jego diagnozę.

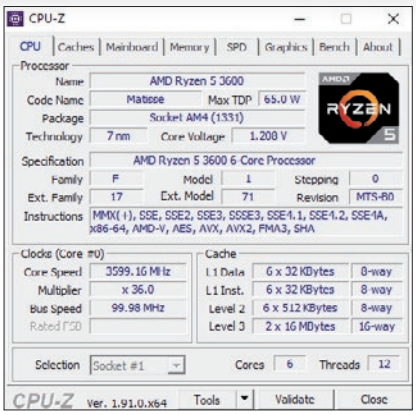

TESTUJEMY PROCESOR

1 Od razu po uruchomieniu programu będziemy mogli zapoznać się ze szczegółowymi informacjami dotyczącymi naszego procesora.

2 By wykonać testy, przechodzimy do zakładki **Bench** na górnym pasku i klikamy na **Stress CPU**. Test ten symuluje obciążenie procesora w 100 procentach przez cały czas. Dzięki niemu możemy rozpoznać błędy dotyczące na przykład chłodzenia procesora lub jego niestabilnego zasilania przez płytę główną albo zasilacz, jeśli w trakcie testu komputer samoczynnie się zrestartuje.

GPU-Z

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **024** Język:

GPU-Z to bardzo dobre narzędzie do diagnostyki i identyfikacji kart graficznych. W chwili gdy na rynku pojawia się nowy układ graficzny, baza programu jest aktualizowana i właściwie od razu można poznać szczegółowe informacje na temat praktycznie każdej karty graficznej. Oprócz podstawowych informacji dotyczących modelu oraz producenta można sprawdzić aktualne ustawienia zegarów karty, typ oraz ilość pamięci. Dodatkowo w każdej chwili możemy sprawdzić status różnego rodzaju czujników umieszczonych na karcie graficznej, co pozwoli na sprawdzenie, jak pracuje w różnych warunkach, na przykład pod obciążeniem.

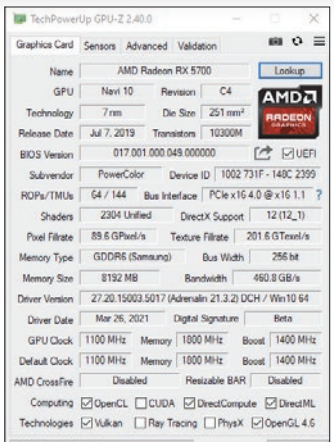

SPRAWDZAMY TEMPERATURĘ KARTY GRAFICZNEJ

Bardzo istotnym parametrem w przypadku kart graficznych jest temperatura. Jeśli będzie ona zbyt wysoka i karta osiągnie limit, w najlepszym przypadku ograniczy swoją wydajność, nie pozwalając na przegrzanie, w gorszym zbyt wysoka temperatura może spowodować restart komputera, a w najgorszym – nawet trwałe uszkodzenie karty. W GPU-Z przechodzimy do zakładki **Sensors**, w polu **GPU Temperature** możemy odczytać aktualną temperaturę karty graficznej.

OPEN HARDWARE MONITOR

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **049** Język:

Open Hardware Monitor to program open source do monitorowania pracy podzespołów komputera. Wyświetla aktualną temperaturę procesora, prędkość obrotową wiatraczków, napięcie, obciążenie i prędkość procesora oraz układu graficznego. Monitorowane parametry mogą być wyświetlane w głównym oknie programu, jako gadżet na pulpicie lub w zasobniku systemowym.

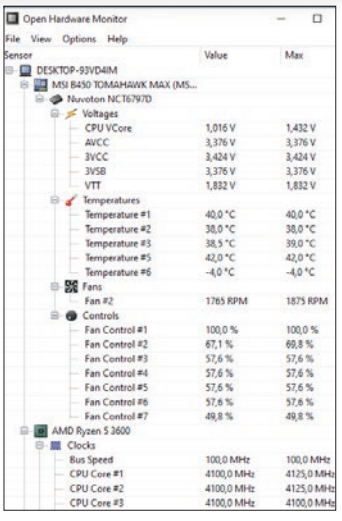

SPRAWDZAMY NAPIĘCIE PROCESORA

Czasem komputer restartuje się bez wyraźnej przyczyny. Warto wtedy sprawdzić, czy procesor pracuje z odpowiednim napięciem. Jeśli wartość w polu **Max** przekracza normy dopuszczalne przez producenta możemy przejść do weryfikacji płyty głównej i zasilacza.

TEMPERATURA W ZASOBNIKU

Klikamy prawym przyciskiem myszy na jeden z parametrów związanych z temperaturą, na przykład **GPU Core**, i z menu dialogowego wybieramy **Show in Tray**. Po chwili w zasobniku systemowym pojawi się ikona z aktualną temperaturą wybranego czujnika. Możemy dodawać wiele czujników i wybierać kolory.

INSTALKI OD MICROSOFTU

WINDOWS ISO DOWNLOADER

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **073** Język:

- do pobrania różne wersje systemów Windows
- opcja pobrania pakietu Office
- pełna konfiguracja pobieranych obrazów

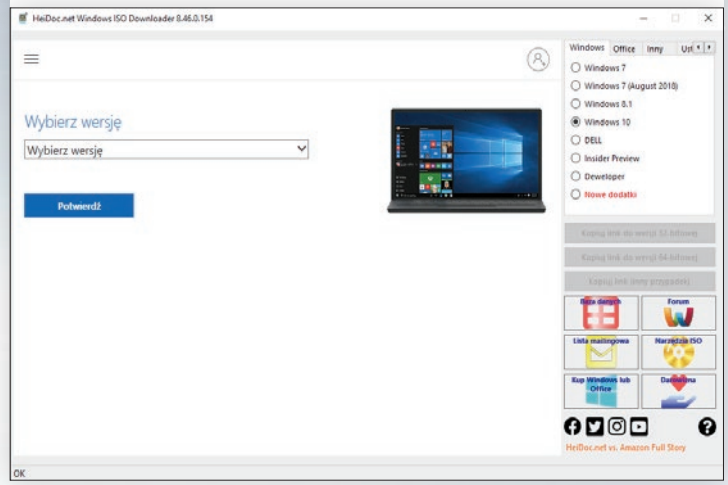

Nieoficjalny program do pobierania z serwerów Microsoftu oryginalnych obrazów płyt instalacyjnych Windows i pakietu biurowego Office. **Windows ISO Downloader** pozwala pobierać obrazy płyt różnych edycji Windows 7, 8.1 i Windows 10 oraz pakietu biurowego Office w wersji 2010, 2013, 2016 i 2019 w dowolnym języku. W przypadku każdej wersji użytkownik ma dodatkowo możliwość wyboru wielu parametrów pobieranego obrazu. W przypadku niektórych wersji systemów może być nawet około 20 różnych konfiguracji do pobrania.

POBIERAMY OBRAZ WINDOWS 10

1 Po uruchomieniu programu Windows ISO Downloader w prawym górnym rogu klikamy na zakładkę **Windows**, a następnie na **Windows 10**.

2 Po lewej stronie wybieramy wersję systemu, najlepiej wybrać jak najnowszą wersję systemu zgodną z naszą licencją.

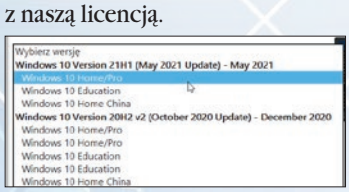

3 Teraz wybieramy język systemu i klikamy na **Potwierdź**.

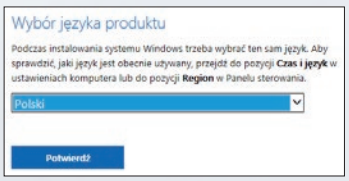

4 Wskazujemy, ilubitową wersję systemu chcemy pobrać. Większość użytkowników powinna wybrać wersję 64-bit. Po kliknięciu na odpowiedni przycisk rozpocznie się pobieranie systemu.

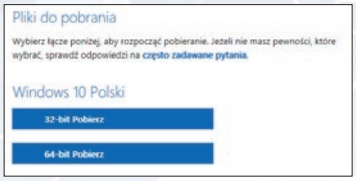

Uwaga! Ze względu na dużą liczbę pobierających wprowadzono ograniczenie liczby możliwych pobrań, ograniczenie jest resetowane pierwszego dnia każdego miesiąca i wtedy najlepiej pobierać obrazy.

POBIERAMY PAKIET OFFICE

Po prawej stronie klikamy na zakładkę **Office**, wybieramy typ instalacji. Następnie wskazujemy wersję oraz język i klikamy na **Pobieranie**.

WIELE SYSTEMÓW RAZEM

VENTOY

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **066** Język:

- wsparcie dla MBR i GPT
- obsługa różnego typu plików obrazów
- możliwość umieszczenia wielu systemów na jednym nośniku

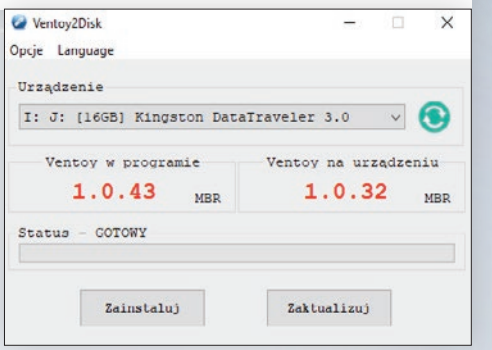

Ventoy to nowe darmowe narzędzie open source do tworzenia rozruchowych dysków USB z plikami ISO z wersjami instalacyjnymi systemów operacyjnych. Dzięki Ventoy nie trzeba wielokrotnie formatować nośnika USB – wystarczy skopiować plik ISO, WIM, IMG, VHD czy EFI na dysk USB – program umożliwia bezpośredni rozruch komputera z plików obrazów płyt instalacyjnych. Korzystając z niego, możemy skopiować na dysk USB wiele plików ISO – Ventoy wyświetli wówczas przy uruchomieniu komputera menu startowe, które pozwoli wybrać system. Program obsługuje zarówno starsze komputery z BIOS, jak i nowsze z UEFI, oba style partycji MBR i GPT, obsługuje również większość systemów operacyjnych (Windows, WinPE, Linux i inne).

TWORZYMY MULTIBOOTOWALNY NOŚNIK

1 Instalujemy program Ventoy, a następnie go uruchamiamy.

2 Podłączamy do komputera nośnik USB o odpowiednio dużej pojemności, aby pomieścił na przykład trzy systemy (16 GB powinno wystarczyć) i klikamy na symbol odświeżania.

3 Po wykryciu nośnika klikamy na **Zainstaluj**. **Uwaga!** W trakcie tego procesu zostaną usunięte z noś nika wszystkie dane.

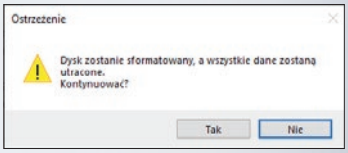

4 Teraz wystarczy, że po prostu skopiujemy nasze obrazy ISO na nośnik USB, na przykład w oknie Eksploratora.

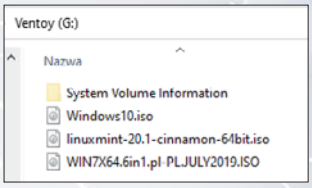

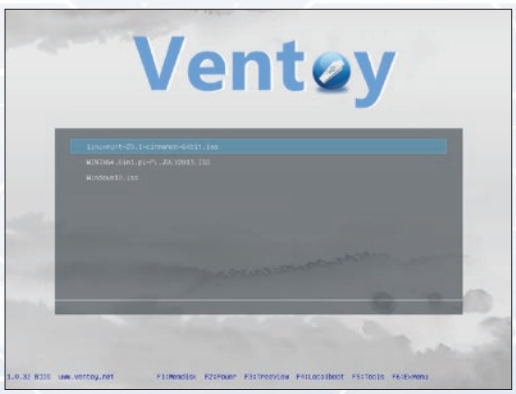

5 Po zakończeniu kopiowania możemy wykorzystać nośnik bootowalny do uruchomienia jednego z obrazów, które są na nośniku – wystarczy w Boot Menu podczas rozruchu wskazać nośnik jako urządzenie, z którego komputer ma się uruchomić.

SPRAWDZAMY, CZY NASZ SPRZĘT JEST GOTOWY NA WINDOWS 11

Windows 11 będzie dostępny już w tym roku, więc warto sprawdzić, czy nasz sprzęt będzie z nim kompatybilny. Oto kilka programów, które są w stanie zweryfikować to już teraz

WHYNOTWIN11 2.3.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **070** Język:

WhyNotWin11 to małe narzędzie open source, które pomaga sprawdzić, czy nasz komputer jest gotowy na Windows 11. Program wyświetla czytelny raport z informacjami, które podzespoły naszego peceta są zgodne z Windows 11, a które nie spełniają wymagań technicznych Windows 11.

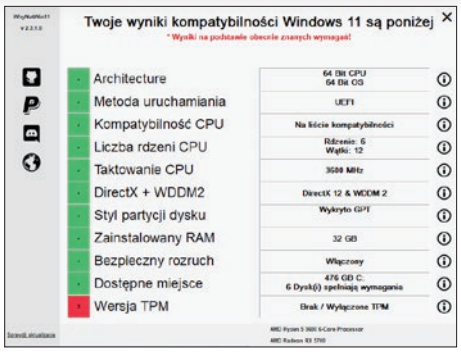

KORZYSTAMY Z APLIKACJI

1 Nie musimy wykonywać instalacji, wystarczy wypakować plik wykonywalny z płyty i uruchomić odpowiednią wersję dla architektury naszego systemu.

2 Następnie rozpocznie się sprawdzanie różnego rodzaju podzespołów i parametrów naszego urządzenia.

3 W prosty sposób możemy dowiedzieć się, czy nasz sprzęt spełnia wymagania do instalacji Windows 11.

4 Po najechaniu kursorem na symbol informacji pojawi się krótka wiadomość, która może pomóc nam w uzyskaniu informacji, co należy zmienić lub ulepszyć w naszym urządzeniu.

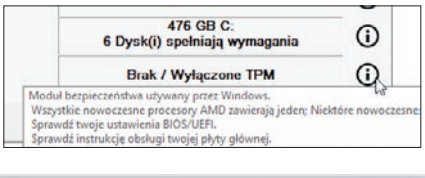

READYSUNVALLEY 0.5

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **053** Język:

ReadySunValley to nieoficjalny zamiennik narzędzia Microsoft PC Health Check, który pozwala sprawdzić, czy nasz komputer spełnia wymagania techniczne nadchodzącego systemu Windows 11 i czy będzie w stanie go uruchomić.

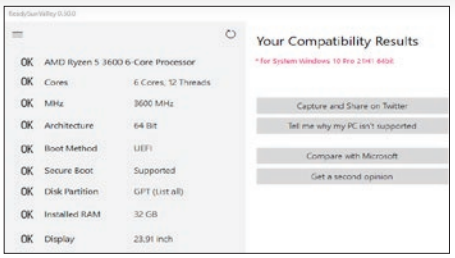

Program wyświetla szczegółowy raport informujący, które podzespoły naszego komputera nie spełniają minimalnych wymagań systemowych.

SPRAWDZAMY KOMPATYBILNOŚĆ

1 Korzystając z tej aplikacji, również nie musimy niczego instalować – wystarczy uruchomić odpowiednią wersję ReadySunValley dla naszego systemu.

2 Następnie po chwili pojawi się po lewej stronie lista komponentów, które muszą spełniać wymagania. Czerwony znak x oznacza, że występuje problem.

3 Gdy klikniemy na **Tell me why my PC isn't supported**, na środku okna programu pojawi się wyjaśnienie i rozwiązanie dla naszego problemu.

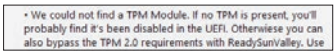

4 W przypadku braku modułu TPM 2.0 można skorzystać z nieoficjalnej metody polegającej na zmianie w rejestrze systemu. **Uwaga!** Nie zaleca się wykonywać tego kroku. Warto poczekać na oficjalną premierę, gdyż wymagania mogą się jeszcze zmienić i być może pojawi się oficjalna metoda od Microsoftu rozwiązania tego problemu.

PC HEALTH CHECK OFICJALNE NARZĘDZIE

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z ksplus.pl Język:

Jest to oficjalna aplikacja od firmy Microsoft do sprawdzania stanu systemu oraz kompatybilności z nadchodzącym Windows 11. W obecnej wersji wyświetla jedynie informacje o tym, czy nasz sprzęt spełnia wymagania dla nowego systemu. Zwraca informację pozytywną lub negatywną, nie wskazując przy tym, które elementy nie spełniają wymagań. To utrudnia zwykłemu użytkownikowi rozwiązanie problemów uniemożliwiających instalację nowej wersji systemu.

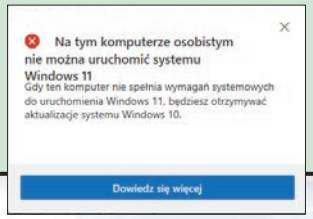

1 Po uruchomieniu klikamy na **Sprawdź teraz** w polu z systemem Windows 11.

2 Jeśli nasz system nie spełnia wymagań, pojawi się jedynie informacja o tym, że nie będziemy mogli zainstalować systemu Windows 11. Po kliknięciu na **Dowiedz się więcej** zostaniemy przekierowani do oficjalnej listy wymagań minimalnych i będziemy musieli ręcznie sprawdzać, który komponent może być winny.

Dlatego też póki co nie warto korzystać z tej oficjalnej aplikacji, gdyż nie daje ona żadnych wartościowych informacji zwrotnych dla użytkownika.

SERWIS SMARTFONA: PRZYSPIESZAMY!

CCleaner w wersji na urządzenia mobilne świetnie sprawdza się przy usuwaniu zbędnych plików. Pozwala oczyścić pamięć podręczną aplikacji, foldery pobierania, historię przeglądania i wiele innych. Dodatkowo umożliwia odinstalowanie niechcianych aplikacji, usuwanie nieużywanej zawartości. Ciekawą opcją jest możliwość wyszukiwania aplikacji, które zużywają najwięcej baterii, oraz takich, które wykorzystują najwięcej danych komórkowych.

ODZYSKUJEMY WOLNĄ PRZESTRZEŃ

1 Po uruchomieniu aplikacji po raz pierwszy i analizie dysku naciskamy **Zacznij tutaj**.

2 Następnie naciskamy **Daj nam dostęp** i w ustawieniach telefonu dajemy dostęp do danych o użyciu oraz dostęp do odczytywania i zapisywania danych na dysku.

3 Po wykonaniu tego kroku naciskamy **Skanuj w poszukiwaniu śmieci**.

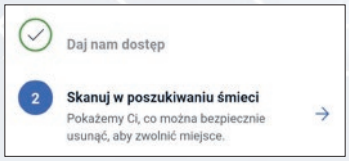

4 Gdy skanowanie się zakończy, naciskamy **Zobacz wyniki**.

5 Następnie możemy zaznaczyć elementy, które chcemy usunąć. W pierwszej kategorii możemy bez obaw usunąć zaznaczone elementy, a niżej znajdziemy potencjalne pliki do usunięcia, które już ręcznie musimy wybrać do wykasowania, gdyż są to dane użytkownika. W celu usunięcia zaznaczonych danych naciskamy **Zakończ usuwanie**.

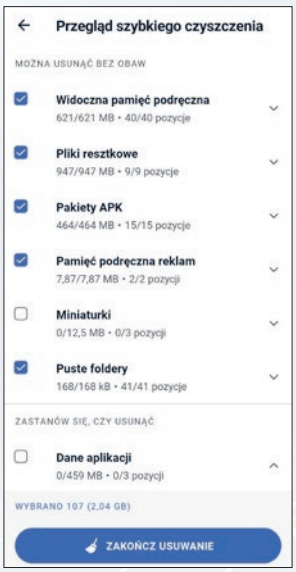

CCLEANER MOBILE

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z ksplus.pl Język:

- usuwanie zbędnych plików i zwalnianie miejsca
- optymalizacja smartfona
- czyszczenie RAM-u

6 Na koniec pojawi się informacja o tym, ile aktualnie wolnego miejsca jest na naszym urządzeniu oraz ile miejsca zwolniono.

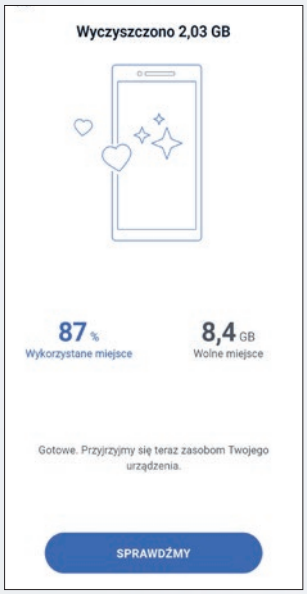

SZYBKA OPTYMALIZACJA

1 Po uruchomieniu aplikacji w głównym oknie interfejsu naciskamy **Optymalizuj**.

2 Następnie naciskamy **Szybka optymalizacja**.

3 Po chwili zwolniona zostanie część pamięci RAM.

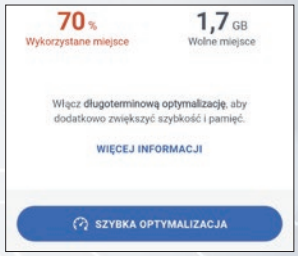

ALL-IN-ONE TOOLBOX

Jest to jedna z częściej polecanych aplikacji do optymalizowania smartfona. Świetnie sprawdza się przy oczyszczaniu dysku ze zbędnych plików, pozwala na zoptymalizowanie pracy smartfona, zwolnienie pamięci podręcznej, a nawet wydłużenie czasu pracy na baterii. Dodatkowo pozwala również na zarządzanie plikami, a jeśli mamy uprawnienia root, będziemy mogli nawet przyspieszyć czas uruchamiania naszego urządzenia. Jest to bardzo rozbudowana aplikacja z dużą ilością ciekawych funkcji.

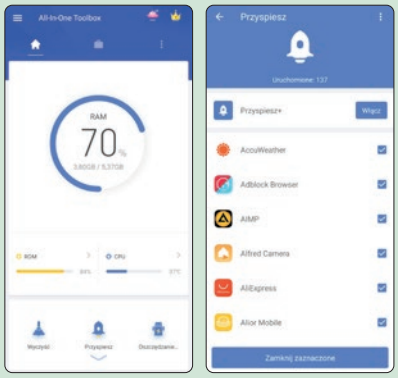

FILES BY GOOGLE

Jeśli zależy nam na oczyszczaniu plików, a nie całkowitej optymalizacji, warto skorzystać z zaufanego dostawcy aplikacji – Google. Aplikacja Files by Google dobrze sprawdza się w zarządzaniu plikami i umożliwia zwalnianie miejsca na naszym urządzeniu. Bez problemu pozbędziemy się starych zdjęć, zduplikowanych plików oraz zbędnych aplikacji. W każdej chwili możemy sprawdzić ilość wolnego miejsca w naszym urządzeniu. Możemy również zintegrować aplikację do pracy z dyskiem Google i synchronizować najważniejsze dla nas dane w chmurze.

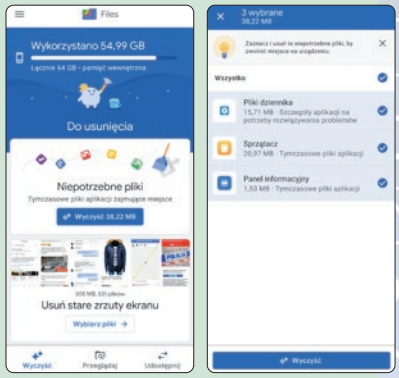

JEDNYM KLIKNIĘCIEM NOWE STEROWNIKI

Aktualne sterowniki to nie tylko sprawnie działający sprzęt, ale też bezpieczeństwo. Dlatego **TRZEBA DBAĆ O TO, BY NA NASZYM KOMPUTERZE NIE ZNAJDOWAŁO SIĘ PRZESTARZAŁE OPROGRAMOWANIE**

Zdaniem autora

DODATKOWA ZALETA

Aktualizacja sterowników to nie tylko instalacja nowych – ale też pozbycie się starych. Często nie zdajemy sobie z tego sprawy – ale usuwając przestarzałe drivery z naszego komputera, możemy zaoszczędzić nawet kilka gigabajtów przestrzeni dyskowej.

Konrad Jagaciak

WYGODNA I SZYBKA NAPRAWA STEROWNIKÓW

Driver Booster tuż po uruchomieniu informuje nas o stanie sterowników zainstalowanych na naszym komputerze. Ich status wyświetlany jest w górnej części okna. Jeśli są oznaczone jako **Przestarzałe**, to konieczna jest aktualizacja.

AKTUALIZACJA STEROWNIKÓW

1 By uzyskać możliwie najlepsze wyniki, należy przeprowadzić skanowanie – klikamy na przycisk z napisem **Skanuj** A.

2 Po przeprowadzeniu skanowania aplikacja wyświetla nam listę sterowników, które wymagają aktualizacji. Lista ta jest wzbogacona o informacje z datami – datę wydania obecnie zainstalowanego sterownika, a także datę wydania dostępnego sterownika, który mógłby go zastąpić.

3 Domyślnie wszystkie drivery wymagające aktualizacji są na liście zaznaczone. By jednym kliknięciem zaktualizować wszystkie wymagające tego sterowniki, wystarczy kliknąć na widoczny w górnej sekcji okna programu przycisk **Aktualizuj teraz** B.

4 Jeśli chcemy zaktualizować tylko wybrane sterowniki – możemy aktualizować je, klikając na przyciski **Aktualizuj** widoczne obok danej pozycji na liście.

5 O postępach w procesie aktualizacji jesteśmy informowani na bieżąco – w górnej sekcji okna programu wyświetlony jest aktualny status procesu C. Co istotne – sterowniki muszą zostać pobrane, dlatego podczas procesu ich instalacji powinniśmy być połączeni z internetem.

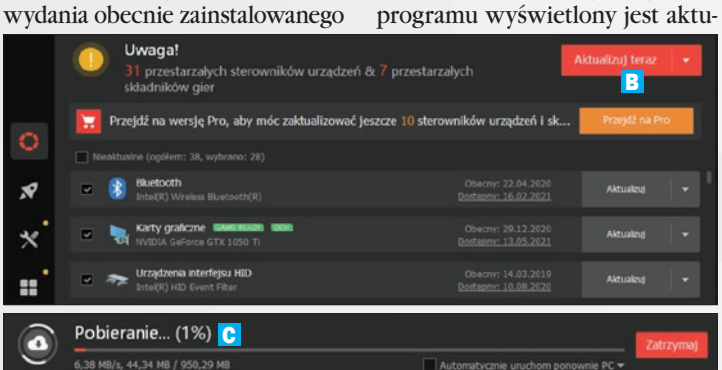

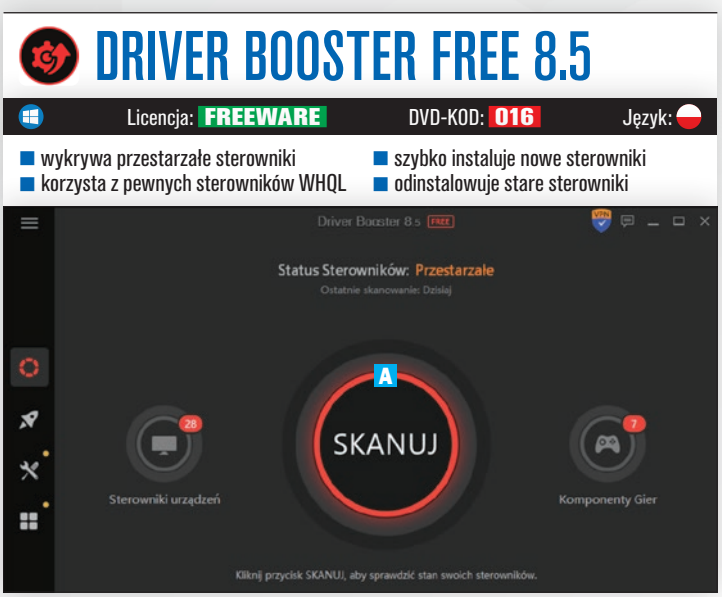

USUWANIE STEROWNIKA

Program Driver Booster oprócz aktualizacji sterowników pozwala nam wykonywać inne dotyczące ich akcje – między innymi odinstalować przestarzały sterownik.

1 Znajdujemy sterownik do odinstalowania na liście w oknie programu i rozwijamy listę opcji, klikając na strzałkę obok przycisku do aktualizacji.

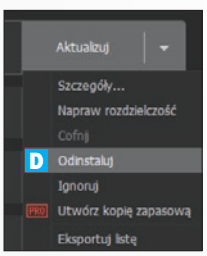

2 Z wyświetlonej listy opcji wybieramy pozycję **Odinstaluj** D.

Fot. Who I am/123rf.com

KOMPLEKSOWE NARZĘDZIE DO STEROWNIKÓW

Snappy Driver Installer Origin nie jest nowym programem, lecz pomimo leciwego wyglądu interfejsu wciąż spełnia swoje funkcje w bardzo dobry sposób. Aktualizuje sterowniki, pozwala też przygotować nośnik USB ze sterownikami sieciowymi do naprawy komputera bez dostępu do internetu. Już po uruchomieniu programu powinniśmy zadbać o bazę zasobów. Mamy do wyboru trzy podstawowe opcje:

- **Pobierz wszystkie pakiety sterowników A** – co jest czasochłonnym procesem, jednak pozwala mieć pod ręką pełen zestaw sterowników – gdyby okazało się, że któryś z nich jest potrzebny, a my utracilibyśmy dostęp do sieci.
- **Pobierz tylko sterowniki sieciowe B** – pozwoli to zabezpieczyć się na wypadek niedziałających sterowników pozwalających na połączenie z siecią. Dzięki temu w razie problemów można zaktualizować sterowniki i nawiązać połączenie. Pobrane sterowniki znajdziemy w katalogu **drivers** w folderze programu. By przenieść je na komputer bez dostępu do internetu, kopiujemy główny folder z programem i pobranymi sterownikami na nośnik USB.
- Trzecia z opcji to **Pobierz tylko indeksy C** – umożliwia ona przeskanowanie komputera w celu sprawdzenia, które sterowniki należy zainstalować lub zaktualizować. Jest to opcja warta uwagi. Takie pobieranie nie trwa długo – jego jedyną wadą jest konieczność posiadania stałego połączenia z internetem w przypadku chęci aktualizacji i instalacji sterownika – co w obecnych czasach nie jest dużym wymaganiem.

AKTUALIZUJEMY STEROWNIKI

1 Wybieramy opcję **C**. Po pobraniu indeksów sterowników program przeprowadzi sprawdzanie stanu zainstalowanych sterowników i wyświetli listę driverów do zaktualizowania, które należy pobrać.

2 Aktualizując sterowniki, warto zadbać o utworzenie punktu przywracania systemu. Gdyby coś poszło niezgodnie z planem, powstałe w wyniku niewłaściwej aktualizacji problemy można usunąć, przywracając system do wcześniejszego stanu. By utworzyć punkt przywracania systemu przed aktualizacją sterowników, zaznaczamy opcję **Utwórz punkt przywracania D**.

3 Potem zaznaczamy na liście **E** sterowniki do aktualizacji. Aby zaznaczyć wszystkie pozycje naraz, klikamy na **Zaznacz wszystkie F**.

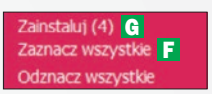

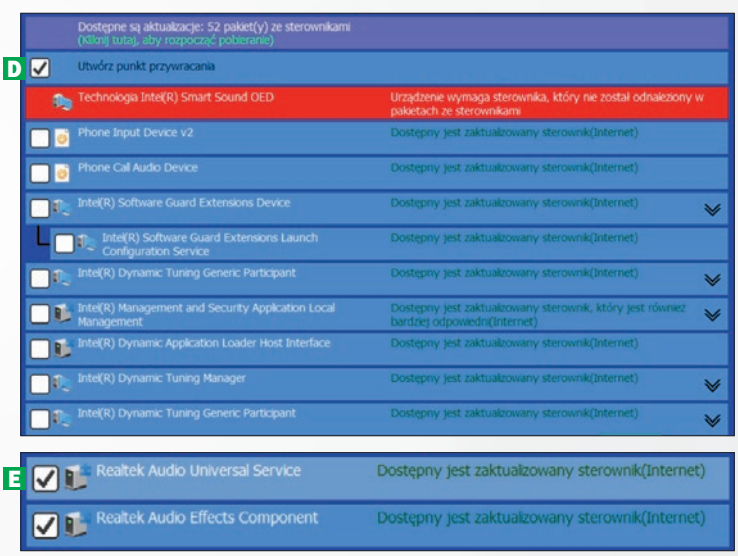

SNAPPY DRIVER INSTALLER ORIGIN

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 058 Język:

- wykrywa przestarzałe sterowniki
- tworzy kopię obecnych sterowników
- tworzy repozytorium sterowników do późniejszej instalacji

4 Gdy sterowniki są wybrane, klikamy na **Zainstaluj G** w sekcji po lewej stronie okna programu. Rozpocznie to proces pobierania i aktualizacji.

KOPIA ZAPASOWA OBECNYCH STEROWNIKÓW

Możemy wykorzystać Snappy Driver Installer Origin do stworzenia kopii zapasowej zainstalowanych driverów.

1 W tym celu przechodzimy do Trybu eksperta, zaznaczając opcję **Tryb eksperta**.

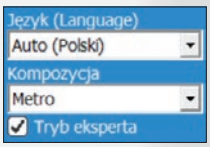

2 W sekcji znalezionych sterowników odznaczamy wszystkie pozycje, poza opcją **Obecne**, która jako jedyna powinna być zaznaczona. Teraz na liście są tylko aktualnie zainstalowane sterowniki. Zaznaczamy je wszystkie, by stworzyć kopię zapasową wszystkich posiadanych sterowników.

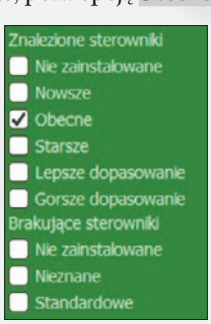

3 Następnie klikamy na opcję **Wypakuj do**, która znajduje się w menu bocznym po lewej stronie okna programu.

4 Otwarte zostanie okno pozwalające na wybór lokalizacji, w której zapisane zostaną bieżące sterowniki.

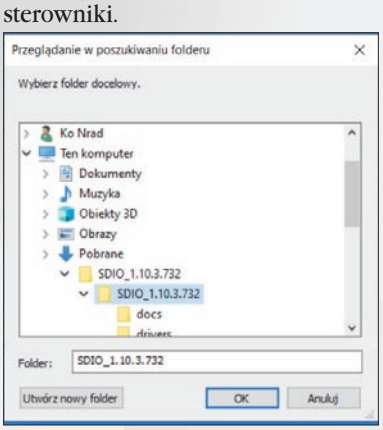

USUŃ STARE STEROWNIKI I ODZYSKAJ MIEJSCE

Driver Store Explorer to aplikacja wyświetlająca zestawienie zainstalowanych sterowników, wraz z informacjami na ich temat. W zestawieniu wymienione są nazwy sterowników, kategorie urządzeń, których dotyczą, dostawca sterownika, jego wersja, data, a także rozmiar zajmowany przez pliki sterownika w pamięci naszego urządzenia.

USUWANIE STARYCH STEROWNIKÓW

W przypadku przestarzałych sterowników rozmiar ma znaczenie. Są to zasoby niepotrzebne, jednak zajmujące przestrzeń na dysku. Dzięki Driver Store Explorer możemy dowiedzieć się, które ze sterowników są nam niepotrzebne.

1 W sekcji po prawej stronie okna programu klikamy na przycisk **Select Old Drivers** A. To sprawi, że przestarzałe sterowniki zostaną zaznaczone w zestawieniu.

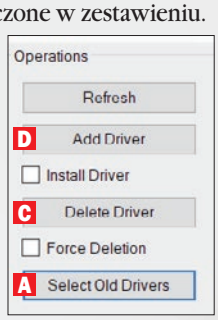

2 Już w tym momencie możemy zobaczyć, ile miejsca zajmują poszczególne niepotrzebne sterowniki. Na pasku dolnym okna programu jest podany wspólny rozmiar aktualnie zaznaczonych sterowników (jako **Total size** B).

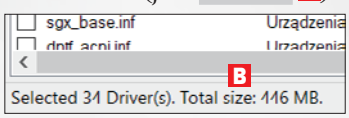

3 By zwolnić ten obszar przestrzeni dyskowej, należy usunąć stare sterowniki. Tę operację także można wykonać za pomocą Driver Store Explorer. Gdy sterowniki do usunięcia są zaznaczone, klikamy na przycisk **Delete Driver** C.

4 Program wyświetli jeszcze okno z ostrzeżeniem i prośbą o potwierdzenie. Należy kliknąć na **OK**.

LISTA STEROWNIKÓW

Program pozwala nam również na eksport prezentowanego zestawienia sterowników.

1 Z menu górnego wybieramy pozycję **File** i rozwijamy ją.

2 Z rozwiniętego menu wybieramy opcję **Export Driver List**.

3 Następnie wybieramy w oknie dialogowym nazwę i lokalizację dla utworzonego w ten sposób pliku CSV. To format przechowywania danych w plikach tekstowych. Jego nazwa pochodzi od angielskiego *comma-separated values* – czyli wartości oddzielone przecinkiem. W taki też sposób zapisane są wartości z kolejnych kolumn zestawienia sterowników. Taki plik CSV z zestawieniem możemy otworzyć zarówno w standardowym Notatniku, jak i arkuszu kalkulacyjnym, który umieści wartości w oddzielnych komórkach.

DRIVER STORE EXPLORER 0.11

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **017** Język:

- prezentuje zestawienie sterowników zainstalowanych na urządzeniu
- selekcjonuje przestarzałe sterowniki do usunięcia

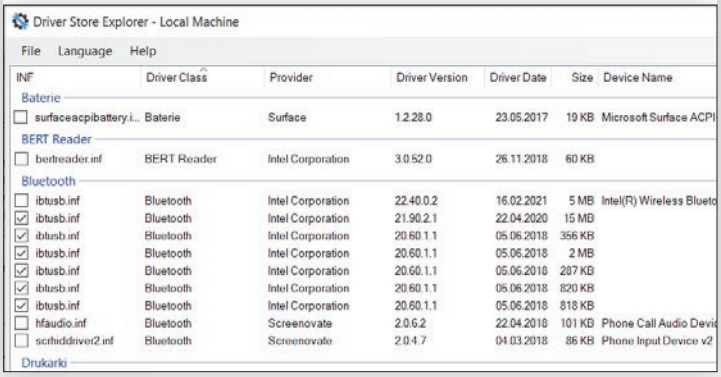

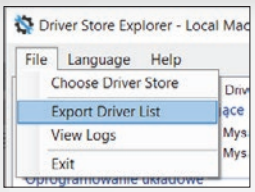

DODAWANIE STEROWNIKÓW

Program nie tylko usuwa sterowniki, ale też pozwala na instalację nowych. W tym celu należy skorzystać z przycisku **Add Driver** D w sekcji po prawej stronie okna programu. Z poziomu okna dialogowego należy wskazać zapisany wcześniej na dysku plik ze sterownikiem w formacie INF E (musimy go wcześniej pobrać).

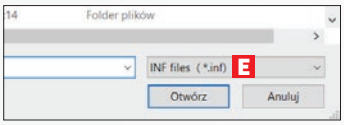

SYSTEMOWE SPOSOBY NA STEROWNIKI

Ręczna aktualizacja sterowników

Sterowniki możemy również aktualizować ręcznie, korzystając z narzędzi wbudowanych w Windows. Jest to mniej wygodne niż użycie automatycznie działającego programu, ale pozwala sprawdzić, które dokładnie urządzenia mają problemy. By sprawdzić i zaktualizować sterowniki, otwieramy Menedżer urządzeń. W tym celu klikamy prawym przyciskiem myszy na menu Start, a potem na **Menedżer urządzeń**.

W nowym oknie zobaczymy listę sprzętów zainstalowanych w naszym systemie. Urządzenia sprawiające problemy powinny być oznaczone żółtymi ostrzegawczymi ikonami. Klikamy prawym przyciskiem myszy na wybrany wpis i wybieramy polecenie **Aktualizuj sterownik**, a potem **Wyszukaj automatycznie zaktualizowane oprogramowanie sterownika**. System powinien wyszukać najnowszy sterownik w internecie.

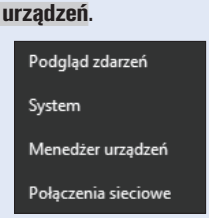

Ręczne usuwanie sterowników

Czasem zainstalowanie błędnych, niedopracowanych sterowników może powodować problemy z działaniem sprzętu i Windows. W takim wypadku najlepiej skorzystać z punktu przywracania systemu. Jeśli go nie mamy, możemy ręcznie przywrócić poprzedni sterownik albo odinstalować sprawiające problemy urządzenie.

Otwieramy Menedżer urządzeń. Aby wyświetlić wszystkie urządzenia, klikamy na **Widok**, a potem na **Pokaż ukryte urządzenia**. Klikamy prawym przyciskiem myszy na wybrane urządzenie. Jeśli wybierzemy **Odinstaluj urządzenie**, usuniemy cały wpis o urządzeniu. Więcej opcji znajdziemy, wybierając **Właściwości**, a potem wchodząc na zakładkę **Sterownik**. Tu mamy do wyboru: **Aktualizuj sterownik**, **Przywróć sterownik**, **Wyłącz urządzenie** i **Odinstaluj urządzenie**.

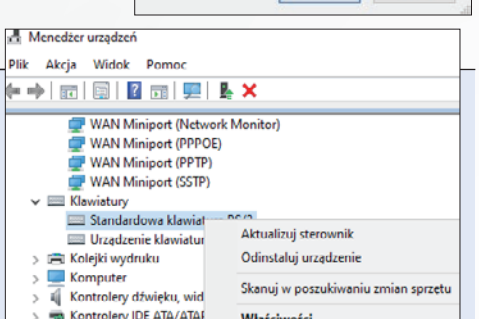

NARZĘDZIA DO STEROWNIKÓW INTELA I AMD

INTEL DRIVER & SUPPORT ASSISTANT

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 027 Język:

- wykrywa przestarzałe sterowniki firmy Intel
- dostarcza instalatory potrzebnych sterowników

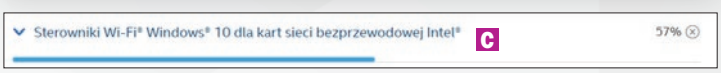

Intel Driver & Support Assistant to oficjalne narzędzie Intela do automatycznego wykrywania w naszym komputerze podzespołów tej firmy (procesor, chipset, karta graficzna, sieciowa, adapter Bluetooth) i pobierania do nich najnowszych sterowników. Program wyświetla listę dostępnych aktualizacji i brakujących sterowników, monitoruje również wydawanie nowych wersji sterowników i powiadamia w zasobniku systemowym o dostępnych aktualizacjach.

1 Program nie ma tradycyjnego okna – jest za to dostępny z poziomu przeglądarki internetowej. By otworzyć stronę z informacjami o sterownikach do zaktualizowania, klikamy na ikonę programu w zasobniku.

2 Zobaczymy wtedy menu, z którego należy wybrać opcję **Sprawdź nowe sterowniki** A.

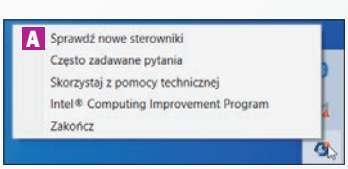

3 W nowo otwartym oknie przeglądarki mamy wypisaną listę sterowników wymagających aktualizacji. Możemy instalować je pojedynczo. Wystarczyć kliknąć na przycisk **Pobieranie** B przy wybranym do aktualizacji sterowniku, by ten został pobrany.

4 Możemy obserwować postęp C pobierania.

5 Gdy pobieranie zostanie zakończone, możemy przejść do instalacji sterownika, klikając na przycisk **Instalacja** D.

6 W tym momencie zostajemy przeniesieni z przeglądarki internetowej do asystenta instalacji. To tradycyjny instalator, zwykle w formie kreatora. Sterowniki mają różne instalatory, ale zwykle wystarczy postępować według kolejnych wskazówek wyświetlanych na ekranie.

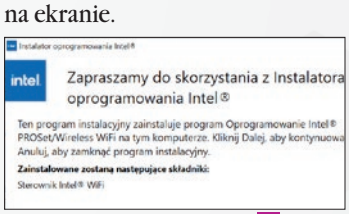

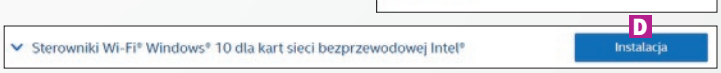

AMD DRIVER AUTO-DETECT TOOL

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 007 Język:

- aktualizuje oprogramowanie karty graficznej
- przeznaczony dla posiadaczy podzespołów AMD Radeon

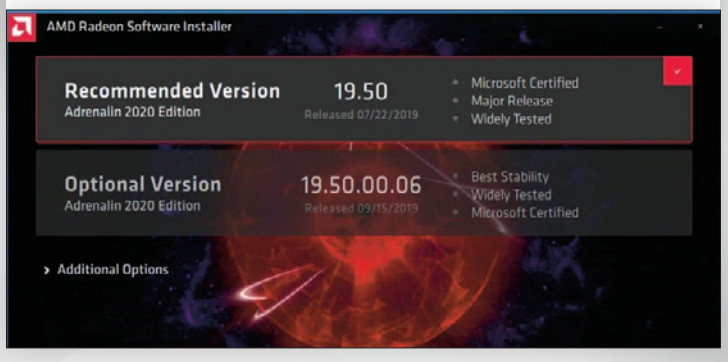

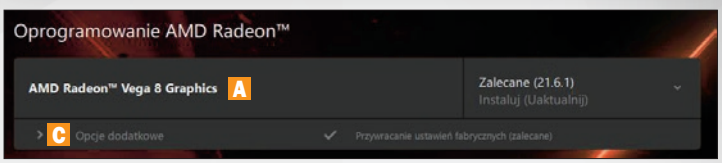

AMD Driver Auto-detect tool to oficjalne narzędzie do automatycznego wykrywania i pobierania sterowników dla komputerów wyposażonych w podzespoły AMD. Program rozpoznaje zainstalowany model karty graficznej AMD Radeon, AMD Radeon Pro, procesory AMD z grafiką Radeon oraz chipsety AMD Ryzen i zapewnia opcję pobrania i zainstalowania najnowszego oficjalnego pakietu sterowników AMD, który jest zgodny z naszym systemem.

AKTUALIZACJA STEROWNIKA KARTY GRAFICZNEJ

1 Jeśli mamy kartę graficzną AMD Radeon, program wyświetli sterownik do aktualizacji A.

2 Program sugeruje zalecany sterownik. Jeśli chcemy zainstalować nowszą wersję sterownika, klikamy na strzałkę przy opcji **Zalecane**. Zostanie rozwinięta lista innych dostępnych sterowników. Jako **Opcjonalne** B może być dostępne nowsze oprogramowanie.

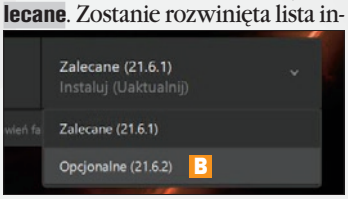

3 Domyślnie aktualizacja przeprowadzi przywracanie ustawień fabrycznych (co jest zalecane). Jeżeli tego nie chcemy, rozwijamy **Opcje dodatkowe** C oraz usuwamy zaznaczenie przy **Przywracanie ustawień fabrycznych** D. Przywracanie ustawień fabrycznych usuwa wszystkie poprzednie wersje oprogramowania AMD Radeon Software i sterowników oraz tymczasowo wstrzyma aktualizacje w systemie. Nie będzie możliwe też przywrócenie poprzednio zainstalowanych sterowników.

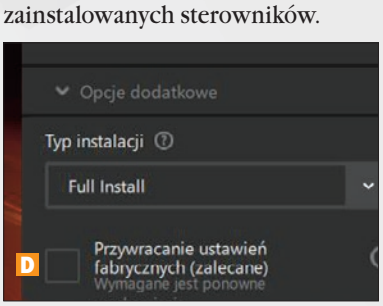

4 By przeprowadzić aktualizację, przechodzimy przez kolejne kroki, klikając na przycisk **Dalej** w prawym dolnym rogu okna programu.

DO USUWANIA SZKODNIKÓW, REKLAM I SZPIEGÓW

POKONAJ ZŁOŚLIWE SZKODNIKI

Korzystając z internetu, możemy nieświadomie zainfekować nasz komputer szkodnikami, których program antywirusowy nie wykryje. Oto zestaw najlepszych programów **DO SKUTECZNEGO USUWANIA SZKODNIKÓW**

Zdaniem autora

EFEKTYWNE CZYSZCZENIE

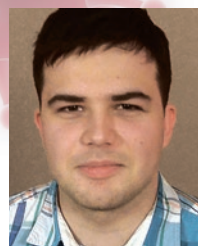

Krzysztof Dziedzic

Zdarza się, że programy antywirusowe skupiają się na największych szkodnikach i pomijają te, które są „tylko" uciążliwe – wyświetlają reklamy, zmieniają ustawienia, wykradają dane. Jeśli na nasz komputer dostały się takie złośliwe aplikacje, pomogą nam skanery antymalware'u (narzędzia do oczyszczania są też opisane na stronach 10–17). Co ważne, są wśród nich takie, które działają bez instalacji – można je uruchamiać z pendrive'a.

MARKOWY I WYDAJNY SKANER MALWARE'U

Kaspersky Virus Removal Tool to skromne narzędzie, które dobrze sprawdza się jako dodatkowy skaner antymalware'owy. Nie służy do blokowania infekcji komputera, a jedynie do usuwania zagrożeń już istniejących, pominiętych przez antywirus lub zainstalowanych przez nieuwagę przez użytkownika. Umożliwia skanowanie między innymi pamięci operacyjnej komputera, elementów uruchamianych wraz ze startem systemu, plików poczty, danych użytkownika. Po wykonaniu skanu możemy wygenerować raport ze spisem wykrytych zagrożeń.

KORZYSTAMY Z PROGRAMU

Program nie wymaga instalacji, więc możemy przenieść go na nośnik USB i uruchomić na dowolnym komputerze.

1 Po uruchomieniu programu w głównym oknie klikamy na **Start scan** A. Rozpoczyna się skanowanie.

2 Po zakończeniu skanowania pojawi się lista zagrożeń B.

3 Po prawej stronie możemy wybrać akcję C, jaka zostanie wykonana dla danego pliku. Możemy go pominąć, dodać do kwarantanny lub usunąć. Jeśli nie jesteśmy pewni, co to za plik i jakie zadania realizuje, najbezpieczniej jest dodać go do kwarantanny. Możemy to też zrobić dla wszystkich plików, korzystając z opcji na górnym pasku.

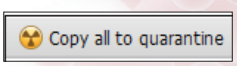

DODAJEMY LOKALIZACJE DO SKANOWANIA

Domyślnie nie są skanowane w całości ani partycje, ani foldery, standardowo skanowaniu podlegają jedynie pamięć, obiekty startowe i sektor rozruchowy. Warto dodać przynajmniej dysk systemowy do pełnego skanowania.

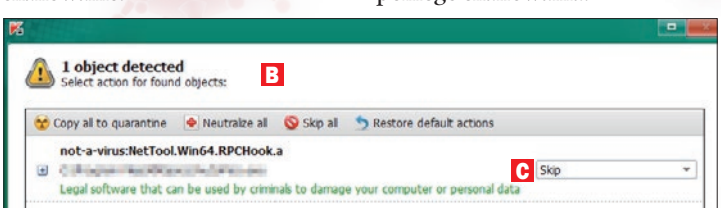

Fot. TarikVision/iStockphoto.com

KASPERSKY VIRUS REMOVAL TOOL

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **034** Język:

- usuwanie już zainstalowanych szkodników
- skanowanie pamięci RAM
- wygodne tworzenie raportów
- skanowanie wskazanych lokalizacji

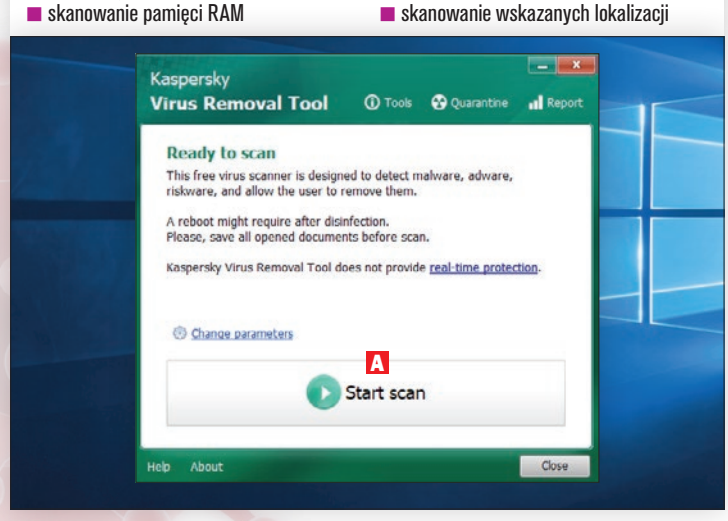

1 W tym celu w głównym oknie programu klikamy na **Change parameters**.

2 Następnie rozwijamy listę dysków i zaznaczamy ten, który ma zostać przeskanowany D.

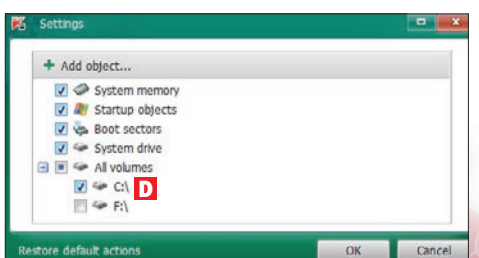

Na koniec klikamy na **OK** i uruchamiamy skanowanie.

NAJPOPULARNIEJSZY RENOMOWANE SILNIKI

MALWAREBYTES

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **041** Język:

- ochrona w czasie rzeczywistym przez 14 dni
- częste aktualizacje bazy danych
- wysoka wykrywalność zagrożeń

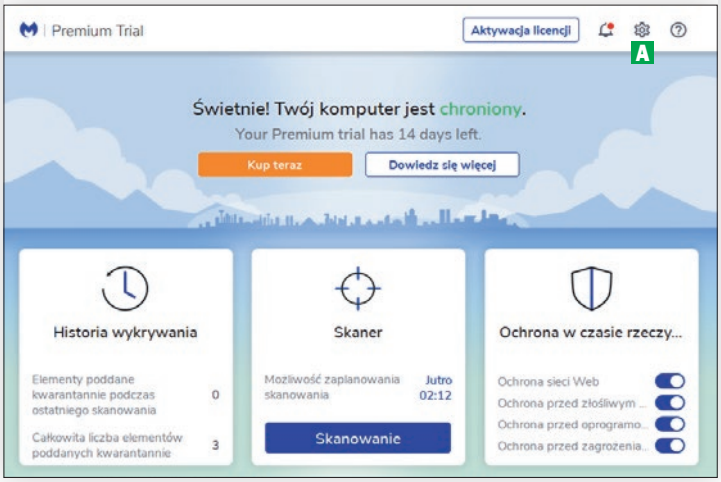

Malwarebytes to jeden z najbardziej znanych skanerów do wykrywania i usuwania szkodliwego oprogramowania, stanowiący dobre uzupełnienie podstawowej ochrony antywirusowej. Wykrywa i usuwa szkodniki – wirusy, robaki, trojany, programy szpiegujące, niechciane dodatki reklamowe. Po zainstalowaniu program uruchamia się w bezpłatnej, 14-dniowej próbnej wersji Premium (po jej wygaśnięciu przełącza się na podstawową, bezpłatną wersję).

PIERWSZE KROKI

1 Po zainstalowaniu programu uruchamiamy go i klikamy na **Pierwsze kroki** – od tego momentu rozpocznie się nasz 14-dniowy okres Premium.

2 Zanim rozpoczniemy pierwsze skanowanie, klikamy w prawym górnym rogu okna na ikonę ustawień **A**.

3 W oknie ustawień przechodzimy do zakładki **Bezpieczeństwo** i przewijamy widok do pola **Opcje skanowania**, gdzie zaznaczamy **Skanuj w poszukiwaniu rootkitów** **B** i **Użyj sztucznej inteligencji** **C**.

4 Następnie przewijamy widok do pola **Potencjalnie niepożądane elementy** i przy opcjach **PUP** **D** oraz **PUM** **E** wybieramy z listy pozycję **Zawsze (zalecane)**.

5 Wracamy do ekranu głównego, klikając na **X** w prawym górnym rogu, i klikamy na **Skanowanie**.

6 Po zakończeniu skanowania automatycznie zostaną zaznaczone wszystkie zagrożenia. Klikając na **Kwarantanna**, możemy je odizolować od systemu.

7 Po wykonaniu tego kroku konieczne jest ponowne uruchomienie systemu.

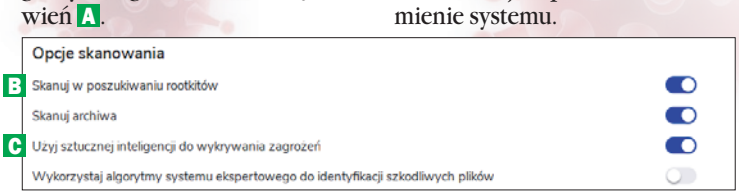

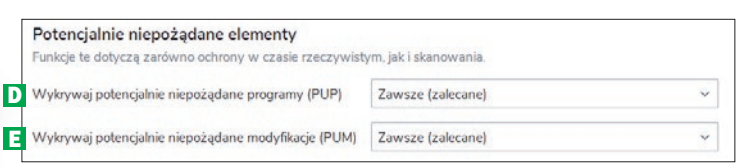

HITMANPRO

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **025/026*** Język:

- wykrywanie rootkitów
- szybkie skanowanie
- usuwanie zagrożeń tylko przez 30 dni za darmo

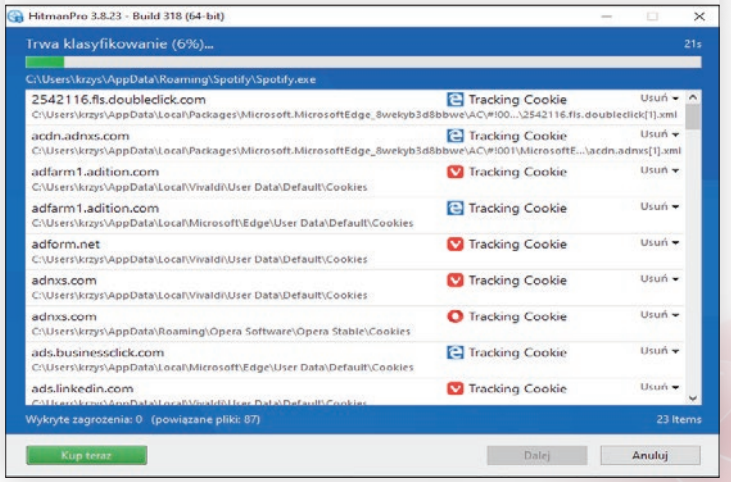

HitmanPro to narzędzie do wykrywania szkodliwego oprogramowania i usuwania go z komputera – wirusów, trojanów, rootkitów, robaków, spyware'u, keyloggerów czy fałszywych antywirusów. Skaner programu wykorzystuje usługi w chmurze znanych producentów programów antywirusowych (między innymi Bitdefender, Kaspersky Lab) do oceny zagrożeń. Dodatkowym atutem jest moduł do analizy behawioralnej, który ocenia szkodliwość oprogramowania po jego działaniu. Darmowa wersja programu pozwala na nielimitowane wykrywanie zagrożeń (usuwanie jest możliwe po aktywowaniu darmowego 30-dniowego okresu próbnego). Tryb pracy bez instalacji jest dostępny w ustawieniach skanera po uruchomieniu programu.

SKAN BEZ INSTALACJI

1 Po uruchomieniu programu na dolnym pasku klikamy na **Dalej**. Akceptujemy warunki umowy i ponownie klikamy na **Dalej**.

2 W kolejnym oknie zaznaczamy opcję **Nie, chcę jedynie wykonać jednorazowe skanowanie** **A** i klikamy na **Dalej**.

3 Bez instalacji programu od razu rozpocznie się szybkie skanowanie komputera. Ta możliwość przydaje się, gdy złośliwe oprogramowanie blokuje instalację nowych programów. Dodatkowo HitmanPro wykrywa również śledzące ciasteczka w przeglądarkach i umożliwia ich usunięcie.

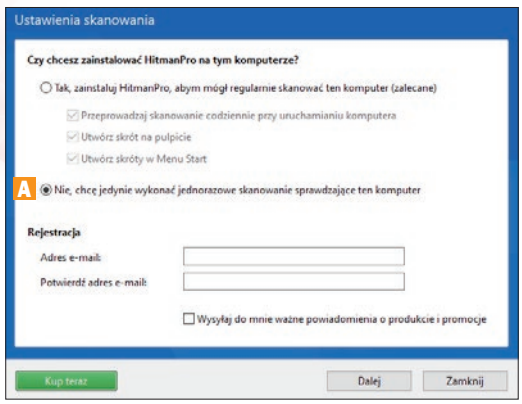

4 Po zakończeniu całego procesu możemy przenieść zagrożenia do kwarantanny i wygenerować raport.

5 W celu usunięcia zagrożeń konieczne jest aktywowanie 30-dniowego okresu próbnego.

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

KOMPLET PROGRAMÓW
DO PRACY I SZKOŁY

Przyspieszona informatyzacja szkół, uczelni, zakładów pracy wymaga odpowiedniego **OPROGRAMOWANIA BIUROWEGO, KOMUNIKACYJNEGO I DO WSPÓŁPRACY ZESPOŁOWEJ.** Oto najważniejsze narzędzia, które warto mieć pod ręką, pracując czy ucząc się w domu

Zdaniem autora

PRACA ZDALNA BARDZIEJ NAS ZBLIŻYŁA

Pandemia koronawirusa zmusiła nas do pracy zdalnej, lecz szybko przekonaliśmy się, że często tak jest efektywniej. Za sprawą szerokiej oferty oprogramowania także uczniowie mogą liczyć na dość wydajną realizację planu nauczania. Aplikacje takie jak pakiety biurowe czy komunikatory zyskały drugą młodość. Funkcje współpracy grupowej, z których niechętnie wcześniej korzystaliśmy, a nawet nie wiedzieliśmy o ich istnieniu, stały się teraz naszą deską ratunkową.

Alicja Żebruń

MICROSOFT TEAMS

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **043/044** * Język:

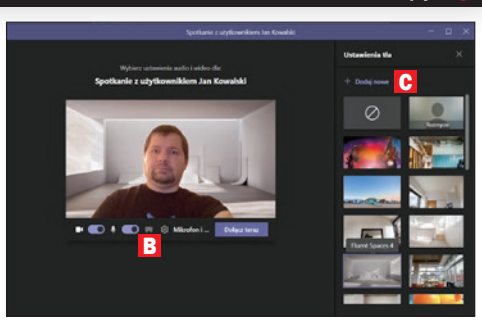

Teams to bardzo popularna w zdalnej edukacji platforma do komunikacji tekstowej, głosowej i wideo, która integruje się z narzędziami Microsoft 365. Dzięki temu użytkownicy połączenia poprzez Teams mogą jednocześnie współuczestniczyć w prezentacjach dokumentów tworzonych w aplikacjach Microsoft, jak i brać udział w ich współtworzeniu. Wersja darmowa, czyli nie edukacyjna i biznesowa, pozbawiona jest tych opcji i ogranicza się do funkcji komunikatora. Jednak i wtedy mamy możliwość współdzielenia dokumentów tworzonych w oprogramowaniu Microsoft **A**, a także konfigurowania tła użytkownika poprzez jego podmianę na dowolne inne.

Konfiguracji tła dokonujemy na etapie rozpoczynania połączenia. Klikamy na **B**, a potem na **Dodaj nowe** **C**. Wskazujemy jeden z sugerowanych wyglądów tła albo dodajemy obraz z naszego dysku. Klikamy na **Zastosuj**. Tak dodane tło jest zapamiętane dla wszystkich nowych połączeń.

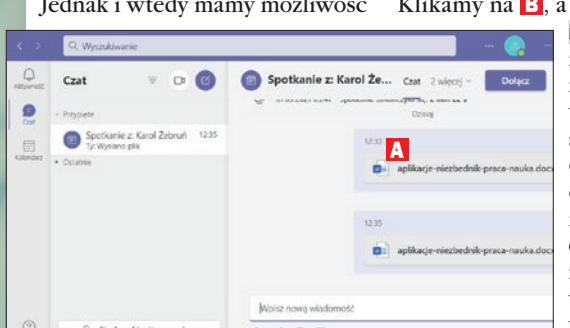

Fot. Gonin/123rf.com

ZOOM

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **079/080** * Język:

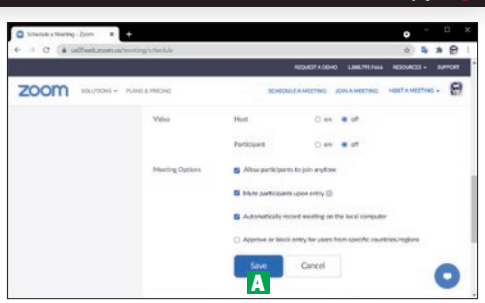

Zoom to drugie po Microsoft Teams narzędzie, które jest często wykorzystywane w firmach i edukacji do masowych spotkań głosowych i wideo. Wersja darmowa pozwala na spotkania do 100 osób trwające do 40 minut, których przebieg może być zapisany i potem udostępniony. Wariant edukacyjny nie ma takiego ograniczenia. Bezpłatny Zoom można także wykorzystać do rozmów w cztery oczy, a wtedy nie mamy żadnego ograniczenia czasowego. Dołączenie do wideokonferencji na Zoomie nie wymaga rejestracji, wystarczy skorzystać z podanego przez zapraszającego numeru połączenia i hasła. By uruchomić wideokonferencję na darmowym Zoomie, należy zarejestrować się na przykład za pomocą konta Google. Następnie na stronie naszego profilu klikamy na **Schedule a Meeting**. Na kolejnym ekranie konfigurujemy połączenie. Klikamy na **Save** **A**. Spotkanie pojawi się na liście **Meetings**. Należy kliknąć na **Copy invitation**, by skopiować do schowka dane logowania do spotkania. Spotkanie rozpoczynamy, klikając na **Start** **B**.

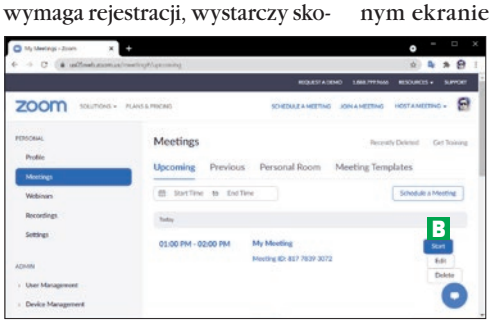

DISCORD

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **015** Język:

Discord to komunikator internetowy, który powstał z myślą o internetowych społecznościach graczy. Jednak dzięki dobrej obsłudze grup użytkowników, łatwości dołączania do połączeń, wyszukiwania znajomych w społeczności Discord i wysokiej jakości komunikacji głosowej zapewnianej przez technologię VoIP – Discord zyskał zainteresowanie także wśród osób poszukujących narzędzia na czasy pracy online. Discord oferuje także narzędzia komunikacji wideo, możliwość integracji z kanałami YouTube i Twitch.

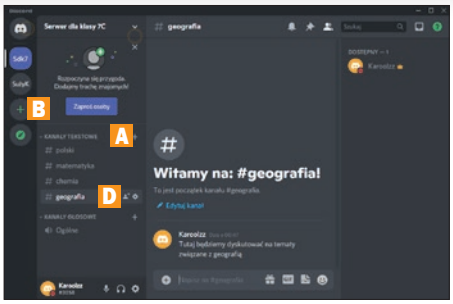

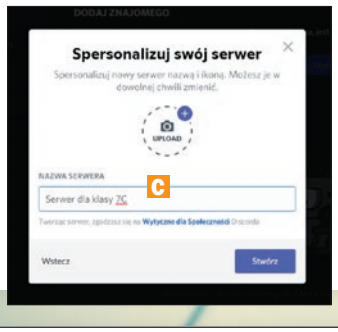

Dużą zaletą Discorda jest podział serwerów komunikacyjnych według tematyki. Dzięki temu nie musimy na jednym kanale wymieniać się treściami na każdy temat. Wystarczy stworzyć oddzielny kanał **A** opatrzony hasztagiem, który sugeruje tematykę dyskusji.

By stworzyć własny serwer, po zalogowaniu się do Discorda klikamy na ikonę **B**, potem wybieramy tematykę serwera i jego zasięg, wskazując pozycje z wyświetlonej listy. Nadajemy nazwę serwerowi **C** i klikamy na **Stwórz**. Na stronie serwera dla wybranego kanału klikamy na ikonę **D**, by wygenerować link z zaproszeniem dla kolejnego użytkownika.

LIBRE OFFICE

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **037/039*** Język:

Doskonała darmowa alternatywa dla płatnego pakietu oprogramowania Microsoft. Realizuje jego podstawowe funkcje, czyli zaawansowaną edycję tekstów (**Writer**), rozbudowany arkusz kalkulacyjny (**Calc**), tworzenie prezentacji (**Impress**), bazy danych (**Base**). Do tego mamy szczególnie przydatny w edukacji moduł **Draw** do tworzenia rysunków i diagramów, a także **Math**, edytor formuł matematycznych. Zaletą **LibreOffice** jest wieloplatformowość i niewielkie wymagania co do zasobów, co oznacza, że niezależnie od tego, z jakiego komputera będzie korzystać użytkownik, Libre Office zadziała bez problemów. Użytkownicy telefonów z systemem Android mogą skorzystać też z przeglądarki LibreOffice Viewer.

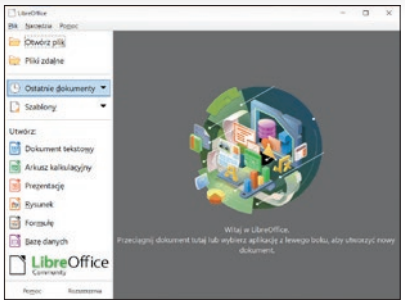

Przed rozpoczęciem pracy z LibreOffice warto skonfigurować dane użytkownika. W ten sposób osoba, która odczyta stworzone przez nas pliki na innym urządzeniu, będzie wiedziała, kto jest autorem.

W tym celu aktywujemy launcher LibreOffice'a, klikając na ikonę pakietu na pulpicie komputera. Z menu **Narzędzia** wybieramy **Opcje**. W części **Dane użytkownika** w pola **A** wpisujemy te dane, którymi chcemy się identyfikować. Klikamy na **OK**. Teraz każdy nasz dokument będzie opatrzony informacjami o nas.

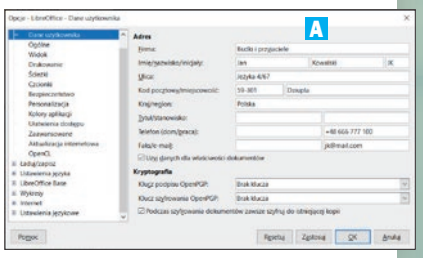

MICROSOFT OFFICE 2019

Licencja: **TRIAL** do pobrania z ksplus.pl Język:

Microsoft Office 2019 to najnowsza pudełkowa alternatywa dla subskrypcyjnego pakietu Microsoft 365 (premiera następnej wersji Office 2021 jest zapowiedziana na drugą połowę 2021), który zawiera najważniejsze programy do zastosowań biurowych instalowane na komputerze, takie jak Word, Excel, PowerPoint i jest sprzedawany w klasycznym modelu bez abonamentu – pakiet kupujemy raz z wieczystą licencją.

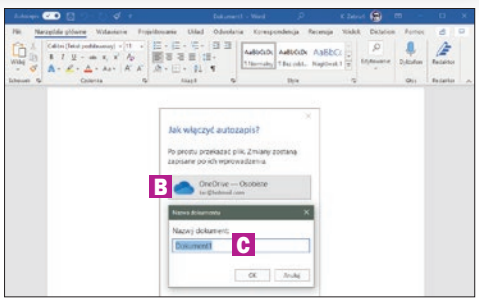

Mimo iż Office 2019 nie ma funkcji związanych ze współpracą sieciową, to możemy w nim wygodnie korzystać z zapisu danych na dysku sieciowym OneDrive. W tym celu podczas zapisu pliku w dowolnej aplikacji klikamy na **Autozapis** **A**, by aktywować przełącznik. Zostaniemy poproszeni o wskazanie dysku OneDrive **B** i nazwy pliku **C**. Teraz taki dokument możemy edytować zdalnie za pomocą narzędzi przeglądarkowych, gdy nie mamy dostępu do komputera z zainstalowaną aplikacją.

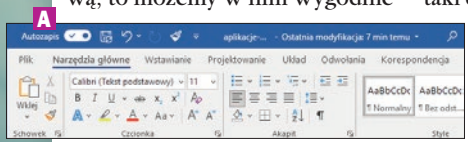

CHROME

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **009/010*** Język:

Chrome to przeglądarka internetowa, która daje nam dostęp nie tylko do stron internetowych, ale integruje się też z narzędziami Google, które dedykowano współpracy grupowej i zdalnej. Korzystając z Chrome i funkcji zapamiętywania haseł dla naszych kont, nie musimy powtarzać procedury logowania. Wystarczy uruchomić przeglądarkę.

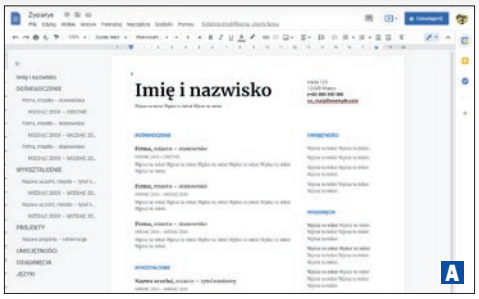

Najważniejsze z narzędzi Google w czasach pracy i nauki zdalnej to **Dokumenty Google**, które są odpowiednikiem narzędzi Microsoft (edytor tekstu **A**, arkusz kalkulacyjny, prezentacje, formularze). Ich zaletą jest integracja z urządzeniami mobilnymi i innymi usługami Google, takimi jak Zdjęcia czy Gmail. Zaletą Dokumentów Google jest bezpłatny dostęp do narzędzi. Dla użytkowników firmowych, którym zależy na funkcjach współpracy zespołowej, w tym jednoczesnej edycji, czacie grupowym czy nieograniczonej historii zmian, a także na większym bezpieczeństwie dokumentów, przygotowano Google Workspace. W ramach tej usługi, możemy również korzystać z własnej domeny dla ułatwionego dostępu do wszystkich narzędzi.

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

WIĘKSZA PRYWATNOŚĆ, CZYLI
ŻYCIE BEZ GOOGLE

Nie wyobrażamy sobie życia bez Google. Korzystamy z usług tej firmy na każdym kroku: wyszukiwarka, chmura, e-mail... Warto jednak pamiętać, że **GOOGLE ZBIERA DANE O UŻYTKOWNIKACH** i jeśli zależy nam na większej prywatności, lepiej korzystać z alternatyw

Zdaniem autora

PRYWATNOŚĆ A WYGODA

Krzysztof Dziedzic

Często jest tak, że wygodniejsze rozwiązanie oznacza utratę prywatności. W przypadku usług Google ma to miejsce na każdym kroku. Teoretycznie fajnie, gdy w Kalendarzu Google automatycznie pojawia się przypomnienie o wylocie samolotem na wakacje. Jednak w celu uzyskania tej informacji Google przeszukało naszą skrzynkę e-mail i przez następne dni możemy otrzymywać reklamy związane z wakacjami i miejscem, które chcemy odwiedzić. Nie każdemu to się podoba. Dlatego warto poznać alternatywne usługi, które nie zbierają informacji o nas i nie sprzedają ich firmom trzecim.

PRYWATNA CHMURA NA DANE

Nextcloud Desktop to klient darmowej platformy Nextcloud, rozwijanej jako projekt open source, do tworzenia prywatnej chmury internetowej umożliwiającej przechowywanie i synchronizowanie plików między naszymi urządzeniami. W programie możemy wybrać jeden lub więcej folderów na komputerze lokalnym, które mają być synchronizowane z naszą chmurą Nextcloud, aby mieć do nich dostęp z dowolnego miejsca. By program działał poprawnie, musimy również skonfigurować **Nextcloud Server** (DVD-KOD: **046**).

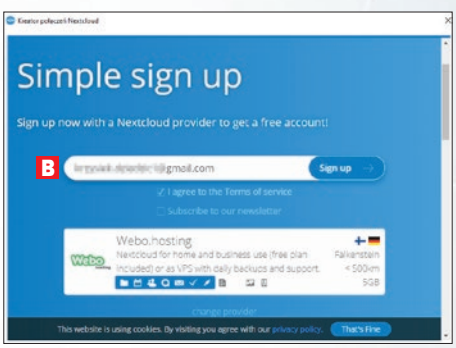

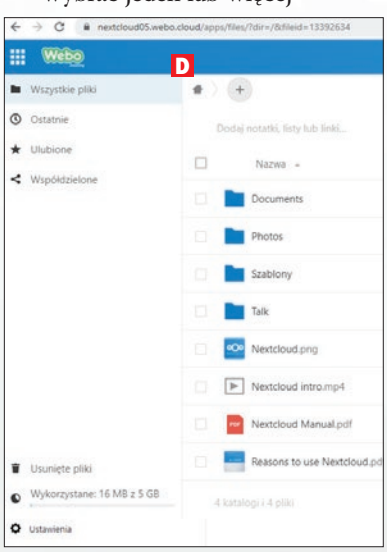

NEXTCLOUD DESKTOP

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **046** Język:

- możliwość hostowania własnej, prywatnej chmury
- dostęp do wielu różnych usługodawców
- możliwość dodawania wielu kont

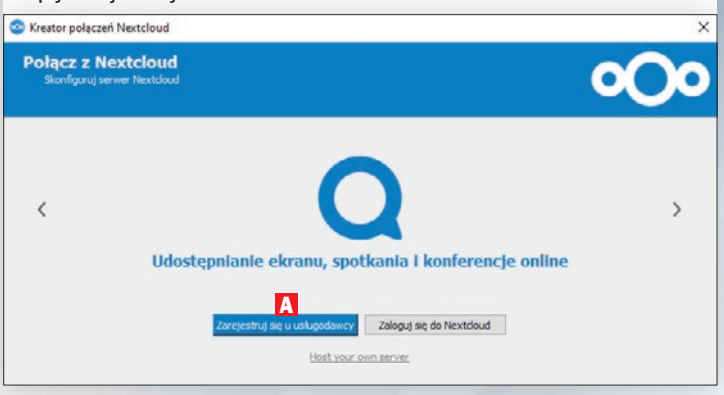

1 Po zainstalowaniu programu klikamy na **Zarejestruj się u usługodawcy** A.

2 Wybieramy usługodawcę, zakładamy konto i logujemy się B do naszej nowej chmury.

3 Po zalogowaniu możemy zacząć przesyłać pliki na nasz serwer – obsługa programu jest bardzo podobna jak w wypadku OneDrive'a, wystarczy przez Eksplorator przenieść pliki do folderu **Nextcloud** C, a po chwili zostaną zsynchronizowane z serwerem. Możemy również uzyskiwać dostęp do naszych plików poprzez witrynę Nextcloud – przez panel webowy D.

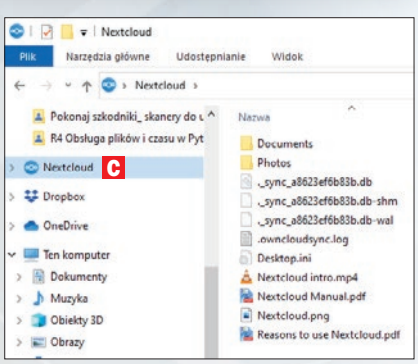

ROZBUDOWANA PRZEGLĄDARKA OPEN SOURCE

Firefox to przeglądarka z bardzo długą i ciekawą historią, w której najważniejsze jest to, że jest otwartoźródłowym programem stworzonym przez Fundację Mozilla i bardzo wielu ochotników. Właśnie dlatego, że jest oparta na wolnej licencji, znajduje się w większości systemów Linux jako domyślny program do przeglądania internetu. Jest drugą najpopularniejszą przeglądarką na świecie. Główne cechy Firefoxa to szybkość, zachowanie bezpieczeństwa i obsługa dodatków. Tryb prywatny pozwala przeglądać witryny bez zapisywania historii – nie zapewnia to anonimowości w internecie, ale ułatwia zachowanie prywatności przed innymi użytkownikami komputera. Przeglądarka jest aktywnie rozwijana. Od niedawna jest w niej tryb czytania, a od dłuższego czasu ma wbudowane filtry antyphishingowe i antymalware'owe. Oznacza to, że oprócz prywatności zapewnia też ochronę w sieci.

AKTYWUJEMY TRYB HTTPS

Bardzo wielu użytkowników korzysta z popularnego dodatku **HTTPS Everywhere**, który wymusza korzystanie z tego bezpiecznego protokołu jako domyślnego dla każdej ze stron. Twórcy Firefoxa zdecydowali się na umieszczenie w swojej przeglądarce takiego trybu dostępnego dla każdego użytkownika. Nie zastępuje on w pełni wspomnianego dodatku, jednak warto z niego korzystać, by zwiększyć nasze bezpieczeństwo w sieci.

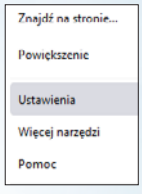

1 W celu aktywowania tego trybu klikamy na symbol trzech kresek i na **Ustawienia**.

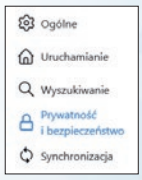

2 Teraz po lewej stronie klikamy na **Prywatność i bezpieczeństwo**.

3 Następnie po lewej stronie przewijamy widok do samego dołu i wybieramy pierwszą opcję **A**. Dzięki temu nie będziemy korzystali z niebezpiecznych witryn używających z protokołu HTTP.

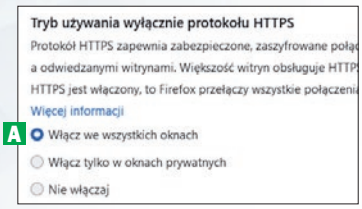

INSTALUJEMY DODATKI

1 Po uruchomieniu Firefoxa klikamy w prawym górnym rogu na trzy kreski i z listy wybieramy opcję **Dodatki i motywy**.

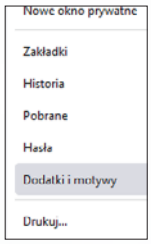

2 Następnie po lewej stronie klikamy na **Polecane**, a po prawej klikamy na **Znajdź więcej dodatków**.

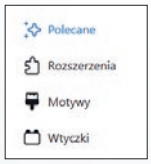

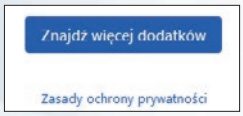

3 Teraz wystarczy skorzystać z pola wyszukiwania lub przejrzeć katalog dodatków.

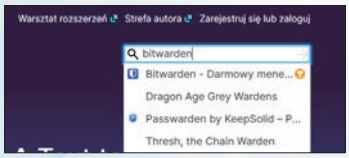

4 Po wybraniu odpowiedniego dodatku klikamy na **Dodaj do Firefoxa**, a po chwili przyznajemy uprawnienia, klikając na **Dodaj**.

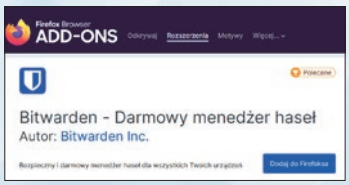

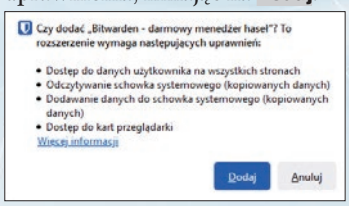

FIREFOX

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 022 Język:

- płynna praca z wieloma kartami
- dużo dodatków
- synchronizacja konta między urządzeniami

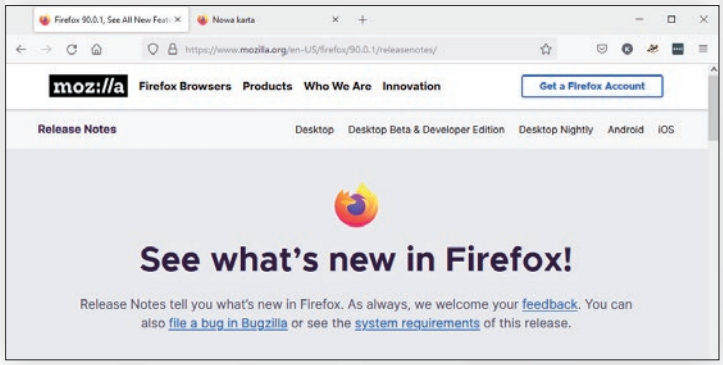

NOWE MOTYWY

W najnowszej wersji przeglądarki zmieniono nieco szatę graficzną i dodano możliwość zaawansowanej personalizacji. Teraz możemy bardzo szybko zmienić wygląd naszej przeglądarki. Zmiany motywu odnoszą się do przycisków, menu oraz okien.

1 Klikamy w przeglądarce w prawym górnym rogu na trzy kreski, i na **Dodatki i motywy**. Następnie po lewej stronie klikamy na **Motywy**.

2 Teraz pośrodku okna możemy wybrać jeden z dostępnych motywów lub pobrać dodatkowe. Jeden z nowszych motywów to **Firefox Alpenglow** **B**. W celu aktywacji klikamy na **Włącz**. Zmiany zobaczymy od razu **C**, bez restartu przeglądarki.

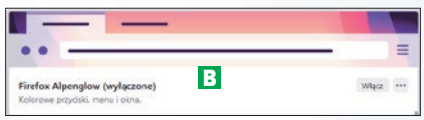

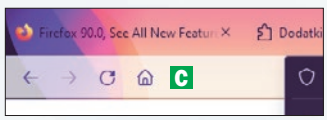

WARTE UWAGI DODATKI

Naszą prywatność podczas korzystania z internetu możemy poprawić, korzystając z dodatków do przeglądarki, takich jak **PrivacyBadger** oraz **BitWarden**.

- **PrivacyBadger** to dodatek jedyny w swoim rodzaju, właściwie został stworzony na bazie kodu ABP (AdBlock Plus), który ma za zadanie blokować wszelkie reklamy. Jednak Privacy Badger ma całkiem inne zadanie. Powstrzymuje wszelkie kody ze stron internetowych przed podpinaniem znacznika śledzenia do naszej przeglądarki.
- **BitWarden** to sejf na nasze hasła, loginy, karty kredytowe i inne ważne dane. Korzystając z niego, możemy mieć zaszyfrowane wszystkie ważne dane dostępu do witryn i nie musimy korzystać z przeglądarki do ich przechowywania, co nigdy nie jest bezpieczne. Dodatkowo dostęp do konta Bitwarden jest możliwy z różnych urządzeń, także ze smartfona.

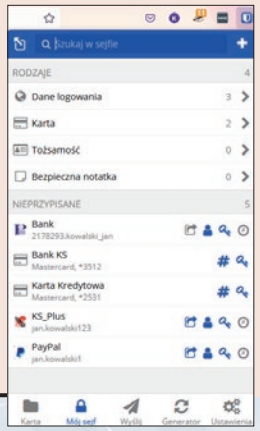

PRYWATNA PRZEGLĄDARKA

DUCKDUCKGO PRIVACY BROWSER

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z duckduckgo.com Język:

- szybkie czyszczenie danych
- wymuszanie protokołu HTTPS
- automatyczne usuwanie ciasteczek śledzących

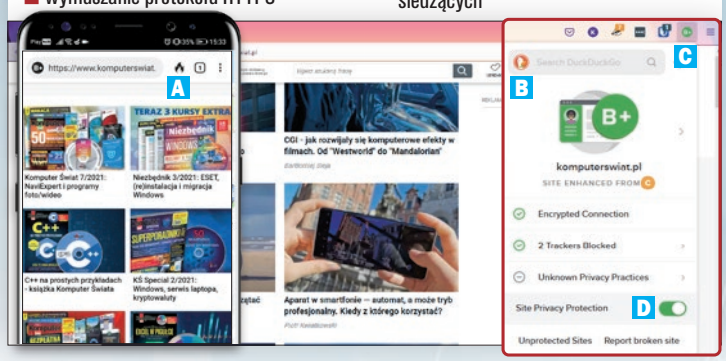

DuckDuckGo Privacy Browser to wyjątkowa przeglądarka, która zapewnia ochronę przed szpiegowaniem. Jej najważniejszą funkcją jest automatyczne usuwanie ciasteczek śledzących. Dodatkowo podczas przeglądania i wyszukiwania witryn DuckDuckGo prezentuje oceny bezpieczeństwa dla każdej witryny. DuckDuckGo obsługuje karty, zakładki, autouzupełnianie i ma specjalną funkcję czyszczenia śladów przeglądania, wygodnie dostępną na pasku w wersji mobilnej **A**. Przeglądarka jest dostępna na urządzenia mobilne lub jako rozszerzenie **B** do popularnych przeglądarek.

SPRAWDZAMY BEZPIECZEŃSTWO WITRYNY

Po uruchomieniu przeglądarki przechodzimy na ulubioną stronę i klikamy na pasku adresowym po prawej stronie na literę rankingu **C**. Wyświetlona zostanie informacja o tym, czy połączenie jest szyfrowane oraz czy zostały zablokowane jakieś trackery **D**. Witryna **komputerswiat.pl** – ma bardzo dobrą ocenę **B+** **E**, która jest prawie najwyższą oceną w rankingu.

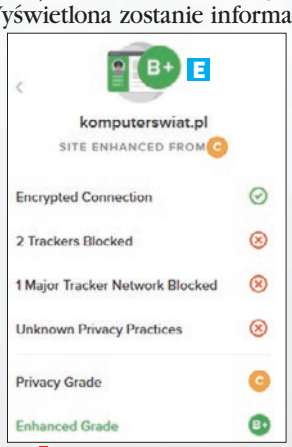

ZACIERAMY ŚLADY

Ta opcja jest dostępna jedynie na smartfonach. Jeśli po dłuższym czasie spędzonym na przeglądaniu zasobów internetu chcemy wyczyścić wszelkie ślady z naszego urządzenia na temat przeglądanych witryn oraz ciasteczek, należy skorzystać z wbudowanej funkcji czyszczenia – **Burn**.

1 W celu wyczyszczenia wszelkich danych naciskamy ikonę funkcji **Burn** (płomień) na pasku adresowym.

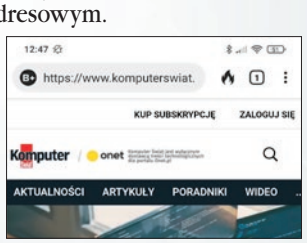

2 Następnie klikamy na dole ekranu na **Wyczyść wszystkie karty i dane**.

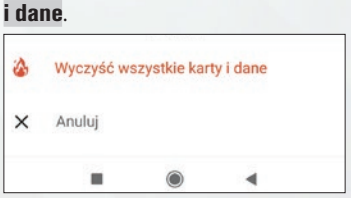

MAPY DOSTĘPNE OFFLINE

MAPS.ME

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

- trasy terenowe
- możliwa nawigacja offline
- rezerwowanie hoteli
- pokazuje nachylenie terenu

Maps.me udostępnia mapy offline oparte na danych z otwartego, globalnego projektu OpenStreetMap (OSM), który ma celu tworzenie bezpłatnej, edytowalnej mapy świata rozwijanej przez ochotników. Maps.me dzięki współpracy z booking.com pozwala rezerwować hotele. Umożliwia wyszukiwanie restauracji, aptek, stacji paliw. Ma rozbudowany tryb dla pieszych i rowerzystów – pokazuje szlaki turystyczne i nachylenie terenu.

POBIERAMY MAPY

Po pobraniu map do pamięci urządzenia można z nich korzystać offline. Jest to przydatne, gdy planujemy wyjazd za granicę i nie chcemy płacić za pobierane dane, i gdy obawiamy się, że podczas wycieczki będzie słaby internet.

1 Klikamy w dolnym prawym rogu na trzy kreski **A**. Wybieramy opcję **Pobierz mapy**.

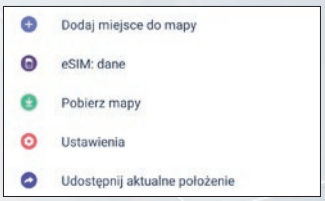

2 Korzystając z paska wyszukiwania, podajemy lokalizację, której mapy potrzebujemy, i naciskamy na wyszukaną pozycję. Pobieramy mapy pojedynczo lub wszystkie naraz, naciskając **Pobierz wszystkie**.

PLANUJEMY TRASĘ

1 Przytrzymujemy palec na miejscu, do którego chcemy dotrzeć, a następnie na dole ekranu wybieramy **Droga do** **B**. Możemy też skorzystać z funkcji wyszukiwania, jeśli znamy adres lokalizacji docelowej.

2 Automatycznie zostanie wyznaczona trasa na podstawie naszej aktualnej pozycji GPS. Jeśli chcemy sprawdzić trasę między dwoma punktami, najpierw naciskamy **Z** **C**, a po wybraniu drugiego punktu **Droga do**.

3 Pojawi się proponowana trasa. Czerwonymi znaczkami są oznaczone wjazdy na drogi płatne. Po naciśnięciu takiego znaczka możemy wybrać opcję omijania dróg płatnych. Wtedy pojawi się nowa trasa.

BEZPIECZNA POCZTA: ONLINE I LOKALNIE

PROTONMAIL

Licencja: **FREEWARE** protonmail.com/pl Język:

- szyfrowanie typu end-to-end
- opcja samoniszczenia wiadomości
- bezpieczna komunikacja z innymi dostawcami poczty

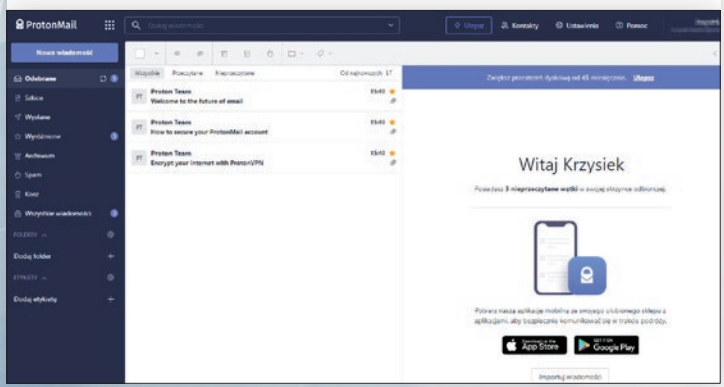

ProtonMail to usługa bezpiecznej szyfrowanej poczty e-mail działającej w oknie przeglądarki (jak Gmail), która zadebiutowała w Szwajcarii ponad siedem lat temu. W darmowej wersji należy pamiętać o limicie pojemności głównej skrzynki oraz limicie 150 wiadomości dziennie, ale na potrzeby przeciętnego prywatnego użytkownika to w zupełności wystarcza. Twórcy usługi zachęcają do korzystania z niej za pomocą platformy webowej i nowych aplikacji mobilnych, ale możemy też używać jej na przykład w Thunderbirdzie.

ZAKŁADAMY KONTO PROTONMAIL

1 Wchodzimy na stronę o adresie **protonmail.com/pl** i klikamy na **Zarejestruj się**.

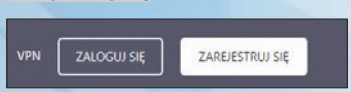

2 Następnie klikamy na **Free** i **Wybierz Plan Free**.

3 W kolejnym oknie podajemy nazwę użytkownika oraz hasło **A** i przechodzimy dalej.

4 Teraz ponownie potwierdzamy wybór darmowego planu i po chwili będziemy zalogowani do naszej nowej poczty.

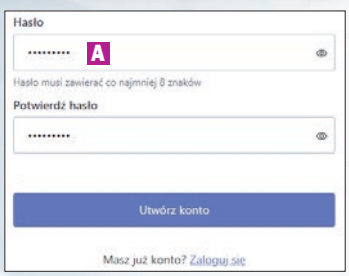

Osoby, które do tej pory korzystały z poczty Gmail, bez problemu odnajdą się w interfejsie ProtonMail. Po lewej stronie znajdziemy różnego typu lokalizacje, foldery, etykiety. Możemy dodawać ważne wiadomości do ulubionych. Tworzenie nowej wiadomości jest bardzo proste – wystarczy kliknąć na **Nowa wiadomość**.

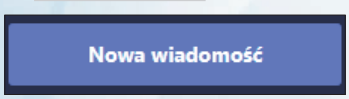

Po dodaniu odbiorcy, tematu, treści i ewentualnych załączników wystarczy, że klikniemy na **Wyślij** w celu przesłania wiadomości.

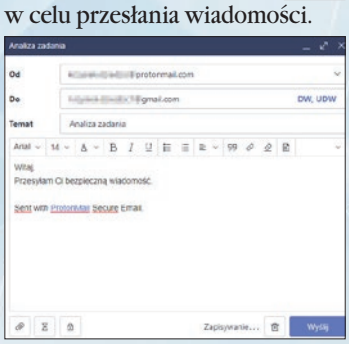

THUNDERBIRD

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **063/064** * Język:

- możliwość podłączenia wielu kont e-mail
- obsługa szyfrowania wiadomości
- wygodne pobieranie i instalowanie dodatków

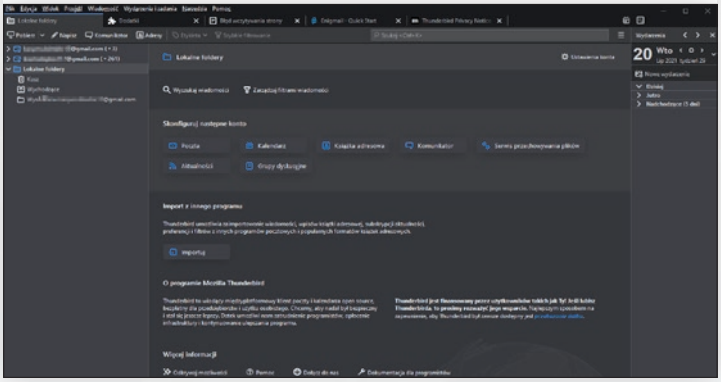

Najpopularniejszy bezpłatny desktopowy program pocztowy do obsługi poczty e-mail. **Thunderbird** obsługuje wiele skrzynek pocztowych, ma książkę adresową, funkcje filtrowania niechcianej korespondencji (spamu), umożliwia też szybkie przeszukiwanie poczty i importowanie jej z innych programów. Wygląd interfejsu można zmieniać za pomocą motywów graficznych, program obsługuje również dodatki (podobnie jak Firefox), dzięki którym możemy zwiększać jego możliwości i dopasowywać go do własnych potrzeb. Dodatkowym atutem jest filtr antyphishingowy, który pozwoli uniknąć fałszywych ofert.

DODAJEMY KONTO

Do programu Thunderbird możemy dodać wiele kont pocztowych utworzonych w różnych serwisach, dzięki czemu będziemy mieć do nich wygodny dostęp z jednego okna bez konieczności logowania się w przeglądarce na poszczególne witryny.

1 Klikamy na górnym pasku na **Plik** (pojawia się po naciśnięciu alt), **Utwórz**, **Konfiguracja konta pocztowego**. Kreator dodawania nowego konta można też włączyć, klikając na trzy paski, **Konfiguracja konta**, **Czynności**, **Dodaj konfigurację konta pocztowego**. Kolejne konto dodajemy w ten sam sposób.

2 Wypełniamy formularz i klikamy na **Kontynuuj**. Na koniec klikamy na **Gotowe** **A**, a nowe konto zostanie dodane na pasku po lewej stronie w głównym oknie programu.

DODAJEMY DODATKI

Dodatki i rozszerzenia mogą znacznie poprawić wygodę korzystania z programu Thunderbird.

1 Po uruchomieniu programu klikamy na górnym pasku na **Narzędzie**, **Dodatki** i po prawej stronie na **Znajdź więcej dodatków**.

2 By znaleźć dodatek, możemy skorzystać z kategorii tematycznych. Po wybraniu rozszerzenia klikamy na **Zainstaluj**.

3 Klikamy na **Dodaj** i na **Uruchom ponownie**.

4 Wszystkimi rozszerzeniami możemy zarządzać w zakładce **Dodatki**, **Rozszerzenia**. Jeśli będziemy chcieli odinstalować jeden z nich, wystarczy kliknąć na **Usuń**.

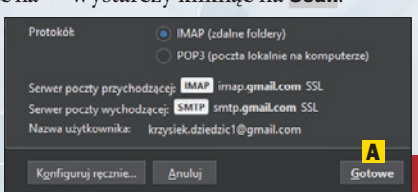

Fot. Hanakaz/iStockphoto.com

10 NAJLEPSZYCH APEK DO SELFIE

Nie musimy się specjalnie przygotowywać do zdjęcia – aplikacja nas wyręczy. **WYGŁADZI CERĘ, POPRAWI RYSY, WYKONA MAKIJAŻ, A NAWET FRYZURĘ.** Poznajmy najlepsze narzędzia mobilne do selfie, które wprawią nas w dobry nastrój

Alicja Żebruń

ADOBE PHOTOSHOP CAMERA

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Photoshop Camera pozwala na zrobienie selfie od razu z filtrami czy nakładkami. Wygląd zdjęcia możemy też zmienić później i zapisać selfika w kilku wersjach. Mamy do wyboru różne nakładki – te portretowe same rozmywają tło, poprawiają cerę i rysy twarzy. Są także animowane czy artystyczne. Aby dodać do zdjęcia nakładkę, wybieramy **Lenses**. Po dodaniu filtra i dotknięciu jego miniatury pojawią się opcje A. Apka wymaga rejestracji, możemy się też zalogować kontem Facebook czy Google.

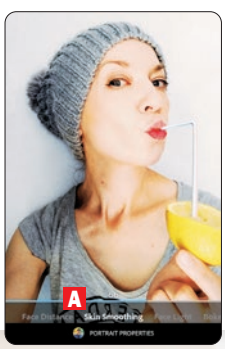

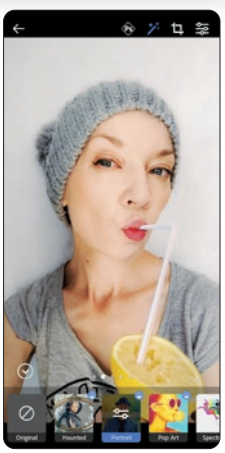

SNAPSEED

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Ta aplikacja ma wiele manualnych narzędzi, które pozwalają na upiększenie zdjęć selfie. Po wybraniu **NARZĘDZIA** mamy do wyboru dwa zestawy narzędzi dedykowanych selfikom: **Portret** oraz **Pozycja głowy**. Ta pierwsza opcja pozwala na wyróżnienie twarzy, rozjaśnienie i zwiększenie wyrazistości oczu, poprawienie tonacji cery, wygładzenie skóry. Drugi zestaw umożliwia dostosowanie pozycji twarzy, a także poprawienie zniekształcenia rysów twarzy (spowodowanych szerokokątnym obiektywem smartfona), dodanie uśmiechu czy powiększenie oczu. Opcje możemy regulować, przesuwając palcem w poprzek ekranu.

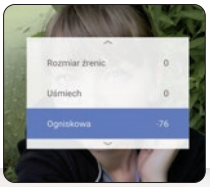

FACEAPP

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

FaceApp dostarczy nam sporo zabawy – udostępnia filtry, które nas totalnie odmienią. I to nie tylko upiększające. Możemy stać się nastolatkami lub pomarszczonymi staruszkami, nawet odmiennej płci. Aplikacja pozwala zmienić fryzurę i kolor włosów, dodać zarost i makijaż, a na nos nałożyć okulary. Możemy też zmienić filtrami twarz na filmie. Są też dostępne narzędzia do ogólnej korekty, kadrowania, rozmycia czy podmiany tła. Są różne kolorystyczne i efektowe nakładki. Apka dodaje znak wodny w rogu zdjęcia i zapisuje je w zmniejszonej rozdzielczości.

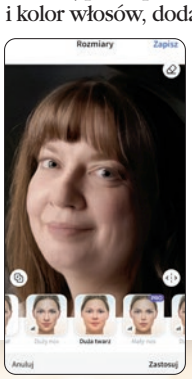

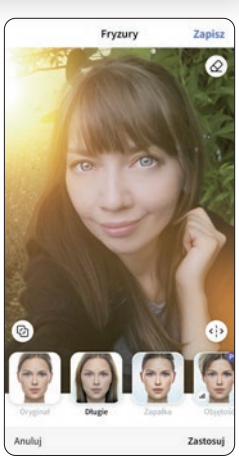

B612

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

B612 w czasie rzeczywistym wygładza cerę, usuwa pory, wyszczupla twarz, wybiela zęby i tak dalej. Ma dużo opcji korekty twarzy, możemy szczegółowo dopracować wygląd ust A czy nosa. Są efekty makijażu. Aby z nich skorzystać, należy wybrać **Beauty** B po lewej stronie podglądu. B612 ma liczne filtry kolorystyczne i efekty, w tym animowane. Można nagrać wideo z muzyką i animację **Bounce**, podobną do efektu Boomerang z Instagrama.

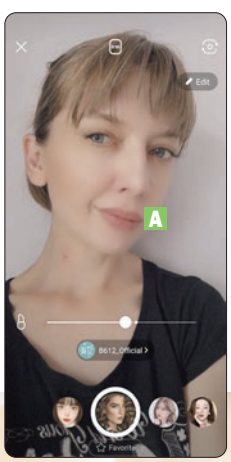

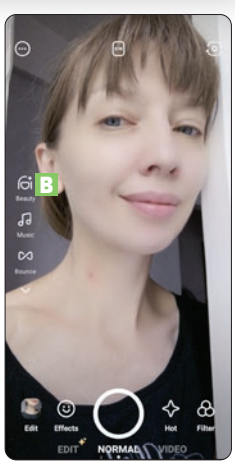

Fot. Nastco/iStockphoto.com

SWEET SELFIE

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Sweet Selfie w czasie rzeczywistym stosuje efekty retuszu i makijażu. Możemy wygładzić cerę, skorygować rysy, dodać uśmiech. Nałożymy szminkę, poprawimy brwi, dodamy róż czy cienie. Gotowe zdjęcia też można retuszować. Są opcje wybielania zębów, usuwania piegów, rozjaśniania cieni pod oczami, korygowania sylwetki – na przykład podkreślania umięśnienia torsu. Makijaż można wybrać gotowy lub dobrać osobno elementy. Są filtry kolorystyczne. Apka zostawia znak wodny i zawiera reklamy.

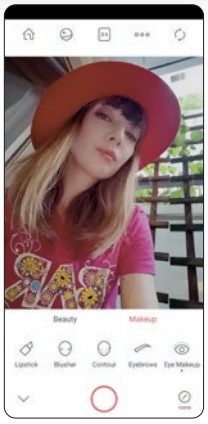

YOUCAM PERFECT

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

YouCam to aplikacja idealna dla osób, które chcą od razu na ekranie smartfona widzieć perfekcyjną twarz. Narzędzie na żywo wygładza cerę i koryguje rysy, jeszcze zanim zrobimy zdjęcie. Poprawia rozmiar oczu, odcień cery, rozjaśnia zęby. Suwakiem określamy moc efektu. Tak upiększeni możemy nagrać selfiakowe wideo. Aplikacja oferuje ciekawe efekty kolorystyczne (także czarno-białe) i ramki. Podczas edycji można dodać animowane efekty i wyciąć osobę z tła i podłożyć nowe tło.

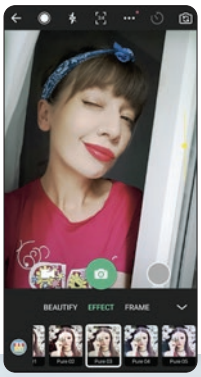

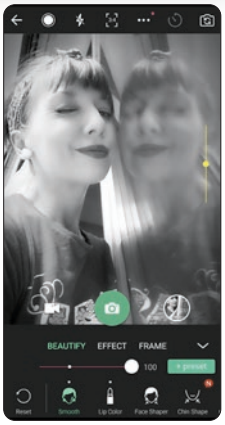

AIRBRUSH

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

AirBrush pozwala poprawić wygląd za pomocą błyskawicznego makijażu. Nie musimy być umalowani – AirBrush nas wyręczy. Do dyspozycji są liczne szminki, eyeliner, cienie, kolory oczu i włosów, różne wersje rzęs i brwi. Możemy wybrać gotowy styl makijażu. Apka pozwala poprawić cerę, wyretuszować niedoskonałości, skorygować kształt twarzy, rozjaśnić cienie pod oczami czy zęby. Podczas robienia selfie od razu można nałożyć efekty udoskonalające i filtry kolorystyczne.

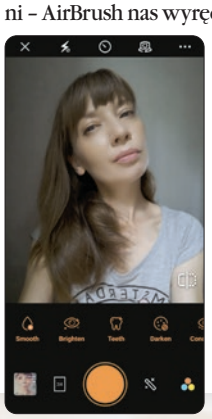

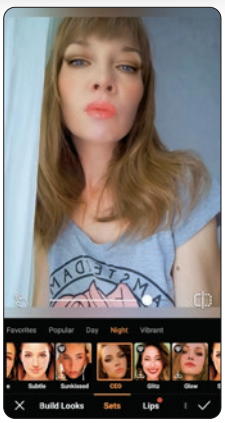

CYMERA

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Cymera sprawdzi się w kiepskich warunkach oświetleniowych, gdyż jasna część ekranu podczas robienia zdjęcia doświetla twarz. Aplikacja pozwala na żywo wygładzić cerę i wyszczuplić twarz, nałożyć makijaż. Znajdziemy tu liczne filtry kolorystyczne, które odmienią tonację zdjęcia. Podczas edycji gotowego selfie możemy wyretuszować twarz, dodać makijaż, wypróbować nową fryzurę. Są filtry z efektami, dekoracje i możliwość podstawowej edycji zdjęcia.

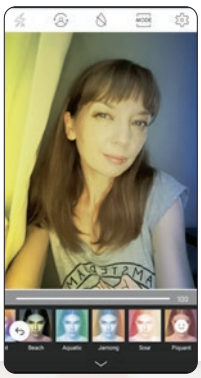

CANDY CAMERA

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Cukierkowe kolory są wyróżnikiem **Candy Camera**. Aplikacja oferuje pastelowe filtry kolorystyczne. Pozwala w czasie rzeczywistym wygładzić cerę – opcję tę wybieramy, dotykając **A** i suwakiem określając moc efektu. Możemy nagrać film selfie z efektami. Zdjęcia są automatycznie zapisywane w pamięci smartfona. Gotowe selfie wyretuszujemy zgodnie z potrzebami. Aplikacja pozwala wykonać lifting, usunąć skazy, zmniejszyć nos, dodać uśmiech, skorygować sylwetkę czy podkreślić (a właściwie dodać) umięśnienie.

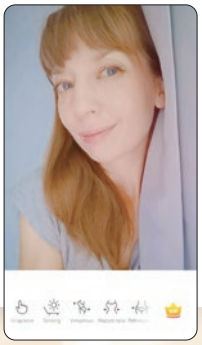

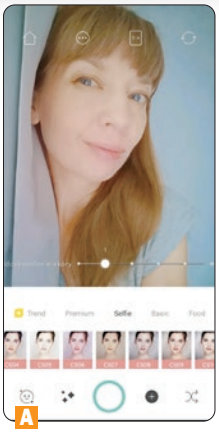

SNAPCHAT

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Snapchat to narzędzie społecznościowe, które pozwala na łtwą komunikację ze znajomymi (przesyłanie zdjęć i filmów z krótkimi relacjami). Oferuje mnóstwo zabawnych, dodawanych na żywo nakładek, między innymi popularne, rysunkowe obiektywy Cartoon i Cartoon 3D Style, które zmieniają nas w Annę z filmu Frozen i inne postacie z kreskówek Disneya i Pixara. Aby skorzystać z nakładki, wybieramy ikonę **A**. By zrobić zdjęcie, dotykamy spustu migawki **B** z miniaturą filtra. A jeśli wideo – spust przytrzymujemy tak długo, jak długi ma być film. Potem możemy ozdobić selfika, czyli Snapa, zapisać, dodać do Story lub wysłać znajomym. Snapchat wymaga rejestracji.

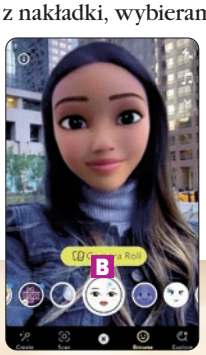

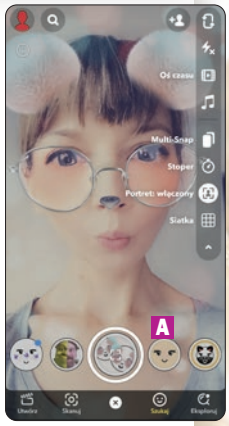

NARZĘDZIA DO WYGODNEGO ŁĄCZENIA URZĄDZEŃ

SMARTFON + KOMPUTER

Telefon i komputer to dwa niezależne urządzenia. Często jednak na jednym i drugim korzystamy z tych samych programów i plików. Oto **PROGRAMY, KTÓRE POZWOLĄ POŁĄCZYĆ** PC i urządzenia mobilne

Zdaniem autora

TELEFON JAKO KAMERA

Konrad Jagaciak

Integracja telefonu i komputera ułatwia wiele czynności, na przykład transfer zdjęć i filmów z telefonu na komputer. Za szczególnie przydatną uważam jednak możliwość wykorzystania telefonu jako kamery internetowej. Sprawdza się idealnie w przypadku konieczności udziału w wideokonferencji, gdy mamy komputer stacjonarny – bez wbudowanej kamery.

WYGODNE NARZĘDZIE OD MICROSOFTU

Twój telefon to aplikacja dostępna w Microsoft Store. Program ten służy do integracji telefonu z komputerem z Windows 10. Pozwala zarządzać z komputera powiadomieniami z telefonu, wyświetlać zdjęcia z telefonu na komputerze, przeciągać pliki między telefonem i komputerem, wykonywać i odbierać na komputerze połączenia telefoniczne, odczytywać i wysyłać SMS-y i korzystać z komunikatorów i innych aplikacji mobilnych – na komputerze. By synchronizacja była możliwa, obydwa urządzenia powinny być podłączone do tej samej sieci Wi-Fi.

NAWIĄZANIE POŁĄCZENIA

Pierwszym etapem po uruchomieniu programu jest nawiązanie połączenia z telefonem – postępujemy według wskazówek kreatora.

1 Pierwszy krok po uruchomieniu aplikacji na komputerze to określenie rodzaju naszego telefonu **A** (urządzenie z Androidem lub iPhone). Dokonujemy wyboru i klikamy na **Kontynuuj**.

2 Logujemy się do aplikacji poprzez konto Microsoft.

3 Kolejny krok wymaga użycia telefonu – powinniśmy na nim zainstalować aplikację **Pomocnik aplikacji Twój telefon**. W niej wybieramy **Połącz swój telefon z komputerem**, a następnie **Kontynuuj**.

4 Na komputerze zaznaczamy opcję **Tak, instalowanie aplikacji Pomocnik aplikacji Twój telefon zostało zakończone** i klikamy na **Otwórz kod QR**.

5 Telefonem skanujemy kod QR wyświetlony na komputerze. Po nawiązaniu połączenia na ekranie telefonu zezwalamy aplikacji na dostęp do zasobów telefonu. By rozpocząć zarządzanie telefonem z poziomu komputera, klikamy na **Rozpocznij**.

PRZESYŁANIE ZDJĘĆ

Funkcje programu są podzielone na cztery sekcje: **Powiadomienia**, **Wiadomości**, **Zdjęcia** i **Połączenia**. Przełączamy się między nimi, korzystając z menu **B** po lewej stronie okna programu. By zgrać zdjęcia z telefonu, wybieramy opcję **Zdjęcia**. Na ekranie komputera zobaczymy zdjęcia z telefonu. Jeśli wybierzemy jedno z nich, możemy skorzystać z opcji **Zapisz jako** i zapisać je w komputerze.

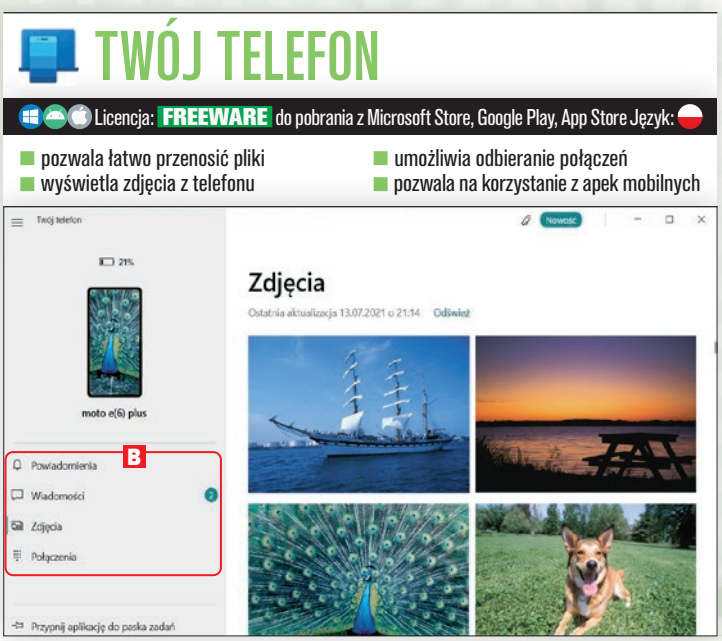

WYSYŁANIE SMS-ÓW

Z menu bocznego wybieramy **Wiadomości**. W programie wyświetlone zostaną SMS-y z telefonu. Możemy kontynuować wymianę wiadomości z telefonu albo wybrać **Nowa wiadomość**. Wtedy w panelu po prawej stronie okna, u góry, wpisujemy numer telefonu odbiorcy. Aplikacja integruje się z kontaktami, więc możemy wyszukać numer po nazwie kontaktu zapisanego w telefonie. Piszemy wiadomość i wysyłamy.

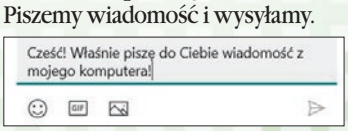

Fot. Saicle/iStockphoto.com

AIRDROID BASIC 3.6

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **006** lub web.airdroid.com Język:

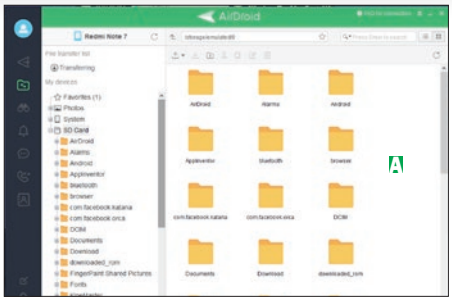

AirDroid to oprogramowanie pozwalające na ekranie komputera wyświetlić wiele zasobów telefonu. Ma zarówno wersję przeglądarkową, jak i wymagającą instalacji na komputerze. Różnią się one zawartością, jednak każda z nich do poprawnego działania wymaga też zainstalowania wersji mobilnej programu na telefonie. Dodatkowo, by nawiązać połączenie, konieczne jest założenie konta i zalogowanie się za jego pomocą zarówno na telefonie, jak i na komputerze w programie AirDroid. AirDroid można wykorzystać nie tylko do typowych zastosowań – jak nawiązywanie połączeń telefonicznych, wysyłanie wiadomości czy dostęp do plików z telefonu **A** na komputerze. Program oferuje też mniej oczywiste, jednak przydatne możliwości. Tu wymienić należy dostęp do kamery w telefonie na ekranie komputera, używanie klawiatury komputera do wpisywania tekstów na telefonie czy nagrywania obrazu ekranu telefonu.

XSPLIT VCAM 2.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **078** Język:

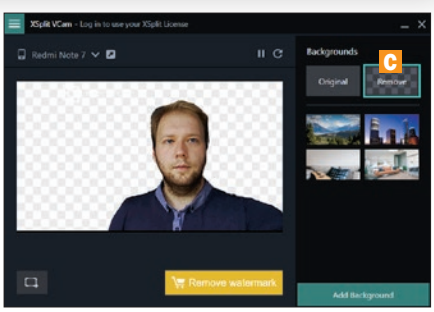

XSplit VCam to aplikacja, która pomoże zmienić telefon w peryferyjną kamerę internetową naszego komputera. Po uruchomieniu programu wykrywa on kamery podłączone do komputera. Możemy w nim rozwinąć listę dostępnych kamer. Znajdziemy na niej również pozycję **Connect your mobile phone**

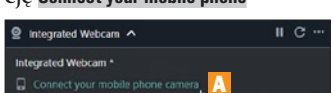

camera **A**. Do nawiązania połączenia XSplit VCam potrzebuje aplikacji mobilnej **XSplit Connect: Webcam** zainstalowanej i uruchSomionej na urządzeniu z systemem Android lub iOS. Jeśli urządzenia są połączone z tą samą siecią Wi-Fi, urządzenie mobilne zostanie wyświetlone z opcją **Select** **B**. Po jej wyborze w aplikacji mobilnej powinniśmy zezwolić naszemu urządzeniu na nawiązanie połączenia. Dalej obraz z kamery w urządzeniu mobilnym będzie już widoczny w programie. Mamy tu też możliwość usunięcia tła (**Remove** **C**) czy też zmiany go na inne. W przypadku zmiany tła na inne lub wykorzystania oryginalnego tła, możemy ustawić stopień jego rozmycia, korzystając z suwaka **D** pod podglądem.

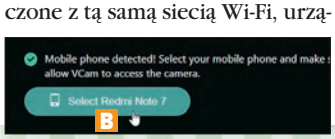

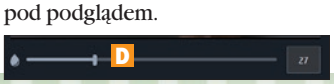

ALTERNATYWNIE

Jeśli wykorzystanie kamery w urządzeniu mobilnym jako kamery internetowej jest dla nas interesujące, warto także wypróbować alternatywne aplikacje dające taką możliwość – jak **DroidCam**, **Iriun Webcam** czy **iVCam**.

PUSHBULLET

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **052** lub pushbullet.com/apps Język:

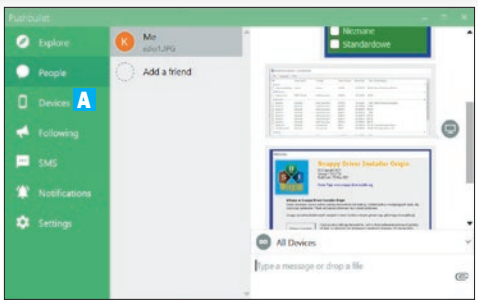

Pushbullet to aplikacja na Androida i na Windows oraz dodatek do przeglądarek Chrome i Firefox. Pozwala na integrację urządzeń i nie ma tu znaczenia, czy integrujemy telefony, komputery czy telefon i komputer, choć głównym przeznaczeniem programu jest ostatnia z wymienionych opcji. Pushbullet umożliwia między innymi obsługę na komputerze powiadomień i SMS-ów z telefonu. Wystarczy na różnych urządzeniach zalogować się do programu za pomocą tego samego konta. Tym, co zasługuje na szczególną uwagę, jest możliwość wygodnego przesyłania wiadomości i plików pomiędzy urządzeniami. W zakładce **Devices** **A**, którą wybieramy z panelu po lewej stronie, oprócz listy połączonych urządzeń mamy też pole konwersacji. W nim możemy wysyłać wiadomości do wybranego urządzenia lub do wszystkich połączonych ze sobą urządzeń. Oprócz wiadomości możemy też wygodnie wysyłać pliki. By wysłać plik, wystarczy przeciągnąć go na pole konwersacji **B** – plik zostanie od razu wysłany do wybranego przez nas urządzenia.

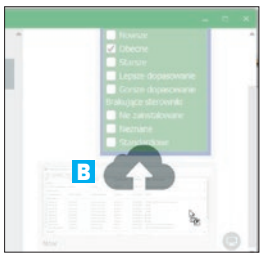

AIRMORE

Licencja: **FREEWARE** airmore.com / do pobrania z Google Play, App Store Język:

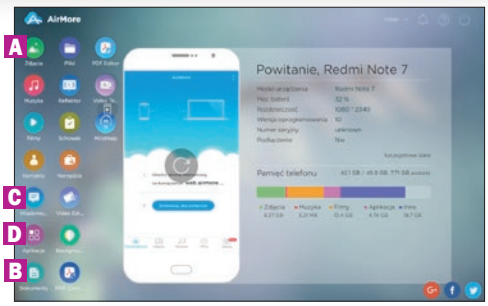

AirMore to aplikacja mobilna, która pozwala na nawiązanie połączenia ze swoim przeglądarkowym odpowiednikiem uruchomionym na komputerze. W ten sposób możemy transferować pliki między urządzeniami. By nawiązać połączenie z telefonem, w przeglądarce należy wyświetlić kod QR i zeskanować go za pomocą aplikacji mobilnej. Po nawiązaniu połączenia w przeglądarce widzimy podstawowe informacje o telefonie, w tym podział zajętej pamięci na kategorie. Mamy też do dyspozycji pulpit, na którym znajdują się podstawowe ikony dające dostęp do zdjęć **A**, dokumentów **B**, wiadomości **C** czy wszystkich plików pamięci urządzenia.
AirMore możemy wykorzystać do stworzenia kopii zapasowych aplikacji zainstalowanych na urządzeniu mobilnym. W tym celu z pulpitu wybieramy ikonę **Aplikacje** **D**. Z wyświetlonej listy zainstalowanych aplikacji wybieramy tę, której kopię zapasową chcemy utworzyć, i zaznaczamy ją. Po zaznaczeniu aplikacji aktywny staje się przycisk **Kopia zapasowa** **E** widoczny na pasku menu nad zestawieniem aplikacji. Po kliknięciu na niego kopia zostaje zapisana jako plik instalacyjny, który możemy potem zainstalować na urządzeniu mobilnym, by przywrócić aplikację.

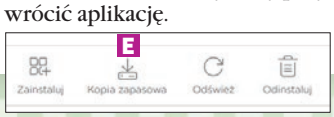

NAJLEPSZE APLIKACJE Z MAPAMI OFFLINE

Na aktywnych wakacjach bez mapy ani rusz. Poznajmy **NAJLEPSZE APLIKACJE DO PLANOWANIA WYCIECZEK**, z których skorzystamy offline

Zdaniem autora

NIE TYLKO MAPY GOOGLE

Mapy Google są najbardziej popularne, ale dla turystów są znacznie lepsze narzędzia z mapami. Dedykowane podróżnikom apki nie pozwolą się zgubić, wyświetlają szlaki turystyczne, umożliwiają precyzyjne wytyczanie tras i pokazują istotne informacje. Warto tylko przed wyprawą pamiętać o sprawdzeniu, czy w telefonie mamy miejsce na pobrane mapy offline i na zdjęcia z wycieczki.

Alicja Żebruń

MAPA TURYSTYCZNA

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

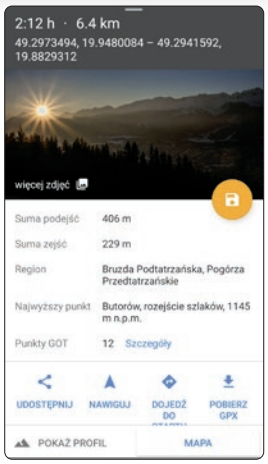

Jeśli planujemy wyprawę w góry, zainstalujmy rodzimą **Mapę Turystyczną**. Umożliwia ona wygodne planowanie tras na podstawie szlaków turystycznych **A**. Mapa pokazuje szlaki w Polsce, a także częściowo na Słowacji i w Czechach.

Aplikacja nie tylko wyznacza przebieg trasy, ale też pokazuje jej długość i szacowany czas jej pokonania. Możemy obejrzeć profil wysokościowy, dzięki czemu zorientujemy się, który moment marszruty (lub jazdy) będzie dla nas najłatwiejszy, a który zmęczy nas najbardziej. W podsumowaniu zapoznamy się z długością podejść i zejść **B**, znajdziemy informacje o punktacji GOT (Górska Odznaka Turystyczna) trasy i o ważnych miejscach. Obejrzymy też fotografie. Mapa Turystyczna umożliwia zapisywanie trasy, a także nawigację. Możemy synchronizować nasze dane z serwisem **mapa-turystyczna.pl** (po zalogowaniu). W bezpłatnej wersji Mapa Turystyczna wykorzystuje mapy Google. Wytyczanie trasy i wyświetlanie informacji wymaga połączenia z internetem. W płatnej wersji (jest 7-dniowy darmowy okres próbny) można pobrać szczegółowe mapy turystyczne **C** i korzystać z nich offline.

Aby nagrać naszą trasę, po prostu naciskamy przycisk **D**. Po zakończeniu rejestracji naciskamy **E** i wybieramy **Zatrzymaj i zapisz**, a potem **ZAPISZ**. Zapisaną trasę możemy udostępnić znajomym. Możemy też synchronizować trasę z serwisem i wyświetlić ją na mapie w przeglądarce (opcja ta wymaga zalogowania – możemy to zrobić poprzez konto na Facebooku). Zapisane trasy znajdziemy, naciskając trzy kreski, a potem **Nagrane trasy**.

MAPY.CZ

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

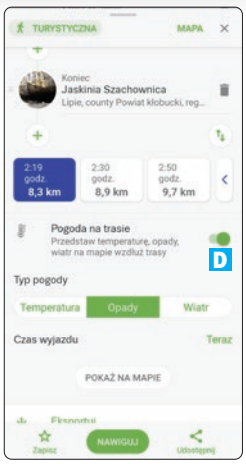

Mapy.cz to aplikacja dla podróżników powiązana z czeskim serwisem **Seznam.cz**. Mapy w wersji przeglądarkowej znajdziemy pod adresem **pl.mapy.cz**. Mapa jest niezwykle szczegółowa, a sprawdzi się zarówno w Polsce, jak i za granicą. Pokazuje różne szlaki i trasy turystyczne, a także punkty użyteczności publicznej (POI). Umożliwia wyświetlenie różnych wersji map, na przykład zimową mapę, która uwzględnia trasy dla narciarzy biegowych. Do dyspozycji mamy podkład ze zdjęć lotniczych **A**. Możemy korzystać z funkcji nawigacji (działa w trybie dziennym lub nocnym) z opcją nawigacji głosowej (jest w języku polskim). Są propozycje wycieczek i ciekawych miejsc. Za pomocą aplikacji możemy też zapisywać naszą trasę (wymaga zalogowania). Aby korzystać z map offline, musimy je pobrać do pamięci.

Aby zaplanować trasę, naciskamy trzy kreski **B** w lewym dolnym rogu mapy i wskazujemy opcję **Planuj trasę**. Wybieramy początek i koniec trasy (wskazujemy miejsce na mapie lub wpisujemy w pole wyszukiwania). Następnie wybieramy **C**, by określić, jakiego typu trasa ma być wytyczona (dla kierowców, rowerzystów, pieszych czy narciarzy). Po wyciągnięciu panelu w górę ekranu zobaczymy szczegóły trasy (na przykład profil wysokościowy). Możemy też zaznaczyć opcję **D**, by aplikacja pokazywała pogodę na trasie.

Fot. Maxger/iStockphoto.com

OSMAND

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

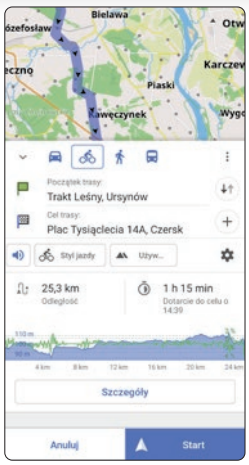

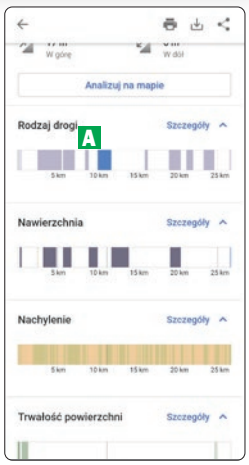

OsmAnd to aplikacja otwartoźródłowa z bardzo dokładnymi mapami, bazującymi na danych OpenStreetMap, z których można korzystać offline. Muszą być jednak pobrane, niezależnie od tego, czy korzystamy z aplikacji z dostępem do internetu czy nie. W wersji darmowej mamy możliwość tylko siedmiu pobrań. Nieograniczone pobieranie wymaga subskrypcji OsmAnd Live (koszt to około 8,7 złotego miesięcznie lub 35 złotych rocznie). OsmAnd oferuje funkcję nawigacji (także z głosem, który możemy dostosować). Możemy także zaplanować trasy, zobaczyć ich szczegóły **A** (na przykład rodzaj nawierzchni czy typ drogi na danym odcinku), a także rejestrować ślady GPS. Apka jest doskonała na przykład dla rowerzystów, ponieważ umożliwia zaplanowanie trasy pod szczególne wymagania, na przykład jeśli wolimy korzystać z pobocznych dróg. Umożliwia skonfigurowanie wyglądu mapy, która domyślnie jest pozbawiona pewnych informacji. Możemy wskazać dopasowanie na przykład dla kierowcy, pieszego, rowerzysty czy osoby korzystającej z transportu publicznego. Aby na mapie wyświetlane były punkty użyteczności publicznej (POI), zaznaczamy **B** i wybieramy rodzaje punktów. Gdy zaznaczymy **Transport** **C**, na mapie pokazane zostaną przystanki transportu miejskiego czy linie autobusowe, metra i inne. Możemy też skonfigurować ulubione punkty.

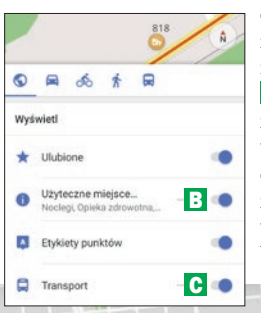

MAPS.ME

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

MAPS.ME to bardzo wygodna i szybka aplikacja bazująca na mapach OpenStreetMap, która sprawdzi się nie tylko w Polsce, ale również za granicą. Oferuje nawigację dla kierowców, rowerzystów i turystów pieszych. Pozwala zaplanować najbardziej optymalną trasę. W przypadku rowerzystów i pieszych wyświetla dodatkowo profil trasy **A**, dzięki czemu wiadomo, który moment podróży będzie bardziej męczący. Istotną dla podróżników funkcją jest możliwość korzystania offline – wystarczy pobrać dane zawczasu do pamięci smartfona (możemy pobrać wszystkie mapy albo tylko danego regionu **B**). Pokazuje punkty użyteczności publicznej (POI) oraz informacje o nich. Możemy zobaczyć listę atrakcji w danym regionie, bankomaty czy punkty oferujące dostęp do internetu. Co ciekawe, dzięki integracji z booking.com mamy możliwość szybkiego zarezerwowania noclegu w hotelu znajdującym się na naszej trasie, a także zapłacenia za pomocą portfela w aplikacji (funkcja ta jest jeszcze w wersji beta). Możemy też udostępnić nasze położenie na przykład przez komunikator czy e-mail.

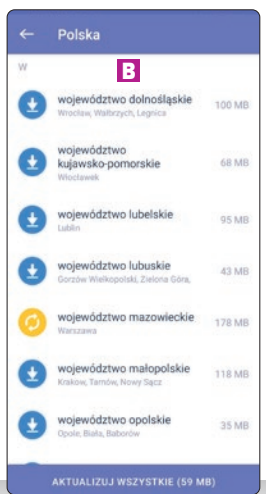

LOCUS MAP

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Locus Map to aplikacja stworzona przede wszystkim dla miłośników pieszych i rowerowych wycieczek w kraju i za granicą. Zadowoli też wielbicieli biegania, narciarstwa biegowego i fanów geocachingu. Możemy ją skonfigurować w zależności od naszych preferencji, na przykład dostosujemy zawartość widocznego panelu (trzeba wybrać **A**). Aplikacja umożliwia planowanie i rejestrację tras z różnymi statystykami, a także pozwala na import, eksport i udostępnianie tras. Możemy skorzystać z nawigacji z głosem (też z uwagami). Wiele danych pobierzemy z zewnętrznych źródeł, na przykład dodatkowe mapy. Nasze dane, jak ślady GPS, trasy czy punkty, możemy synchronizować na wielu urządzeniach i na portalu internetowym. Czytelnicy tego numeru mogą pobrać pełną wersję aplikacji (patrz strona 7).

WINDY MAPS

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

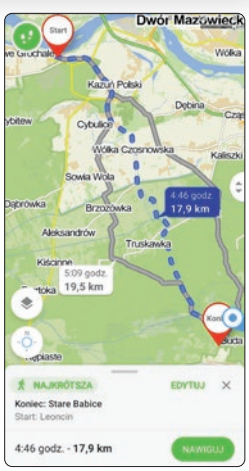

Windy Maps bardzo przypomina Mapy.cz, czemu trudno się dziwić, gdyż jest autorstwa tego samego producenta. Również bazuje na mapach oraz innych danych OpenStreetMap i można z niej korzystać offline (musimy je wcześniej pobrać do pamięci smartfona). Ma jednak bardziej uproszczoną funkcjonalność. Domyślne warstwy map to turystyczna i zimowa (dla narciarzy biegowych). Dostępny jest rejestrator śladu GPS, który pozwoli zapisać przebytą trasę i pokazać na mapie. Oczywiście możemy zaplanować trasę zgodnie z preferencjami (na przykład zaprojektować przebieg tylko po szlakach turystycznych lub wybrać najkrótszą trasę). Nie zabrakło funkcji nawigacji, pomocnej w podróżowaniu. Obie aplikacje (Windy Maps i Mapy.cz) zawierają poradnik udzielania pierwszej pomocy.

POWRÓT DO PRZESZŁOŚCI

RETRO GRY NA NASZYM PC

Jak pograć w stare gry, nie mając antycznego komputera czy konsoli? **EMULATOR, INTERNETOWE ARCHIWA, WTYCZKA DO KODI...** Poznajmy kilka prostych sposobów, by na trochę cofnąć się w czasie do starych, dobrych lat

Zdaniem autora

PODRÓŻ W CZASIE

Możliwość pograna w gry z dzieciństwa to fantastyczna sprawa. Choć grafika jest w nich zaskakująco... inna, to jednak gra przyciąga jak magnes. Dzięki możliwości emulowania starych urządzeń możemy się poczuć jak w dzieciństwie, gdy dostaliśmy pierwszy komputer czy konsolę.

Alicja Żebruń

REPOZYTORIUM OLDSKULOWYCH GIER

Jeśli tęsknimy za starymi grami, zajrzyjmy do **Internet Archive** (**archive.org**). Jest to cyfrowe archiwum, zawierające różnorodne multimedia, takie jak książki czy materiały graficzne, filmowe i dźwiękowe oraz gry – jest ich tu mnóstwo. W wiele tytułów (na przykład z sekcji MS-DOS Games) można zagrać w oknie przeglądarki, uruchamiając je jednym kliknięciem, bez pobierania.

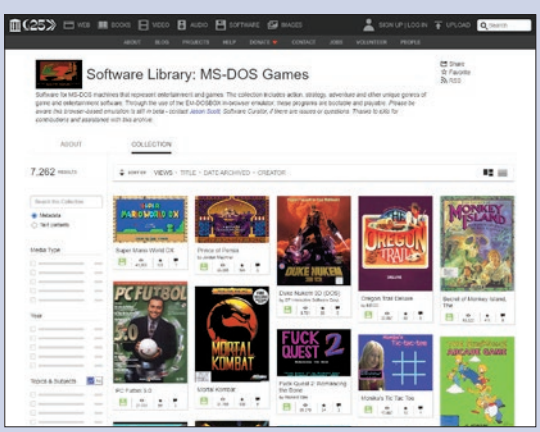

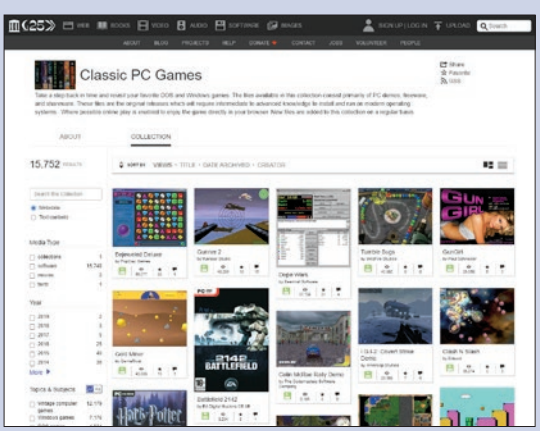

1 Aby wyszukać retro gry do pograna, przechodzimy na stronę **archive.org**. Następnie wybieramy **SOFTWARE** A i klikamy na **Classic PC Games** lub **MS-DOS Games**.

2 Znajdziemy tu wiele gier, między innymi: **DOOM**, **Prince of Persia**, **Duke Nukem 3D**, **Rayman**, **Mortal Kombat**, **Contra**. Niektóre dostępne są jako demo, inne do zagrania online, a są takie, które w pełnej wersji pobierzemy i zainstalujemy na komputerze. W gry możemy też zagrać, korzystając z aplikacji **Kodi** oraz wtyczki **Internet Archive Game Launcher** (patrz dalej).

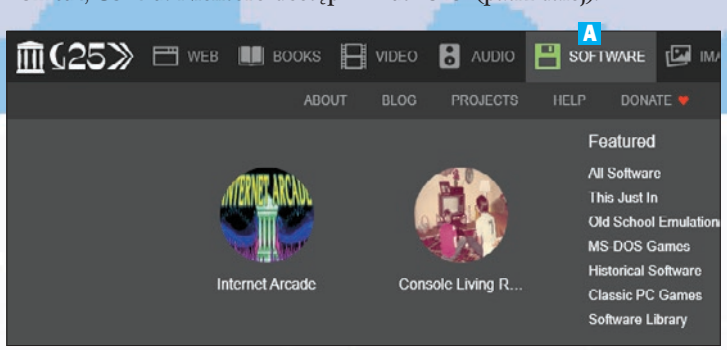

Fot. Chuckchee/iStockphoto.com

PAKIET GIER NA PŁYCIE I W KŚ+

Na płycie w Niezbędniku oraz w KŚ + (ksplus.pl) znajdziemy pakiet retro gier, które umilą nam wolny czas. Wśród nich są między innymi kultowe i kontrowersyjne gry z serii Grand Theft Auto – **GTA 1** i **GTA 2** (w **KŚ+**). Gra ta pozwala wcielić się w rolę amerykańskiego gangstera, który kradnie auta i popełnia przestępstwa, mając policję na tak zwanym ogonie. Kolejna gra z pakietu to **Spelunky Classic** (DVD-KOD: **059**) – jedna z bardziej popularnych gier platformowych, gdzie bohater penetruje pełne niebezpieczeństw jaskinie w poszukiwaniu skarbów i nie tylko. Jest też **Super Mario Bros X** (DVD-KOD: **061**), czyli nieoficjalna, stworzona przez fanów serii wersja znanej gry platformowej z bohaterem o imieniu Mario. Możemy także pograć w zestaw klasycznych gier znanych z Windows 7, zawierający takie relaksujące gry, jak saper, pasjans, kierki, warcaby czy szachy.

KODI I INTERNET ARCHIVE GAME LAUNCHER

Kodi (DVD-KOD: **035/036** 32-/64-BIT) to darmowy program – centrum multimedialne i menedżer multimediów. Jest wszechstronnym odtwarzaczem plików audio i wideo, przeglądarką obrazów, wspiera też różne formy streamingu, dzięki czemu może odbierać dostępne w sieci kanały TV i radia. Kodi zainstalujemy nie tylko na komputerze, ale też na smartfonie czy smart TV. Ma interfejs przystosowany do obsługi za pomocą klawiatury i myszy, smartfona, pilota, a nawet kontrolera do gier. Aplikacja dostępna jest na ważniejsze platformy, także na Raspberry Pi. Funkcjonalność Kodi rozszerzymy za pomocą dodatkowych wtyczek, które pobierzemy z internetu. Jedną z wtyczek jest **Internet Archive Game Launcher**, która umożliwia dostęp do obrazów znanych i popularnych retro gier z archive.org. Zobaczmy, jak ją zainstalować w Kodi i jak uruchamiać dawne gry.

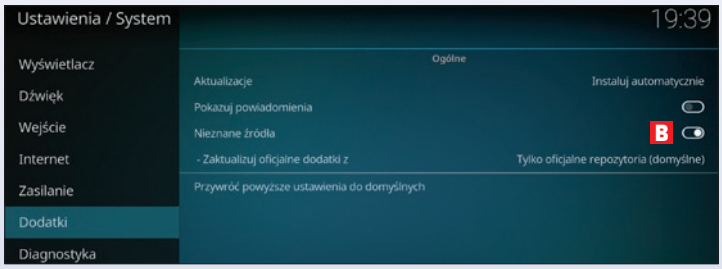

1 Aby zainstalować w Kodi wtyczkę **Internet Archive Game Launcher**, musimy w ustawieniach zezwolić na pobieranie dodatków z nieznanych źródeł. W tym celu klikamy na ikonę ustawień **A**, następnie wybieramy **System**, **Dodatki** i aktywujemy opcję **B**. W oknie z ostrzeżeniem klikamy na **Tak**.

2 Ponownie przechodzimy do ustawień i tym razem wybieramy **Menedżer plików**. Klikamy dwukrotnie na **Dodaj źródło**, a potem w nowym oknie klikamy na **Brak**.

3 W pole adresu wpisujemy adres **C**. Klikamy na **OK** i znów na **OK**.

4 W głównym oknie Kodi, do którego powracamy, wciskając esc, klikamy na **Dodatki** i na **D**. Wybieramy **Zainstaluj z pliku zip**, klikamy na **Tak** i wskazujemy źródło **zachmorris**. Wybieramy **E**.

5 Klikamy na **Zainstaluj z repozytorium**. Wskazujemy **F**. Klikamy na **Wtyczki gier**, **Dostawcy gier**, **Internet Archive Game Launcher**. Gdy już przejdziemy do okna **G**, klikamy na **Zainstaluj** i na **OK**.

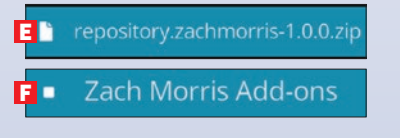

KODI PO POLSKU

Aby korzystać z polskiego interfejsu, niezbędne jest zainstalowanie odpowiedniej wtyczki. W tym celu po uruchomieniu Kodi klikamy na **Add-ons**, a następnie na **Download**. Na liście kategorii wtyczek wybieramy **Look and feel**. Potem klikamy na **Languages** i wybieramy **Polish**. Klikamy na **Install** i na koniec na **Yes**.

CIEKAWE NARZĘDZIE: EMULATOR RETROARCH

RetroArch (DVD-KOD: **054/055** 32-/64-BIT) to narzędzie, które umożliwia uruchamianie emulatorów konsol do gier, silników gier, gier wideo i innych aplikacji. Dzięki niemu możemy zagrać w stare gry, które kiedyś królowały na konsolach i komputerach sprzed dekad (na przykład Atari, Commodore, Dreamcast, Game Boy, Nintendo, PlayStation czy ZX Spectrum). Interfejs graficzny pozwala na wygodną rozgrywkę. RetroArch dostępny jest dla systemów Windows, Linux, macOS, a także Android i iOS oraz na konsole do gier. Jeśli Kodi z wtyczką Internet Archive Game Launcher nie pozwala zagrać w jedną z gier, to właśnie RetroArch może nam pomóc. Podczas konfiguracji Internet Archive Game Launcher w Kodi trzeba ustawić, żeby gry uruchamiały się w RetroArchu.

JAK ZAGRAĆ W RETRO GRĘ W KODI

1 W głównym oknie Kodi zakładce **Gry** widoczna jest zainstalowana wcześniej wtyczka Internet Archive Game Launcher. Klikamy na nią **A** i akceptujemy warunki użytkowania.

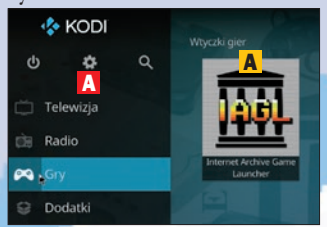

2 Następnie wybieramy **Browse All Lists**, aby wyświetlić listę urządzeń, które możemy emulować w Kodi **B**.

3 Po wybraniu urządzenia możemy wybrać kategorię gier lub kliknąć na **One Big List**, by wyświetlić obszerną listę gierek. Podczas przewijania gier wyświetlane są ich opisy **C**. Wybieramy tytuł, a potem klikamy na **Launch D**, aby pobrać i uruchomić grę.

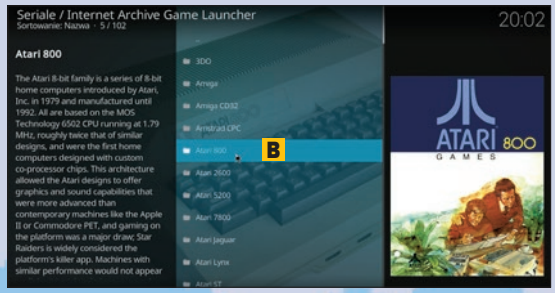

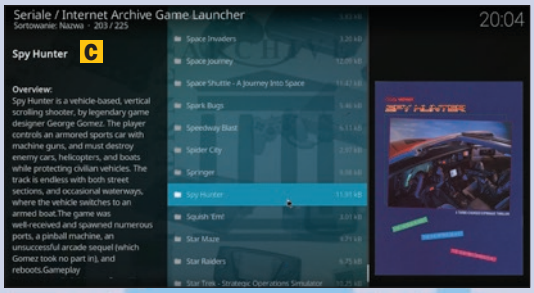

4 W nowym oknie **E** wskazujemy emulator. Gdy zostaną pobrane potrzebne biblioteki, gra zostanie uruchomiona.

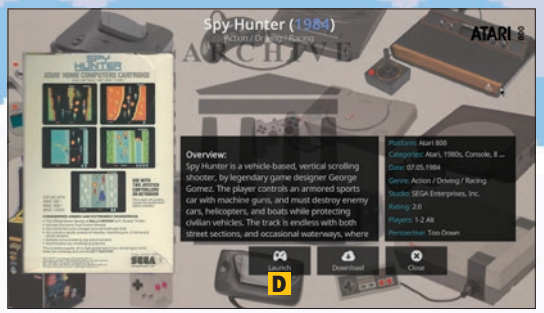

5 PRZYDATNYCH APLIKACJI NA NOWEGO MACA

W czternastej odsłonie kącika macOS zapraszamy na przegląd pięciu przydatnych, darmowych programów na nowy komputer Mac, które ułatwią codzienne życie nowego użytkownika macOS

Mariusz Michalski
autor

System macOS jako całość oprogramowania dostarczanego z zakupionym komputerem nie jest wyjątkiem na tle konkurencyjnych rozwiązań, takich jak Windows czy Linux. Pełne wykorzystanie możliwości komputera Apple często oznacza wyjście poza aplikacje wbudowane w system i zainstalowanie najlepszych programów do konkretnych zadań. Wiele z polecanych aplikacji jest dostępnych od lat, ale dla początkującego użytkownika Maca znalezienie ich może być trudne, jeśli nie wie, czego szukać. W tym artykule przygotowałem listę pięciu przydatnych darmowych programów na nowy komputer Mac, które uczynią go lepszym sprzętem do rozrywki, pracy i wszystkiego pomiędzy.

UNARCHIVER

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z ksplus.pl Język:

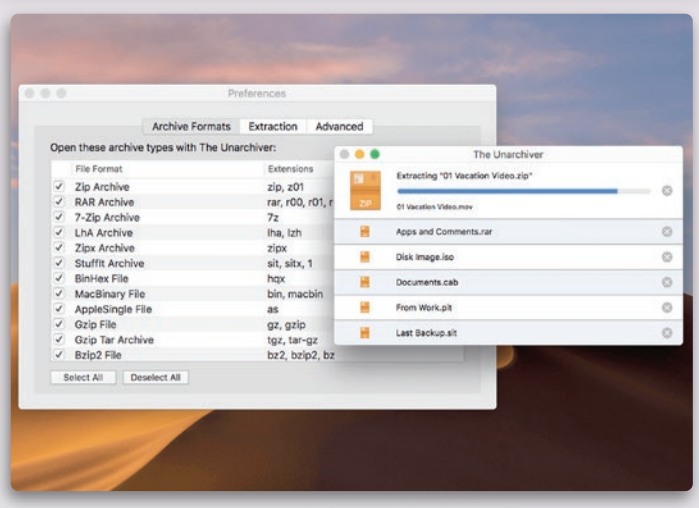

Unarchiver to mały darmowy program, który dwoma kliknięciami błyskawicznie rozpakowuje skompresowane pliki, następnie sam się zamyka i zostawia je gotowe do przeglądania w Finderze. Jest tak minimalistycznie prosty i wygodny, jak to tylko możliwe. W przeciwieństwie do natywnego narzędzia archiwizującego na Macu jest bardziej uniwersalny, konfigurowalny i obsługuje wszystkie znane typy archiwów, w tym format RAR, dla którego często jest instalowany. **Porada:** Aby po zainstalowaniu ustawić go jako domyślny program do otwierania archiwów w macOS, klikamy w Finderze na dowolny spakowany plik, na górnym pasku macOS rozwijamy menu **Plik**, wybieramy opcję **Informacje**, **Otwórz w aplikacji**, wybieramy z listy **The Unarchiver**, **Zmień wszystkie...** i klikamy na **Dalej**.

AMPHETAMINE

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Mac App Store Język:

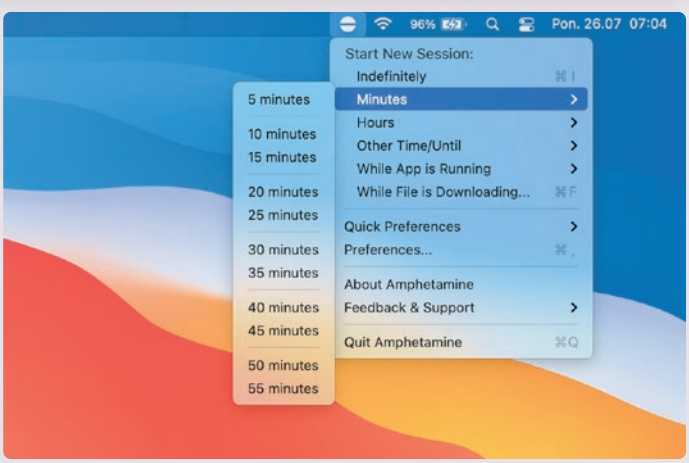

Amphetamine to mała przydatna aplikacja, która zapobiega przechodzeniu Maca w stan uśpienia w czasie naszej bezczynności, a nawet gdy pokrywa ekranu zostanie zamknięta. Jeżeli podczas oglądania YouTube zdarzało nam się poruszać palcem po gładziku tylko po to, aby ekran nie przyciemniał się lub nie zasypiał, to Amphetamine łatwo rozwiąże ten problem. Program działa na górnym pasku menu macOS i z wygodnego menu podręcznego pozwala nam wybrać, przez jaki czas komputer ma nie zasypiać – w ogóle, przez określoną liczbę minut, godzin, gdy uruchomiona jest konkretna aplikacja lub pobierany jest plik. Oczywiście nadal można przechodzić do preferencji systemowych, aby zmieniać ustawienia wygaszania ekranu i usypiania Maca, ale może to szybko stać się męczące – Amphetamine robi to prościej i lepiej sprawdza się w utrzymywaniu włączonego ekranu tylko dla niektórych zadań.

BITWARDEN

Licencja: FREEWARE do pobrania z ksplus.pl Język:

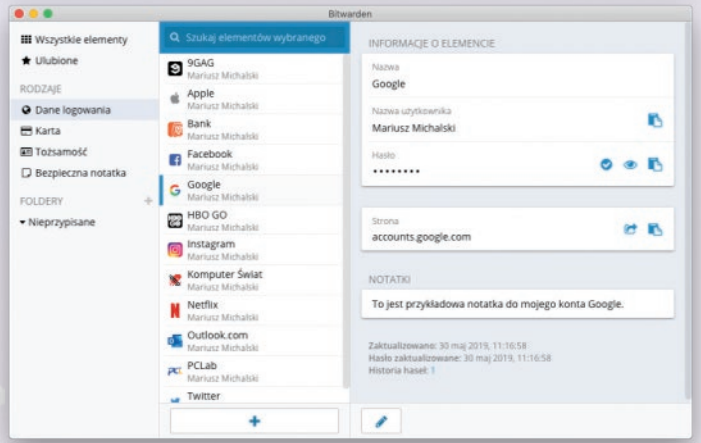

Bitwarden to nowoczesny, wieloplatformowy menedżer haseł o otwartym kodzie źródłowym (zapewnia wyższy poziom zaufania), który ułatwia przechowywanie i generowanie unikalnych haseł do serwisów i usług. Program pozwala uniknąć konieczności zapisywania haseł w różnych miejscach oraz używać trudnych do złamania haseł, których nie bylibyśmy w stanie zapamiętać (pamięta je za nas i po zintegrowaniu z przeglądarką automatycznie uzupełnia w formularzach). Ułatwia też wprowadzenie w życie bezpiecznej zasady, aby nie używać tego samego hasła w wielu miejscach – do dyspozycji mamy generator silnych haseł (dzięki temu, po wycieku danych z jakiegoś serwisu, nikt nie pozna hasła do naszych pozostałych kont, sparowanych z naszą nazwą użytkownika czy adresem e-mail). Zapisane w programie hasła są silnie szyfrowane i automatycznie synchronizowane pomiędzy naszymi wszystkimi urządzeniami poprzez natywne aplikacje Bitwardena na system macOS, iOS, Windows, Android i Linux, abyśmy mogli je mieć zawsze przy sobie.

SPOTIFY

Licencja: FREEWARE do pobrania z ksplus.pl Język:

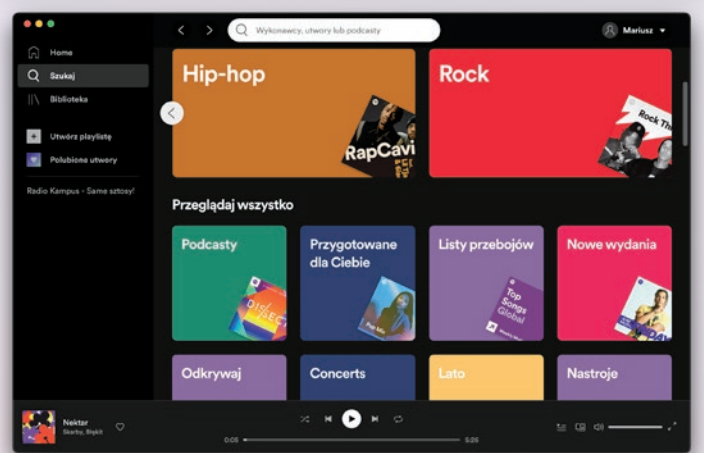

Odtwarzacz tego najpopularniejszego na świecie szwedzkiego serwisu strumieniowego pozwala słuchać przez internet ogromnej biblioteki muzyki, która zawiera ponad 60 milionów utworów znanych wykonawców oraz podcastów.

Podstawowe funkcje Spotify oferuje bezpłatnie. W darmowej wersji słuchanie muzyki przerywane jest reklamami, ograniczone są opcje personalizacji, a piosenki z albumów odtwarzane są losowo. Dodatkowe funkcje, jak słuchanie muzyki bez reklam, odtwarzanie dowolnych utworów czy pobieranie muzyki do trybu offline do słuchania, gdziekolwiek jesteśmy, oferowane są w płatnej subskrypcji Premium. Plan Premium dla jednego użytkownika kosztuje miesięcznie 19,90 złotego, konto Student 9,99 złotego, Duo z dwoma kontami dla par 24,99 złotego, a rodzinny plan Family z sześcioma kontami Premium – 29,90 złotego.

Prócz wersji na Maca i iPhone'a, Spotify udostępnia aplikacje na wszystkie pozostałe ważne platformy – Android, Windows, Linux, które pozwalają słuchać muzyki na telefonie, komputerze, głośniku i innych urządzeniach do tego przystosowanych (jak TV). Ma też wersję webową, która działa w oknie przeglądarki internetu, bez potrzeby instalowania dodatkowych aplikacji.

Porada: Będąc użytkownikiem Spotify Premium, warto zmienić domyślne ustawienia jakości odtwarzanej muzyki na lepsze. W aplikacji Spotify na Maca przechodzimy do menu Spotify, Preferencje, Jakość muzyki i zmieniamy jakość na Bardzo wysoka.

WINDSCRIBE

Licencja: FREEWARE do pobrania z ksplus.pl Język:

Windscribe to wygodna aplikacja VPN, która ukrywa nasz adres IP i szyfruje wysyłane i pobierane przez nas dane, aby zapobiec przechwyceniu prywatnych informacji i szpiegowaniu nas w internecie. Jest to ważne, gdy korzystamy z nieswojego Wi-Fi. Windscribe działa na wszystkich najważniejszych platformach – Mac, iPhone, iPad, Windows, Android, Linux. Darmowa wersja oferuje pakiet 10 GB danych miesięcznie i dostęp do serwerów z wirtualną lokalizacją w 10 krajach. Roczna subskrypcja wersji Pro kosztuje 4 dolary miesięcznie, nie ma limitu danych i daje dostęp do serwerów w 110 miastach w ponad 64 krajach. Ciekawa jest opcja Zbuduj plan, która pozwala skonfigurować własny plan z dowolną lokalizacją za dolara miesięcznie (warunkiem jest wybranie co najmniej dwóch lokalizacji). Windscribe ma też funkcję Split Tunneling pozwalającą wybrać aplikacje, które mają działać przez tunel VPN.

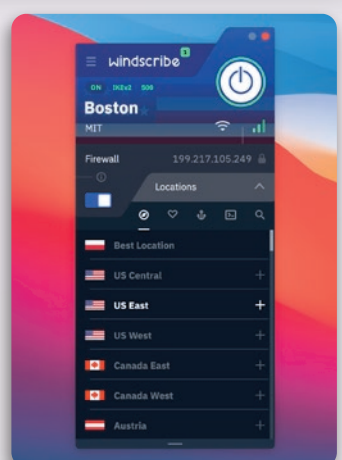

POP!_OS

Ten Linux jest dobrą alternatywą dla Ubuntu. Pop!_OS to system lekki, który zadziwia ilością dostępnych opcji konfiguracyjnych i zachwyca nowym interfejsem graficznym COSMIC

POP!_OS 21.04

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 051 Język:

WYMAGANIA MINIMALNE:
- 2 GB RAM
- 16 GB wolnego miejsca na dysku
- Karta graficzna działająca z minimalną rozdzielczością 1024 × 768
- Napęd DVD albo port USB

PROGRAMY WBUDOWANE W SYSTEM:
- Przeglądarka WWW: **Mozilla Firefox**
- Odtwarzacz wideo: **Totem**
- Odtwarzacz muzyki: **Totem**
- Pakiet biurowy: **LibreOffice**
- Klient poczty e-mail: **Geary**

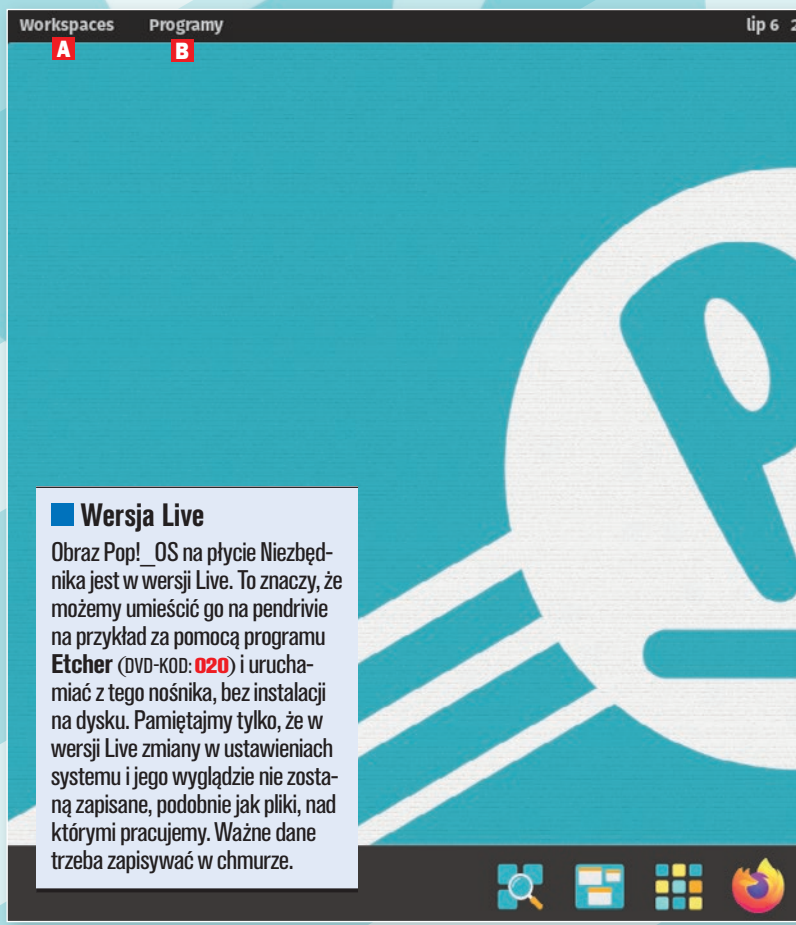

Wersja Live

Obraz Pop!_OS na płycie Niezbędnika jest w wersji Live. To znaczy, że możemy umieścić go na pendrivie na przykład za pomocą programu **Etcher** (DVD-KOD: **020**) i uruchamiać z tego nośnika, bez instalacji na dysku. Pamiętajmy tylko, że w wersji Live zmiany w ustawieniach systemu i jego wyglądzie nie zostaną zapisane, podobnie jak pliki, nad którymi pracujemy. Ważne dane trzeba zapisywać w chmurze.

Pop!_OS to projekt amerykańskiego producenta **System76**. Największą zaletą tej dystrybucji jest domyślne wsparcie dla procesorów graficznych AMD i NVIDIA. Dzięki temu od razu po instalacji systemu możemy skonfigurować środowisko do grania, co w innych dystrybucjach często sprawia problemy. System rozwijany jest ciągle od 2017 roku, a najnowsza wersja 21.04 wprowadza nowatorskie środowisko graficzne **COSMIC**, które ma całkowicie zastąpić GNOME. Innowacyjność nowego środowiska polega na tym, że składa się ono z komponentów, które możemy dowolnie dostosowywać do naszych potrzeb.

COSMIC wprowadza dock oprócz paska zadań, dzięki temu mamy najbardziej przydatne aplikacje zawsze pod ręką. Możemy dowolnie zmieniać położenie docka i dostosowywać do listy programów. Ale jest też możliwość całkowitego wyłączenia tego komponentu. W najnowszej wersji Pop!_OS wprowadzono dodatkową integrację z systemem przycisku **Super**, który pozwala na uruchomienie Launchera. Oprócz tego, jeśli pracujemy na laptopie, mamy możliwość skonfigurowania gestów przy pracy z touchpadem.

Warto również wiedzieć, że jeśli korzystaliśmy już wcześniej ze starszej edycji systemu (20.04), możemy łatwo zaktualizować go do najnowszej wersji.

INSTALUJEMY SYSTEM

Jeśli zamierzamy korzystać z Pop!_OS na stałe, warto go zainstalować, gdyż będziemy mogli wtedy w pełni korzystać z możliwości systemu i zapisywać wszystkie ustawienia.

1 Po uruchomieniu systemu w wersji Live wybieramy w oknie instalatora język **polski** z listy i klikamy na **Select**.

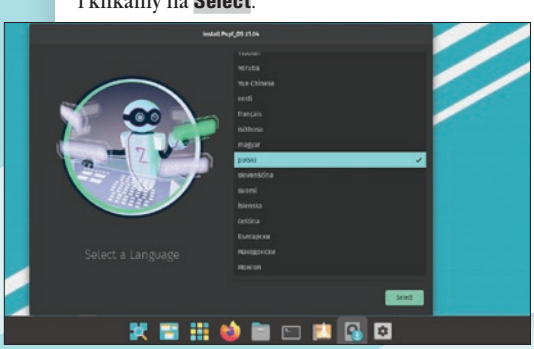

2 W kolejnym kroku wybieramy polski układ klawiatury i klikamy na **Wybierz**.

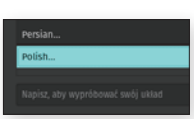

3 Następny krok jest decydujący. Jeśli instalujemy system na nowym dysku lub takim, na którym nie ma żadnego innego systemu czy ważnych danych, wybieramy opcję pierwszą – **Clean Install**. Jest ona przeznaczona dla początkujących. Jeśli jednak mamy już system na jednym z dysków w komputerze, musimy wybrać opcję drugą – **Custom (Advanced)**. **Uwaga!** Jeżeli wskażemy zły nośnik docelowy, zostanie usunięty Windows i wszystkie dane.

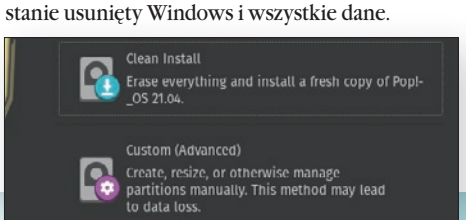

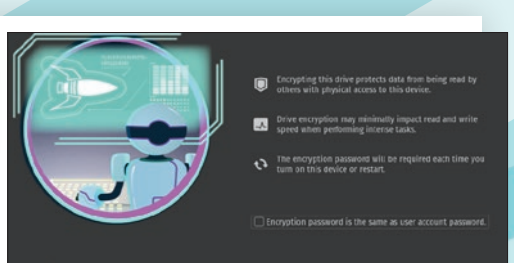

4 Następnie tworzymy użytkownika oraz dodajemy hasło. Po tych czynnościach mamy możliwość zaszyfrowania całego nośnika – dzięki temu, nawet gdy nasz laptop trafi w niepowołane ręce, nikt bez znajomości hasła nie będzie mógł dostać się do danych.

5 Przechodzimy przez kolejne kroki, aż rozpocznie się instalacja. Po jej zakończeniu ponownie uruchamiamy komputer.

Zdaniem autora

CIEKAWA ALTERNATYWA

Krzysztof Dziedzic

Wszystkim, którzy szukają dobrego darmowego systemu do pracy oraz rozrywki, mogę polecić **Pop!_OS**. Bezproblemowa współpraca z praktycznie wszystkimi kartami graficznymi sprawia, że można pracować w programach do obróbki grafiki oraz wideo, jak również grać w różnego rodzaju gry. Wbudowany w system sklep z aplikacjami pozwala na wygodną instalację dodatkowego oprogramowania. Pop!_OS to bardzo dobry system również dla początkujących w świecie Linuxa oraz dla osób szukających możliwości kontroli wyglądu całego systemu.

PIERWSZE KROKI

Na górnej belce w lewym rogu są przyciski do zarządzania obszarem roboczym **A** oraz dające dostęp do aplikacji **B**. Pośrodku domyślnie jest kalendarz oraz zegar **C**, a po prawej stronie zasobnik systemowy **D** umożliwiający szybki dostęp do połączenia sieciowego, zarządzania głośnością i baterią. Po kliknięciu na strzałkę uzyskamy możliwość wylogowania się oraz wyłączenia systemu **E**. Po kliknięciu na **Programy** **B** uzyskamy dostęp do wszystkich programów zainstalowanych w systemie.

SKLEP Z APLIKACJAMI

By zainstalować nowe pakiety i programy, należy skorzystać z aplikacji **Pop!_Shop**. Jest to wbudowany w system sklep z oprogramowaniem. Możemy instalować programy, klikając na ich ikony **A** w oknie Pop!_Shop, lub skorzystać z wyszukiwarki **B** na górnym pasku.

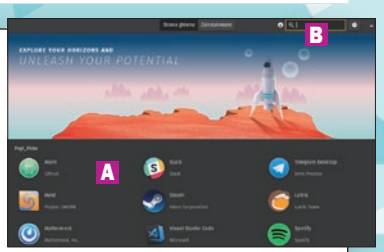

Po wyszukaniu aplikacji możemy od razu ją zainstalować, klikając na przycisk **Zainstaluj** po prawej stronie. Możemy też najpierw kliknąć na ikonę aplikacji i przeczytać jej opis.

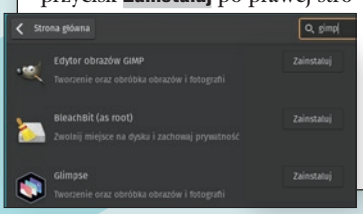

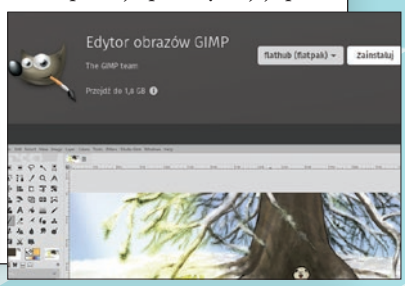

KONFIGURACJA PO INSTALACJI

Po ponownym uruchomieniu komputera i zalogowaniu się na nasze konto zobaczymy ekran powitalny oraz konfigurator systemu, który pozwoli wstępnie dostosować Pop!_OS do naszych potrzeb.

1 W jednym z pierwszych okien możemy wybrać typ wyglądu interfejsu, który nam odpowiada. Po podjęciu decyzji klikamy na **Dalej** w górnym prawym rogu.

2 Mamy również możliwość wyłączenia przycisków skrótów do obszarów roboczych i aplikacji oraz określenia, gdzie ma się znajdować zegar systemowy.

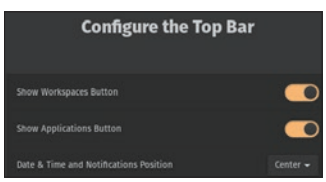

3 Kolejne opcje możemy ustalić według własnych upodobań. Warto poświęcić chwilę na konfigurację w oknie **Konta online**. Mamy tu możliwość zalogowania się na stałe do różnych kont społecznościowych i nie tylko, co pozwoli na wygodną pracę w wielu aplikacjach systemowych.

4 Na koniec klikamy na **Rozpocznij korzystanie z systemu Pop!_OS**.

ZMIENIAMY POŁOŻENIE DOCKA

Jeśli nie odpowiada nam domyślne położenie docka w dolnej części ekranu, możemy je łatwo zmienić.

1 Klikamy na docku na symbol **Ustawień**.

2 Następnie po prawej stronie klikamy na **Desktop**.

3 Teraz klikamy na **Dock**.

4 Następnie po prawej stronie przewijamy widok do samego dołu i w polu **Position on the Desktop** wybieramy pozycję, w jakiej ma się znajdować systemowy dock.

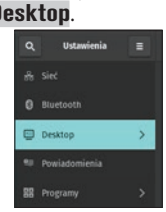

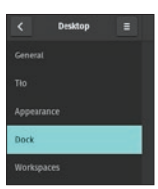

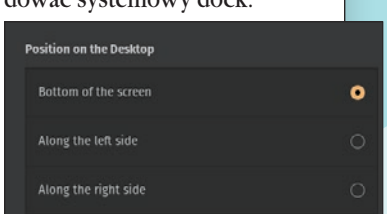

AKTUALIZACJE

Aktualizacje systemu i aplikacji przeprowadzamy z poziomu sklepu z oprogramowaniem. System sam wyszukuje w tle dostępne aktualizacje i wyświetla powiadomienia o nich, pokazuje też liczbę aplikacji do zaktualizowania na ikonie sklepu. By wykonać aktualizacje, należy uruchomić **Pop!_Shop**, przejść do zakładki **Zainstalowane** i kliknąć na **Aktualizuj wszystko**.

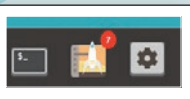

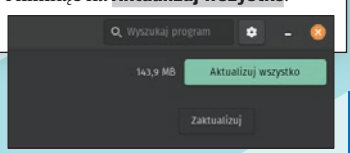

NAJNOWSZE WYDANIA

KŚ+ NA ksplus.pl E-WYDANIA ZAWSZE NAJTANIEJ!

KSIĄŻKA
KOMPUTER ŚWIAT BIBLIOTECZKA 4/2021
W SPRZEDAŻY OD 14 LIPCA

WSZYSTKO O PYTHONIE

- To co najważniejsze: instrukcje warunkowe, pętle, definiowanie funkcji, korzystanie z klas, importowanie modułów, Python i komunikacja z internetem
- Na DVD: pliki szkoleniowe, narzędzia dla programistów

NOWE WYDANIE
KOMPUTER ŚWIAT SPECIAL 2/2021
JUŻ W SPRZEDAŻY

NAJLEPSZE PORADNIKI 2021

- Ulepszanie Windows, samodzielny serwis laptopa, kryptowaluty, bezpieczeństwo i fotografia
- W KŚ+: bonus do kopania kryptowalut i WinOptimizer
- Na DVD: 50 najlepszych narzędzi do Windows

JAK KUPIĆ **POPRZEDNIE WYDANIA**

W sprzedaży są także poprzednie numery Twojego Niezbędnika.
Można je zamówić, wysyłając e-mail na adres **prenumerata.axel@qg.com**
infolinia **801 000 869**
Czasopisma są także dostępne w sklepie online na stronie **literia.pl**
oraz jako e-wydania w KŚ+ (**ksplus.pl**).

Niezbędnik 3/2021

Niezbędnik 2/2021

Niezbędnik 1/2021

Komputer Świat
Twój Niezbędnik
od 2000 roku

Adres redakcji: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 49
internet: www.komputerswiat.pl, forum.komputerswiat.pl
e-mail: redakcja@komputerswiat.pl

Rafał Kamiński
redaktor naczelny

Agnieszka Al-Jawahiri
redaktor prowadzący

Mariusz Michalski
szef programowy

Robert Dobrzyński
dyrektor artystyczny

Mariusz Rybak
redaktor graficzny

Jolanta Rososińska
korekta

Krzysztof Dziedzic
autor

Konrad Jagaciak
autor

Alicja Żebruń
autor

ringier axel springer

Wydawca: RINGIER AXEL SPRINGER POLSKA Sp. z o.o.
Członek Izby Wydawców Prasy i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy
www.ringieraxelspringer.pl, asp@axelspringer.pl
Adres: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 49
tel. (12) 2600200

Prezes Zarządu: Mark Dekan
Prezes Honorowy: Wiesław Podkański
Dyrektor Generalny: Marcin Biegluk
Dyrektor Finansowy: Krzysztof Stopa
Dyrektor Sprzedaży: Mariusz Wąsiński
Dyrektor Marketingu: Olga Korolec

Biuro reklamy: Media Impact

media impact

reklama.warszawa@mediaimpact.pl
tel. (12) 2600200 (BOK)

Business Project Manager: Paweł Bulwan
Dział personalny: Monika Remiszewska
Księgowość: Katarzyna Fita (dyrektor)
Kolportaż: Rafał Kamiński (dyrektor)
Produkcja: Mariusz Gajda
Druk: Walstead Kraków Sp. z o.o.

Prenumerata i egzemplarze archiwalne: www.literia.pl
e-mail: prenumerata.axel@qg.com (zamówienia)

Sprzedaż internetowa: www.literia.pl
Prenumerata zagraniczna: www.literia.pl
E-wydania: ksplus.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń

Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

PRENUMERATA

2 opcje do wyboru!

KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

1 ROCZNA PRENUMERATA

25% TANIEJ NIŻ W KIOSKU

TYLKO 58 ZŁOTYCH

6 WYDAŃ Z DVD

KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

- **Na DVD** pakiety najlepszych aplikacji do konkretnych zastosowań
- **Pełne wersje programów** w każdym numerze
- Praktyczne porady do programów na DVD
- **E-wydanie zawsze gratis**
- Atrakcyjne bonusy tylko dla Czytelników
- **Usługa KŚ+**: nowatorski i wygodny dostęp do artykułów i programów z dowolnego komputera

2 ROCZNA E-PRENUMERATA

JEDNO WYDANIE ZA DARMO!
AKTYWACJA E-WYDAŃ W DNIU PREMIERY
BEZ CZEKANIA NA PRZESYŁKĘ!

SPRAWDŹ TERAZ NA KSPLUS.PL

TYLKO 48 ZŁOTYCH

6 E-WYDAŃ

KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

- **E-wydania dostępne już w dniu premiery** – co drugi miesiąc w KŚ+ (na stronie ksplus.pl) otrzymujesz najnowsze e-wydanie
- **Zawsze i wszędzie** – z e-wydań, programów i bonusów możesz korzystać na każdym komputerze i tablecie z dostępem do internetu
- **Programy, ISO płyty i bonusy** – wraz z dostępem do e-wydań otrzymujesz dostęp do wszystkich bonusów, programów i zawartości płyty, tak jak Czytelnicy papierowego wydania

ZAMÓW PRENUMERATĘ JUŻ DZIŚ

INTERNET: kup na:
literia.pl/czasopisma/dwumiesieczniki/twoj-niezbednik
E-MAIL: napisz na adres **prenumerata.axel@qg.com**
TELEFON: zadzwoń pod **22 349 90 71** lub **801 000 869**

OFERTY WAŻNE NA TERENIE POLSKI

NOWA KSIĄŻKA
JUŻ W SPRZEDAŻY

POZNAJ

- praktyczne podstawy programowania w Pythonie
- instrukcje warunkowe, pętle, funkcje, klasy, moduły, biblioteki, obsługę błędów
- sposoby tworzenia własnych programów

NA DVD

- pliki szkoleniowe i narzędzia do programowania

W KŚ+

- obraz ISO płyty
- e-wydanie książki

KSIĄŻKĘ KUPISZ W PUNKTACH Z PRASĄ ORAZ NA LITERIA.PL
E-WYDANIE DO NABYCIA NA KSPLUS.PL